

Luoi Atuuc Jethu

Wët nhom

Luoi Atuuc Jethu, athör buoth athör Wël Jethu cï Luka göt. Wët ril yen gët Luka athör kënë, ee lön bï nyuwoth tē cï Wëi Nhialic kōc ke kōŋ Jethu buwoth kuwoŋy thīn, ku bīk Wēt Puoth Yam rienke thiāi piny Jeruthalem ku Judia yic ebēn, ku Thamaria ku jōl a pinynhom ebēn aya. (1-8) Yeen, anyikōl ē cāth kōc cï gam, cīmēn wāār jōk yen rot kam kōc Itharel agut tē bï yen jāl a gam tēnē kōc pinynhom ebēn. Ee wīc raan gāt athör bï kōc ye kueen ŋic ku detkē yic aya, lön kōc cï gam aacie kōc ke man kōc Roma mac baai, ku lön nadē, gam kōc cï gam ē tē ye kōc Itharel yanhdēn thēek thīn yen ē jōl thāāp.

Alēu bï luoi Atuuc Jethu tek yic ē diāk, ku bï nyooth tē cï Wēt Puoth Yam ye lueel rin Jethu thiēi piny thīn, ku jōk akuut kōc cï gam kecōk. Luoi Atuuc acī tek yic kēlā, (1) Cāth kōc cï gam, jōk Jeruthalem la nhial Jethu cōk ciēn, (2) Wēt Puoth Yam acī yet wuōt kōk yiic pan Palethtinia, (3) Ku ler tueŋ aya lōŋ wārdit Adēkdieet agut bï yet Roma.

Kēdiit cï tic Luoi Atuuc Jethu yic, ee luoi Wëi Nhialic cï bēn kek riel kōc cï gam gup Jeruthalem akōl Yan Ayum cīn yic luoi, ku ler tueŋ ke tiit ke. Ku yīk akut kōc cï gam kek kōcken dit riel, kājuēc cï rōt looi yiic cï lueel athör yic. Wēt kōc cï gam tueŋ acī göt kāk cï lēk kōc yiic, ku kāk cï rōt looi cï göt athör Luoi Atuuc Jethu yic, aa riel ē wēt kënë nyuwoth pīr kōc cï gam yic, ku jōl amēt ē rot akut kōc cï gam yic aya.

Kāk tō thīn

Guiēr kōc ŋic kāk cï rōt looi	1:1-26
Lōŋ cï Jethu lueel ciēn ku athōnde.....	1:1-14
Raan cï kuany nyin Judath	1:15-26
Kē cï nyooth Jeruthalem	2:1-8:3
Kē cï nyooth Judia ku Thamaria	8:4-12:25
Luoi Paulo.....	13:1-28:31
Atuc tueŋ.....	13:1-14:28
Amat nhom gen Jeruthalem.....	15:1-35
Atuc ē rou	15:36-18:22
Atuc ē diāk.....	18:23-21:16
Paulo acī mac Jeruthalem ku Cetharia ku Roma	21:17-28:31

1¹⁻²Tënë Thiöpiluth athördiën tueŋ yic, ɣen aci ɣët kāk cī Jethu looi, ku kāk cī piöc tēwäär jɔk yen luide cök, agut aköl jɔt ye nhial. Tēwën kēc Jethu ɣuɔ ɣäth nhial, eci wēt than piny ë riel cī Wēi Nhialic yiək ye, tənē kɔc cī lɔc bik atuöccke. ³Nin thiärŋuan thuɔnde cök ciēn, Jethu eci rot nyuɔth arak juēc tənē atuöccke, ku bik ŋic, ke cīn diu, lɔn nadē ke yeen aŋot pīr. Yeen eci atuöccke tiŋ ku jieem ke ke kāk bäāny Nhialic. ⁴Ku nawën cā atuöccke kenhīim mat tētök, ke thɔn älä, “Duökkē jiël Jeruthalem. Tietkē Wēi Nhialic cī Wä thɔn bi tuöc we, wäär ca lək we. ⁵Joon aci kɔc muɔc nhīim ë piu, ku nin lik, Wēi Nhialic bi we muɔc nhīim abi tuöc we.”

Jethu aci ɣäth nhial

⁶Nawën cī Jethu röm kek atuöccke, ke thiäckē, “Bēny, ba kɔc Itharel col aa ben mac emēn?”

⁷Go Jethu bēer älä, “Aköl le yen kē bi looi, ku kāk bi looi, aaye Wä guiir rielde, ku acin kēdun thīn bāk ŋic ye nen bi kek röt looi. ⁸Ku na la Wēi Nhialic bēn, ka bi we yiək riel, ku wek aabi jam rienkiē Jeruthalem ku Judia, ku Thamaria, ku jɔl a pinynhom ebēn.” ⁹Wën cī yen jam këya, ke jɔt nhial, ku ë dēei kek, ku kum luät bik cīi ben tiŋ.

¹⁰Ku jɔlkē liith ke döt nhial, ku Jethu ke jiël. Tēen nyin yic ke röör karou cī ruk alēth yer bö, ku këäckē atuu lōm, ¹¹ku luelkē, “Kɔc Galilia, yeŋö ye wek kōc ke we döt nhial? Yen Jethu, cī nyaai tənē we ku ɣēth nhial, abi la dhuk tēcīt tē cī wek ye tiēŋ thīn ke la nhial.”

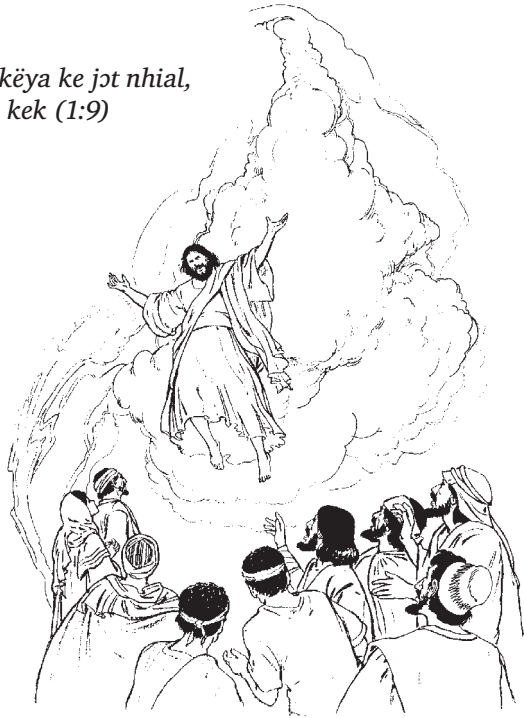
Mathayo aci kuany nyin Judath

¹²Kaam wën, ka atuu Jethu jiël ɣɔn Olip nhom thiäak kek ɣeu ke cit kilomīter tök, ku dhukkē geeu Jeruthalem. ¹³Keek aaci jäl yet geeu ku lek ɣön yen ciēŋ kek thīn. Atuu Jethu, aake yi Pīter ku Joon, ku Jemith ku Andria, ku Pilipo, ku Thomath, ku Bartholomeo, ku Matheo, ku Jemith wën Alpawuth, ku Thaimon, raan man kɔc thāi bik panden mac, ku jɔl a Judath wën Jemith. ¹⁴Keek aake ye lac röm ku röökkē ke ya akut, kek diäär kōk ku Maria man Jethu ku wämäthakēn.

¹⁵Nin lik cök, ke kɔc cī gam cit raan buɔt ku thiär-rou ebēn, aake cī kenhīim mat. Go Pīter rot jɔt ku jieem, ¹⁶“Wämäthkiē, wēt cī ɣöt athör Wël Nhialic yic abi rot dhiel tieŋ. Wēi Nhialic eci wēt lək Debit kē bi rot looi aköldä tənē Judath, raan bi Jethu nyuɔth kɔc dɔm ye. ¹⁷Judath ë ye raan akuötda, ku yeen eci Jethu kuany bi la abaŋ luoi bi looi luide yic.”

1:1 Lk 1:1-4   1:4 Lk 24:49   1:5 Mt 3:11; Mk 1:8; Lk 3:16; Jn 1:33   1:8 Mt 28:19; Mk 16:15;
Lk 24:47-48   1:9 Mk 16:19; Lk 24:50-51   1:13 Mt 10:2-4; Mk 3:16-19; Lk 6:14-16

*Wën ci yen jam këya ke jöt nhial,
ku ë dëei kek (1:9)*

18-19 (Wëëu cï Judath riop lusi rëc cï looi, aaci yen ke dom yoc, dom yen reet yen yeyic thïn ku thou. Kënë, aaci koc ke ciëŋ Jeruthalem piŋ ëbën, ku jolkë dom kënä aa cöl thuŋden, rin cöl Akeldama, ku wëtde yic “Ee Dom Riem.”)

20 “Ku aci göt athör Waak Nhialic yic ëlä,
‘Bï yönde yic ciën kë tō thïn, ku cïn raan ciëŋ thïn.’

“Ku ëci göt aya këlä,
‘Bï raan dët nyiende löök yic lusi yic.’

21-22 “Këya, raan adhil rot mät yo, ku bi ñic cïmënda lon cï Jethu Bänyda rot jöt raŋ yic. Raan buk mät yoyiic adhil a raan tōŋ akuōtda. Ku ë raan ñic këŋ tēyōn jōk Joon luciden miōc nhom cōk, ku jol a tēwäär ye yōk cath kek Jethu agut akōl jiël yen tēnë yo bi yāth nhial.”

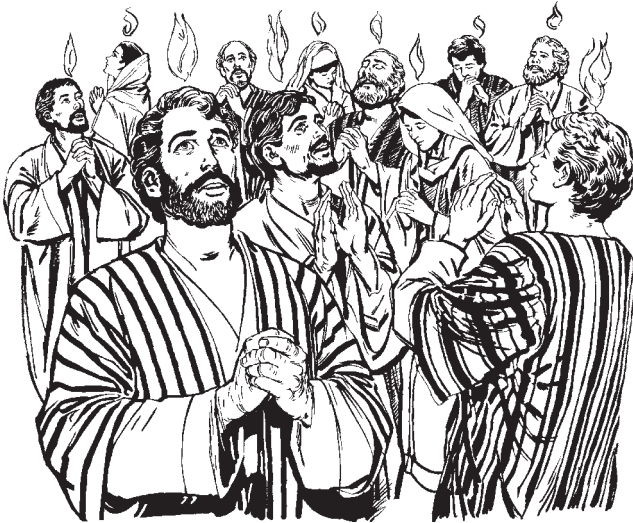
23 Ku jolkë koc karou gut rin, Jothep ku ë ñic aya ke cöl Barthabath (ë cöl Juthtuth aya), ku Mathayo. 24 Ku rōökkë ëlä, “Bëny, yin aŋic kë tō raan ëbën puōu, këya, nyuōth yo raan tōŋ nhar kamken karou, 25 ku bi luui ke ya atuuc nyin Judath wäär cï nyään piny, ku ler tēnë yen ye tēde.” 26 Ku jolkë cuet gëk, ku bïk raan tōk kuany kam ë koc kä karou. Ku raan yen cïk bën lōc ë ye Mathayo, ku jol met akut atuuc kathiäär ku tōk yic.

Bën Wëi Nhialic

2 Na la aköl Yan Ayum cïn yic luçu bën, ka atuuc Jethu kuut kenhiim yön tök. ²Kam wën ke pëk wei arööl dët piŋkë nhial, ku yen arööl kënë ë cït arööl yomdit ril. Ku jöl arööl yön awën rëer kek thin thiöŋ yic. ³Ku tiŋkë lök mac cït liep ke tek rot piny, ku raan tök kamken ë ye kë cït liem mac nyuc yenhom. ⁴Keek ëbën, aake cï Wëi Nhialic lööny kegup ku jïemkë thok kök, rin cï Wëi Nhialic ke yiëk riel ku bik jam thok kök cie thuokken.

⁵Köc juëc Itharel ke ciëŋ wuöt kök yiic pinyhom, köc ke ye Nhialic door aake rëer Jeruthalem ë nïnkä. ⁶Wën cï kek arööl piŋ, go köc juëc röt kuööt. Köc ke cï röt kuööt aake cï gäi, kë ye atuuc Jethu jam thuokken. ⁷Wën cï kek gäi apeidit gokë jam ke cï keröt jöt apeï, “Keek köc jam këlä aa köc Galilia! ⁸Ye këdë, bik aa jam thuokkua? ⁹Yook ëbën yok aa köc wuöt kök cimën Parthia, Mede ku Elam, ku jöl aa Methopotamia, Judia, ku Kapadokia, ku Pontuth ku Athia. ¹⁰Ku jöl aa Prigia ku Pampilia. Ku jöl a Ijip ku bëï kök pan Libia thiäak kek Thirene. Ku köc kök yoyiic aa köc wun cöl Roma. ¹¹Köc kök aa kuat Itharel. Ku köc cie köc Itharel cï yäthken waar bik yanh Itharel gam. Ku köc kök yoyiic aa köc pan Kret ku pan Arab. Ku ë yen ŋot ye yok ke piŋ ke jam thuokkua, ke luel kädit cï Nhialic looi.” ¹²Aake cï gäi, ku muumkë nhïim kë bik lueel, gokë röt aa thiëc kamken, “Yeŋö ye nyuöth yen këne?”

¹³Go köc kök atuuc Jethu bui, ku luelkë ëlä, “Köckä aaci wïëet möu!”

Ku raan tök kamken eye këcït liem mac nyuc yenhom (2:3)

Jam Pīter tēnē kɔc Itharel

¹⁴Tēnē, ke Pīter kam atuuc Jethu kathiäär ku tók jət rot, ku kēec ku jəl jam ke cī yeröl jət tēnē kɔc Itharel awēn cī röt kuööt, “Wek wärkiē, wämäthkiē Itharel, ku jəl aa wek kɔc ciēŋ gen Jeruthalem, piēŋkē wētdiē apath, ku ba we lēk kē cī rot looi. ¹⁵Kɔc yakē lueel ka cī muöl möu, aa kēc wiēet, tēcīt tē ye wek ye tak thīn, aköl akēc tōöŋ, aŋot ye riel. ¹⁶Ku wēt cī Juel raan kāk Nhialic tiŋ lueel wäär akīn,

¹⁷‘Acī Nhialic lueel, lɔn kē bī looi aköl le nīn thök akīn,
Yen abī Wēikiē tuōc kɔc ēbēn.

Wätkun ku nyiērkun aabī kē bī rot looi aköldä lēk kɔc.

Riēnythii kun aabī nyuöōth, ku rōörkun dīt aabī nyuääth arak juēc aya.

¹⁸Ee yeen, agut aluakkiē rōör ku diäär, nīnkui bī bēn.

Yen abī wēikiē tuōc kɔc ē nīnkä, ku keek aabī kāk bī röt looi aa lēk kɔc.

¹⁹Yen abī kädīt jāŋ gōi looi nhial, ku kājuēc jāŋ gōi aaba looi pinynhom.

Pinynhom abī thiāŋ riēm, ku mac, ku jəl a tol dīttet.

²⁰Aköl abī nīip nyin, ku pēei abī thiēth cīmēn riēm ee kaam kēc aköldīt puōth bēn Bānyda guō yēēt.

²¹Ku raan bī Nhialic rōök ku bī ye kony abī poth bī cīi la pan mac.’

²²“Piēŋkē wēlkä, wek wämäthkiēn cəl Itharel! Jethu raan pan Nadharet ē ye raan cī riel Bānyda nyuōth ke cīn diu kākken dīt jāŋ gōi cī Nhialic looi riēnke. Ee kē ŋiēckē kek we, rin aacī röt looi kamkun.

²³Cīt tē cī Nhialic ye guiēer thīn, Jethu ē bī thōn we, ku bāk nōk cīmēn cī wek ye puöl ku bī kɔc rec la gup adumuōōm nōk, ku piēētkē tim cī rīiū kōu. ²⁴Ku yeen acī Nhialic cəl aben pīr thou yic, wēn cī yen Jethu nyaai rielde thou yic, rin ēcīi rot kəŋ lēu yen lɔn bī Jethu teem thou yic.

²⁵“Aŋicku lɔn ēcīi rot bī lēu rin ēcī Debit lueel ēlä,

‘Yen ee Nhialic tiŋ ŋanhom akölrīēec ēbēn,
ku yen athiök kek ŋen, ku ŋen acīn kē bā diir.

²⁶Rin ee wēt kēnē, ŋen amit puōu.

Ku wēl ya lueel aa wēl raan mit puōu.

Ku cək amēn bī ŋen thou, ke ŋen abī thiök ke ŋa ŋōth kē bī Nhialic luōi ŋen,

²⁷rin Nhialic acīi guäpdīē bī puöl bī rēer kam kɔc cī thou, ku Nhialic acīi ŋa bī puöl ba dhiāth raŋ yic ŋen raande.

2:17-21 Juel 2:28-32 2:23 Mt 27:35; Mk 15:24; Lk 23:33; Jn 19:18 2:24 Mt 28:5-6; Mk 16:6; Lk 24:5
2:25-28 Wk 16:8-11

²⁸Yin Nhialic, yin acä nyuõth dhël pïir akölrïëc ëbën,
ku jøl aa rëërdü kek yën, abä cøl amit puõu.'

²⁹“Wämäthkië, wek aaba dhiel lëk kē njic rin wädan dit cï wëlkä lueel. Yen Debit aci thou ku thiäk, ku ranje kin aa dëei yok, agut cï ya aköl. ³⁰Yen Bënyḡaknhom wäär pïir yen ë ye raan kãḡ tiḡ, kãk bi röt looi aköldä, ku lëk ke kɔc, ku ë njic kē cï Nhialic lueel ke bi luõi ye. Nhialic ëci yepuõu tɔḡḡ lɔn nadë ke bi raan tøk kuatde yic, looi keye bëny cimënde. ³¹Debit ëci kē bi Nhialic looi tiḡ, go jäl jam lɔn bi Raan cï lɔc ku dɔc rot jɔt raḡ yic wën cï yen ye lueel ëlä, ‘Yen ë kēc nyääḡ kam kɔc cï thou, guäpde ë kēc dhiäth raḡ yic.’

³²“Nhialic ëci Jethu jõt bei raḡ yic bi ben pïr, ku yën ku atuuc kök Jethu acuk tiḡ yen yiny cï rot looi. ³³Jethu aci jat nhial ku nyuuc kõḡ cuëc Wun, ku ë yen aci yok tuõc Wëi Nhialic, cit tëwäär cï Nhialic ye luëel thiin. Ku kē cãk tiḡ ku piëḡkë ëmën ë ye kën cï Nhialic lueel ka bi tuõõc yen aci lööny yogup. ³⁴Acie Debit yen cï la nhial, ee cï lueel,
‘Ee cï Nhialic lëk Bänydië, “Nyuc ë tën kõḡdiën cuëc,

³⁵agut aköl bi yën kɔc man yïin cøl aloi nhïim, ku bïk yïcök.”’

³⁶“Wek kɔc pan Itharel ëbën, dhielkë njic alanden lɔn nadë ke Jethu yen cãk piäät tim cï riïu kõu, yen aci Nhialic looi bi ya yen Bëny, ku ye Raan cï lɔc ku dɔc.”

³⁷Wën cï kɔc cï röt kuõõt wët Pïter piḡ, gokë ya tak yic ke diëer kē bïk looi, ku thiëckë Pïter ku atuuc kök Jethu, “Buk ḡö looi wämäthakua?”

³⁸Go Pïter bëër, “Dhuõkkë wepuõth ciëen adumuõõmkun yiic, ku calkë röt aa muõc nhïim bãk aa kɔc Jethu Krïtho, ku bi Nhialic adumuõõmkun päl piny, ku wek aabi Nhialic muõc wëike, ku bi lööny wegup. ³⁹Kënë yen cï Nhialic yepuõu tɔḡḡ, ka bi yiëk we ku miëthkun, ku kɔc bëëi kök mec, ku kɔc ëbën ye Bänyda Nhialic cøl bïk aa kacke.”

⁴⁰Pïter aci kɔc lëk ku jiëëm kenhïim ëlä, “Kuõnykë röt ku bãk liu awuõc yic, awuõc yen bi tëm kɔc rëc akölë!” ⁴¹Kɔc juëc ë kɔc awën yiic aaci kē cï Pïter lëk ke gam, ku cɔlkë röt amuõc nhïim, ku ë cit tënë raan tiim kadiäk kek aaci bën muõc nhïim aköl kënë, ku mëtke akuõtden yic.

⁴²Keek aaci rëër bi atuuc Jethu ke piõõc, ku yekë atuuc Jethu kony kãk yekë looi yiic ku miḡhkë tëtök, ku yekë röm ku röökkë tëtök.

Të cï kɔc cï wët Jethu gam pïir thiin kamken

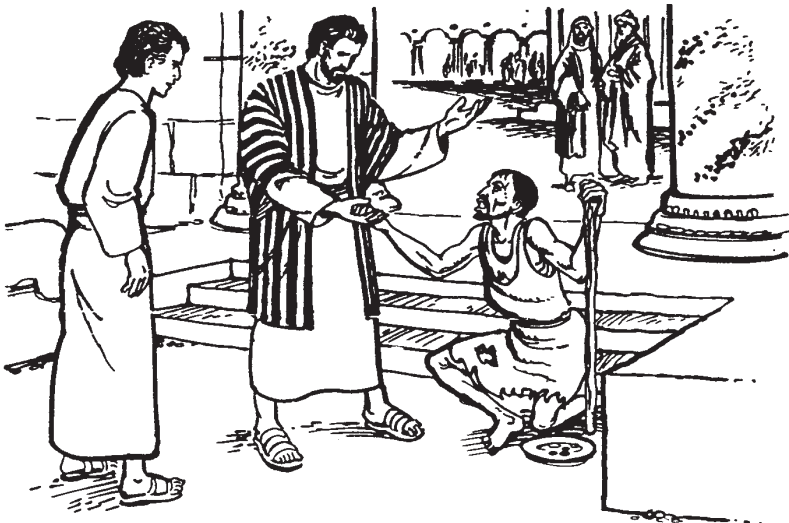
⁴³Kãjuëc jãḡ gõi aaci Nhialic cøl aa looi atuuc Jethu, ku yen aci kɔc juëc cøl ariõc. ⁴⁴Kɔc cï gam ëbën aaci rëër bïk ceḡ tëtök, ku yekë röt kony kedhie bïk kãḡ aa wëër kamken. ⁴⁵Aaci kãk tõ ke ke bëëi yiic aa

yaac wei, ku yekë wëëu tək röt, ku raan tők ë ye yiək wëëu bi kākken wic lëu. ⁴⁶Kek kəc cī wēt Jethu gam aake ye röm akōlakōl luək Nhialic kəc Itharel yic, ku yekë röm bääiken yiic ku mīthkë ke cīi mīith bēth ku rēerke ke mit puōth, ⁴⁷ku yekë Nhialic leec ku lec kəc kōk ke aya. Ku ye Nhialic akuōtten juak yic akōlakōl kəc kek cī Nhialic cōl aa poth kērac yic.

Raan aduany aci kony

3 Yōn akāl tők, tāñ akōl, tē ye kəc rōök, Pīter ku jōl a Joon aake cī la kal luañ Nhialic ye kəc Itharel rōök thīn bīk la rōök. ²Wēn cī kek yet kal cōl Kal Dhēj thok, ke yōk mony cī dhiēeth ke ye aduany. Yen mony kēnē ë ye cool tē jōt ye kal thok, ku bi kəc la kal luañ Nhialic ya lim wëëu. ³Nawēn tīñ Pīter ku Joon ke la kal yic goke lim. ⁴Gokë dōt nyin ku lək Pīter ye, “Daai ë yōok!” ⁵Goke dōt, ku ye yōk yepuōu ciēt la kē bi yōk tēnē ke.

⁶Go Pīter lək ye, “Yēn acīn wëëu ba yiək yī, ku yīn aba yiək kē tō kek ya, ‘Yīn aya yōök, rin Jethu raan Nadharet, jōt rot ku ba cath!’” ⁷Ku dōm kōñ cuēc, ku kony bi rot jōt. Kaam wēn ke cōk ku kuiēc monytui go gu riel, ⁸ku puur rot nhial ku kēēc cōkke ku cieth. Ku ler kal luañ Nhialic ke keek ke cath ke thuēt nhial, ke lec Nhialic. ⁹Ku kəc tō luañ Nhialic ēbēn ë cīk tīñ ke cath, ke lec Nhialic, ¹⁰ku wēn cī kek ye ñic ke mony dhie nyuc kal cōl Kal Dhēj thok ku lim, gokë gāi apeidit ku nyamkë kethook, ku yekë röt thiēc kē cī rot looi tēnē ye.

Yēn acīn wëëu ba yiək yī, ku yīn aba yiək kē tō ke ya (3:6)

Jam Pïter luaŋ Nhialic

¹¹Wën cï mony aduany Pïter ku Joon kuak yiëth, go kɔc ke tō kal luaŋ Nhialic yic gäi ëbën, ku riŋkë tēwën rëer kek thïn kät cök, Kän Tholomon kal luaŋ Nhialic yic. ¹²Nawën tiŋ Pïter kɔc, ke lueel, “Wek kɔc Itharel, yeŋö ye wek gäi kē cï rot looi, ku yakë liiŋth ʔo? Yakë tak lɔn nadë ke ye rielda ku piathda ʔopëc yen kony ʔok mony kënë bi cath? ¹³Nhialic wärkuan dit Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yen aci riel yiëk aluonyde Jethu. Ku yen aa cäk gam tënë kɔc kek ke mac baai, ku wek aaci jai bi Pilato cii lony cök alɔn wic yen ye bi lony. ¹⁴Yen Jethu ë ye raan Nhialic ku ë ye raan path, ku wek aaci kuc ye, ku lëkkë Pilato bi wëtdun gam bi raan yen cï kɔc nök lony, ku ye Jethu yen nëk. ¹⁵Ku ë këya, wek aaci raan nök raan yen dhël pïr nyooth, ku yeen aci Nhialic jɔt raŋ yic bi pïr ku acuk tiŋ ke cï rot looi. ¹⁶Ee rielde yen Jethu, yen aci mony aduany cɔl acath. Kë cäk tiŋ, ku ŋieckë ë loi ku wët cï ʔok Jethu gam, ee wët cï ʔok wët Jethu gam yen aci ye cɔl apuɔl, agut tē cieth yen wenhiim cit ëmën.

¹⁷“Ku ëmën wek wämäthkië, aŋieckë yen kë cäk looi kek we ku bänykun cï wek Jethu nök, ee luɔikë ke kuöckë. ¹⁸Ëci Nhialic lëk kɔc käk Nhialic tiŋ thëer lɔn bi raan luäk kɔc gum, ku yen aci rot dhieel thïn ke ye yic këya. ¹⁹Ke yeen, pälkë luoi kärec, ku ye wët Nhialic yen gamkë, ku bi Nhialic adumuööm cäk looi päl piny, ²⁰ku na luɔikë këya, ka aköldä ke Nhialic abi we yiëk riel Wëike, ku abi we tuöc Jethu yen cï lɔc tënë we ku bi we kony. ²¹Jethu abi rëer pan Nhialic agut aköl bi kãŋ ëbën ben waar piiny bik aa yam, cit tē cï Nhialic ye lueel thïn thëer wäär tënë kɔcken käkke tiŋ.

²²“Yeen ëci Mothith lueel ëlä, ‘Nhialicdun abi we tuöc raan kãŋ tiŋ, cimën cï yen ʔa tuöc we, ku yeen abi ʔa raan kuatdun. ²³Ku wek aadhil këriëc ëbën bi lëk we gam. Ku raan cii wël raan kãŋ tiŋ bi gam, acii bi mat kɔc Nhialic yiic.’ ²⁴Ku kɔc kãŋ tiŋ, la kë cik lueel agut cï Thamel, ku kɔc cï lök bën yecök aaci kē loi rot ë ninkä lueel. ²⁵Käk cï Nhialic lueel ka bi luöi we, käk cï kɔc kãŋ tiŋ lëk we aa kakkun. Ku week dhieelkë röt mat thïn, ku bäk kē cï Nhialic lëk wärkun dit ka bi yiëk ke tek wedhie. Cimën ʔon cï yen ye lëk Abaram ëlä, ‘Ku kuatdu yic yen abi ʔen kɔc pinynhom döc.’ ²⁶Ke yen Nhialic aci raan bi këde bën looi lɔc, cɔl Jethu ku tuuc tueŋ, ku bi we döc, ku bi we cɔl awel wepuöth wei luoi kärec yiic.”

Pïter ku Joon aaci ʔäth luk yic

4 Tëwën jiëem Pïter tënë kɔc ku Joon ke kääc yelööm, ke kɔc kök käk Nhialic, ku bëny apuruuk ʔon Nhialic tiit, ku jɔl aa kɔcdit kök, kɔc akut Thaduthi bö. ²Keek aake cii puöth mit wët ye Pïter ku Joon kɔc

3:13 B.bei 3:15 3:14 Mt 27:15-23; Mk 15:6-14; Lk 23:13-23; Jn 19:12-15 3:22 L.rou 18:15, 18
3:23 L.rou 18:19 3:25 Cäk 22:18

piöc lön nadë ke Jethu aci rot jät kam kəc ci thou. Kënë aye nyuwoth lön nadë raan ci thou alëu bi ben pür. ³Gokë ke döm ku lek ke mac agut yon nhiäk, rin ci aköl cuol. ⁴Ku kəc juéc ci wët Piter piñ aaci gam, ku juakkë röt bik ciët tiim kadhiéc.

⁵Nawën aköl dëëtë ke bäny Itharel ku kəcdit baai, ku jəl aa kəc piöc löön, kuut kenhiiim Jeruthalem. ⁶Keek aacä amat jəl looi kek raandit kək Nhialic cəl Anath, ku jəl aa Kaipa, ku Joon, ku Alekdhändër, ku kəc kək many Anath thok. ⁷Keek aaci Piter ku Joon cəl aabi kenhiiim, ku jəlkë ke thiëc, “Ee luwikë kədə ku bi raan aduany cath? Ye riel nõ yen tō kek we ku ye rin na yen looi wek ye?”

⁸Go Piter ke ci guöp thiän riel Wëi Nhialic, dhuök ke, “Wek bäny ku kəcdit baai. ⁹Na yakë yo thiëc yaköl këpuwoth ci looi tənë raan aduany ku tē ci ye kuony thin, ¹⁰ka dhielkë njic, ku adhil kəc Itharel njic ëbën, lön raan kääc wenhiiim ke ci pial, ee riel Jethu raan Nadharet wäär cäk piäat tim ci riü kōu, ku jät Nhialic ran yic. ¹¹Jethu ë yen raan ci wëtde göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Mën yen ci wek kuc wek atëet loi yöt, yen aci bën yök ke ye mën ril apsidit.’

¹²“Ee yen Jethu yen abi kəc cəl apoth la pan mac, ee yen raan töön yen ci Nhialic yiék riel pinynhom ku bi yo kony.”

¹³Go bäny luk jəl gäi wën ci kek Piter ku Joon tiñ tē ci kek puöth ril thin, ku keek aake ye kəc ë path kəc piöc. Yeen acik njic lön nadë ke keek aake ye cath kek Jethu. ¹⁴Ku acin kë cik lueel, rin ci kek raan aduany wën ci kony tiñ ke kääc kek Piter ku Joon. ¹⁵Go bäny Piter ku Joon yöök bik la ayeer yööt ku lökkë jääm yic kepëc. ¹⁶Ku jəlkë röt jəl thiëc kamken, “Ye kën nõ buk luüi ë kockä? Raan ëbën Jeruthalem anic kë ci rot looi, këdit jän göi cit ë kën cik looi, ku acii lëu buk jai. ¹⁷Ku rin buk cii päl, bi kë ci rot looi thiëi baai yic, ke keek abuk yöök bik cii ben jam tənë raan dët rin Jethu.”

¹⁸Ku jəlkë Piter ku Joon caal yöt ku lökkë ke, cək alon ben nõ yiëndë, ke duökkë ben jam, duökkë kəc ben piöc rin Jethu. ¹⁹Go Piter ku Joon dhuök ke, “Week nhiiim alëukë bæk guo luk tē ye Nhialic tiñ ye lön bi ya wëtdun yen buk gam, ku lön ye yen wët Nhialic. ²⁰Yook acuk lëu buk köc, buk cii ben jam rin Jethu, rin ci yok kəkken ci looi tiñ, ku piñku wël ci lueel.” ²¹Go bäny luk ke thön apei bik cii ben jam rin Jethu, ku lonykë ke bik jəl. Ee ci bäny luk tiñ lön ril yen yic, bik ke tēm awuöc, rin kəc aake tō kelöm ku aake ye kiu, ku aake lec Nhialic wët këpuwoth ci rot looi.

²²Mony aduany yen cik cəl apuol ë ye raandit, ruönke aake ye thiärñuan ku tē kac.

Kɔc cī gam aacī rōök bīk cīi riōc

²³Nyin yic tēwēn cī ke lony, ke Pīter ku Joon dhuk tēnē kɔc akuōtden, ku lēkkē ke kă cī kɔcdit kāk Nhialic ku kɔcdit baai lēk ke. ²⁴Nawēn piŋkē ē wēlkă, ke rōök Nhialic puōu ēbēn ēlă, “Bēny, yin Aciēŋ nhial ku piny ku wēr ku kāk pīr thīn ēbēn! ²⁵Yīn acī Wēiku tooc bī Wădan dīt thēer Debit, raan ye aluonydu wētdu lēk kɔc, ku ēcī lueel ēlă,

‘Yeŋō cī kɔc cie kɔc Itharel puōth riăäk apei kēlă,
yeŋō cī kɔc kekōōth wel bīk kăreec aa looi tēnē Nhialic?’

²⁶Bănydit ē pinyhom aake cī rōt guiir, ku mat kɔc ke mēc bēi kenhīim,

bīk kērac luōi Nhialic ku jol a Raan cī lɔc ku dɔc,
raan bī Nhialic tuōōc piny.’

²⁷“Ku yeen ē ye yic, Antipāth Yērot ku Pilato aake cī mat kedhie Jeruthalem ē tēn kek kɔc cie kɔc Itharel, ku jol aa kɔc Itharel rin Jethu aluanḡun cīn guōp acuol, ku yeen ē yen ca looi ke ye Raan cī lɔc ku dɔc. ²⁸Keek aake cī kenhīim mat, ku bīk kăkkun ke ca tak rieldu thēer, ka bī rōt looi, bīk ke looi. ²⁹Ku yeen ēmēn bēny, tīŋ ke aacī ŋok cuēk thook, kony ŋok, ŋok aluakku, ku buk wētdu aa lēk kɔc ke cīn riōōc. ³⁰Kony ŋo, tar yīcin riel kōŋdu, buk kɔc aa kony ku yiēk ŋo riel buk kădit kɔc gōi aa looi rin aluanḡun cīn guōp acuol Jethu.”

³¹Wēn cī kek jăl thōk rōök, ke la kē yiēēk tēn awēn mēt kek thīn. Keek aake cī Wēi Nhialic bēn kegup, ku jolkē guo jōok bīk wēt Nhialic piōōc tēnē kɔc ke cīn riōōc.

³²Akut kɔc cī gam ēcī mat ē tōk. Ee cīn raan tōōŋ ye luel kamken lɔn nadē kāk tō kek ye aa kăkke yetōk, ku aake kāk rēēr ke ke rɔm. ³³Atuu Jethu aake cī Nhialic yiēk rieldit, ku bīk aa lueel ke cīi riōc lɔn cī Jethu Bănyda rot jot raŋ yic. Ku keek aya, aake cī Nhialic dɔc apeidit. ³⁴⁻³⁵Ē cīn raan tōŋ ŋōŋ akuōtden yic. Kɔc ke la dum kamken ku ŋōōt aake cīk ŋaac, ku bīikē wēū cīk kek kăŋ ŋaac, ku yekē ke gām atuu Jethu. Ku wēū aake yekē tēk rōt cīt kēwīc raan tōk kamken.

³⁶⁻³⁷Ku kēya, Jothep raan dhiēnh Lebī, dhiēth pan Thaipruth, ku yeen ē ye atuu Jethu cōl, ke cōl Barnaba (ku wētde yic “Ee raan kɔc riēel puōth”) ēcī duōmde ŋaac wei aya, ku bīi wēū ēbēn ku gēm ke atuu Jethu.

Anyīkōl Ananiath kek Thapira

5 Mony cōl Ananiath ē tō thīn ku jol a tiēŋde Thapira. Keek aake cī abēk kăkken baai ŋaac wei. ²Ku yen Ananiath ēcī wēt mat yic kek tiēŋde ku bīk wēū abēk thiaan, ku yīkkē atuu Jethu abēk. ³Go Pīter

4:24 B.bei 20:11; Nem 9:6; Wk 146:6 4:25-26 Wk 2:1-2

4:27 Mt 27:1-2; Mk 15:1; Lk 23:1, 7-11; Jn 18:28-29 4:32 Luoi 2:44-45

Ananiath jäl thiëc ëlä, “Yin Ananiath, ë rin nõ cöl yin rot alëu jəŋrac, ku ba Wëi Nhialic bën lëk lueth, ku yin amuk abëk wëu kek cì yin ke kækku yaac wei? ⁴Tëwäär kéc yin kæk paandu yaac, aake ye kækku, ku wëu cì yin ke yaac aa kækku aya. Ye rin nõ tek yin kë cìt kënë ba looi? Yiin aacie yok ca wëeŋ, ee Nhialic yen aca wëeŋ!” ⁵Kaam wën piŋ Ananiath ye, ke wiëëk piny ku thou. Ku kəc ke cì ye piŋ aaci bën riöc. ⁶Go riénythii ke rëër yööt guäpde kuöth ku jətkë, ku lek thiök.

⁷Kaam wën looi kënë rot, ke tiŋ Ananiath bö yön wën tō Piter thün, ku ë kuc kë cì rot looi. ⁸Go Piter thiëc ëlä, “Lëk ya yic, ye kækka kek wëu ëbën cì wek kəŋ yaac wek muonydu?” Go Thapira bëër, “Ee tēden, aa kek wëu ëbën.”

⁹Go Piter lëk Thapira ëlä, “Yeŋö tek wek ye wek muonydu bæk Wëi Nhialic them? Yeŋö looi wek këcìt kënë, ca kəc bö kə piŋ cök? Aa kəc ke cì muonydu la thiök, ku ëmën aya aabi jət bik yi la thiök.” ¹⁰Kaam wën, ke Thapira wiëëk piny ku thou nyin yic. Go riénythii bën yöt, ku tiŋkë ke cì thou, gokë jət ku lek thiök muonyde lööm. ¹¹Kəc ke tō yön Nhialic ku kəc kök cì kë cì rot looi piŋ, aaci bën riöc apeidit.

Käkdüt jəŋ göi cì röt looi

¹²Käkdüt jəŋ göi apei aake cì atuuc Jethu aa looi kam kəc. Kəc ke cì wët Jethu gam aake ye mat ke ya akut Kän Tholomon cök. ¹³Ee cìn raan tók kam kəc cie kəc akuötden cì ye tak bi met keyiic, cök aa lən ye kəc juëc ke leec. ¹⁴Ku kəc juëc apeidit, yööm röör ku diäär ke cì wët Jethu gam, aake ye röt mat akuötden yic. ¹⁵Wët kəpuöth ye kəc Jethu looi, aake cì kəc tuany cöl aaye kəc ruääi ke ke jat dhöl yiic, ke cì täac biök yiic, ku bi Piter ke döc tē cieth yen. Na cie këya, ku cök a atiëmde ke kum ke piny ku bik pial. ¹⁶Ku kəc juëc bëëi thiääk kek Jeruthalem yiic, aaci kacken tuany ku kacken kök la gup jakrec bën aa bëëi, ku aaci ke bën aa kony.

Atuuc Jethu aaci gum

¹⁷Tëwën, ke raandit kæk Nhialic, ku kacken rëër ke ye, ku jəl aa kəc ye buöth tō akut Thaduthi yic, aake cii puöth mit tēnë atuuc Jethu. Gokë tak ku bik kërac looi tēnë ke. ¹⁸Ku dömkë atuuc Jethu ku riitkë ke yön ye kəc mac thün. ¹⁹Ku ë wëër kënë, ka atuny Nhialic bö ku tuërkë ke bei yööt, ku wët kenhiiim ayeer, ku lëk ke ëlä, ²⁰“Lakkë luanj Nhialic, ku bæk kəc la piöc wët pür yam cì Jethu lëk we.” ²¹Go atuuc Jethu wët cì lëk ke piŋ, ku lek luanj Nhialic durdur yic, ku jökkë piöc wët Nhialic. Go raandit kæk Nhialic kek kacke, kəcdit baai Itharel cöl ku bik bën luk yic, ku bik mat. Ku jölkë thok tuöc tēnë apuruuk tit yön mëc, ku bik

atuuc Jethu kuëëth luk yic. ²²Tëwën yeet kɔc wën cī tooc, ke keek akëc atuuc Jethu la yök yöt, gokë dhuk ku lek thok lëk bänny luk ëlä, ²³“Wën yeet yok, yok aaci yöt yok ke riæet thook ku kɔc tit ke kääc yethok. Nawën nanyku thok ka cīn raan tööŋ cuk yök alɔŋthīn.” ²⁴Nawën piŋ bëny apuruuk luaŋ Nhialic tiit ku jɔl aa kɔcdīt kāk Nhialic, gokë gäi kē cī rot luŋi atuuc Jethu. ²⁵Kaam wën, ke raan bö yöt ku lëk ke ëlä, “Piɛŋkë këdiëën, kɔc kek ke cāk riæet yöt, aa rëër luaŋ Nhialic ëmën, ku aa piöoc kɔc wët Jethu!” ²⁶Tëën, go bëny apuruuk la kek apuruuk bik ke diëc, ku biikë ke luk yic. Keek akëc atuuc Jethu kuaath, wët riöoc kek ciët ke bi kɔc ke nhiar atuuc Jethu biöök aleel.

²⁷Tëwën cī apuruuk atuuc Jethu jäl bëei luk yic, go raandīt kāk Nhialic ke thiëc ëlä, ²⁸“Wek aa we cī thɔn apeidīt ku bāk kɔc cīi ben piöoc wët Jethu. Tiɛŋkë kē cāk looi! Cī wek kɔc piöoc ëbën Jeruthalem, ku week awiëckë ku bi aa yok ye gök lɔn nadë ka yok aa cɔl Jethu anak.”

²⁹Go Pīter kek atuuc Jethu wët raandīt kāk Nhialic dhuk nhom ëlä, “Yook, ee Nhialic yetök yen alëuku buk theek, ku aacie kɔc ë path. ³⁰Wek aaci Jethu nök, ku piäatkë tim cī rīiu kōu, ku yeen aci Nhialic wärkuan dīt jɔt thou yic. ³¹Jethu aci Nhialic jöt bei raŋ yic, ku le nyuöc köŋden cuëc ku looi ye bëny, ku ë raan bi kɔc kuöny bei käreç yiic. Ku yeen abi kɔc Itharel päl kaam, ku bik kenhīim waar bik cīi ben luui käreç, ku bi Nhialic adumuömkēn päl piny. ³²Yok aaci kāk cī Nhialic looi tiŋ, ku Wëi Nhialic aya, yen cī Nhialic tuöc kɔcken wëtde gam, ee kāk cī Nhialic looi nyuöth kɔc.”

³³Tëwën piŋ bänny luk wët cī atuuc Jethu lëk ke, gokë puöth riäak apeidīt, ku wickë bik ke nök. ³⁴Go raan tök kam bänny, Gamaliel, raan akut Parathī. Ku yeen ë ye raan piöoc lööŋ. Ku ë ye raan theek kɔc Itharel apeidīt, rot jɔt luk yic ku lëk apuruuk ku bik atuuc Jethu kuaath ayeer luk yic. ³⁵Ku jɔl bänny luk lök jääm nhīim ëlä, “Wek kɔc wuönda Itharel, takkë wenhīim apath kē wiëckë bāk luŋi ë kɔckä. ³⁶Wäär ë run thiökkä yiic raan cɔl Theudath ëci tuöl, ku nyooth rot ke ya aciëŋ dīt ril tör, abi raan buot kaŋuan röt mät ye. Yen Theudath aci bën nök, ku kɔc ke cī wëtde gam aaci bën thiäi, ku ë yen thök wëtde. ³⁷Raan cɔl Judath ku ë ye raan wun cɔl Galilia, ëci ben tuöl aya ruöön yɔn kueen kɔc, ku yeen ëci kɔc rac nhīim agut bi raan tädīt wëtde gam, ku yekë buöth cök. Yeen aya aci bën nök, ku wæer kɔcken wäär ye buöth. ³⁸Ku ëmën alëk we, aŋuëën bi ciën këræc luçikë tënë ke. Aŋuëën bāk ke puöl! Na yekë loikë, kē cī raan tak bi looi, ka ŋuot bi guo yäi. ³⁹Ku na ye Nhialic yen cī ke yiëk riel, ka cāk bi lëu. Rin wek aabi röt yok ke ye Nhialic yen thär kek we. Go bänny luk wët Gamaliel gam.”

⁴⁰Ku cöolkë atuuc Jethu yöt, ku tëmkë ke awuöc bi ke that, ku thönkë kenhiiim bik cii ben jam rin Jethu. Ku jölkë ke lony. ⁴¹Tëën atuuc Jethu aaci jal jäl luk yic ke ci puöth la yum wët ci Nhialic ke cöl agum, rin ci ke that wët Jethu. ⁴²Ku yekë kóc piöc wët Puöth Yam Jethu Kritho akölaköl luanj Nhialic kóc Itharel, ku bääiken yiic aya.

Kóc kadhorou ë kóc kony luoi aaci kuany

6 Tëwën ci akuën kóc biöth rot juak, akëëk ëci rot looi kamken, kóc Itharel kek ke ciën Jeruthalem, ku kóc Itharel jam thoŋ Giriik. Kóc Itharel jam thoŋ Giriik ë yekë lueel lön nadë ke lëërken aake cie kuëëc nhiiim, rin cii ke ye muöc tē tek wëü ye tēk lëer akölaköl. ²Go atuuc Jethu kathiäär ku rou kóc ci gam ëbën cöl ku lëkkë ke ëlä, “Yeen acie yic tēnë yo buk luoi piöc wët Nhialic puöl ku ye wëü kek yeku tek. ³Ke yen, wek wämäthkua, kuanykë kóc kadhorou weyiic, kóc path la gup riel Wëi Nhialic ñic kån. Ku keek abuk cöl aaye wëü muk, ku yekë ke tek. ⁴Ku yok aabi yonhiiim yiëk rök ku jöl a piöc wët Nhialic.”

⁵Kóc ke ci gam aake ci puöth miet wët ci atuuc Jethu lëk ke, ku kuanykë kóc. Kóc ke cik kuany aake yi Ithipin, raan la gam la guöp Wëi Nhialic, ku jöl aa Pilipo, ku Prokoruth, ku Nikanora, ku Timon, ku Parmena, ku Nikola, ku yeen ëcie raan Itharel, ee ye raan pan cöl Antiök ci yanhde puöl ku gem yanh kóc Itharel. ⁶Ku jöl kóc ci kuany yäth tēnë atuuc Jethu, gökë rök rienken ku tēükë kecin kenhiiim bik ke döc.

⁷Ku piöc wët Nhialic ëci la tueŋ ke juak rot. Akuën kóc biöth Jeruthalem ë yic juak akölaköl, ku akuëndit apei kóc käk Nhialic aci bën gam.

Bäny Itharel aaci Ithipin döm

⁸Ithipin ëci Nhialic döc bi cöl aril apei, go kädüt jän göi apëdit looi kam kóc. ⁹Ku kóc abëk akut amat tēn kóc Itharel aake cie wëtde ye gam, ku keek aake ñic lön ye ke cöl kóc lääu nhiiim, wët ye kek kóc aa loony ci puöl. Ku yen akut kënë, ee la yic kóc wun cöl Thirene ku Alekdhändria ku Cilicia ku Athia, ee cik jök bik aa teer kek Ithipin. ¹⁰Ku yen Ithipin ëci Wëi Nhialic yiëk riel ñic yen ke wël apei, na lueel wët, ka cïn raan lëu ye bi wëtde dhöl yic. ¹¹Gökë kóc kök riöp, ku bik aa lëk kóc Itharel ëlä, “Yok aaci Ithipin piŋ ke jiëem Mothith ku Nhialic gup!” ¹²Tëwën ci kóc ci riöp aa jam këya, tēën ke keek aaci kóc Itharel, ku kocken dit, ku jöl aa kóc piöc lööŋ rac nhiiim. Ku döm kóc Itharel Ithipin ku yëthkë luk yic. ¹³Ku biikë kóc kök bik Ithipin bën cäk thok ku luelkë ëlä, “Mony kënë, cöl Ithipin ë luanjan Itharel ku lööŋkuan Mothith dhöl yiic. ¹⁴Acuk piŋ ke ye lueel lön nadë ke Jethu raan pan Nadharet abi luanjan Itharel

thuor piny, ku weer ciengdan theer Mothith yic.” ¹⁵Go koc ke ci nyuc luk yic ebën Ithipin jal dot apeï, ku tijkë ke cit nyin atuny Nhialic.

Jam Ithipin

7 Ku jol raandit käk Nhialic Ithipin thiëc ëlä, “Yekë yith kek käk ci kocä yï gaany?” ²Go Ithipin dhuk ku lueel, “Wek wärkië ku wämäthkië, piengkë wëtdië! Nhialic Madhol yen ye leec raan ebën, ëci rot nyuoth wädan dit Abaram yon not cieng yen pan Methopotamia, wäär kec yen guo kök bi la cej pan Yäran. ³Ku yen Abaram ëci Nhialic yöök ëlä, ‘Nyään paandu ku kacku piny ku loor piny ba nyooth tënë yï.’ ⁴Go Abaram wuonden nyään piny ku ler bi la cej gen Yäran. Na wäär ci wun Abaram thou, go Nhialic Abaram yöök bi bën cej ë wun yen cieng wek thin ëmën. ⁵Acin abaņ piny ciï Nhialic yiëk Abaram, ku ëci thon lon bi yen Abaram gam ë piny kënë bi ya pienyde kek mithken bi lök dhiëeth aköldä. Tëwäär yen lek Nhialic Abaram ë wët kënë, ke Abaram ë cin mith ci dhiëeth. ⁶Nhialic ë cä Abaram yöök ëlä, ‘Miëthku aabi cej wun thäi kök run buot kaņuan. Ku keek aabi ya aloony koc ë wun bi kek cej thin, ku aabi ya jöör apeidit. ⁷Ku yen abi koc kek bik aa luöi mac, ku na la run juëc thök, ke keek aabi jal ye wun kënë. Ku aabi bën bik yen bën door ë tën.’ ⁸Ku ë tëen aci Nhialic lek Abaram bi miëthke aa noot, ku yen ë kin ye nyuoth lon ci kek döör. Ku Abaram aci wënden Ithäk bën noot nin kadhorou cök ciëen wäär dhiëeth ye. Ku not Ithäk Jakob, ku not Jakob wätke kathiäär ku rou. Aa kek wärken dit kuat Itharel ëmën.”

⁹“Wëët Jakob aake man mënhden col Jothep. Gokë yaac ku bi a lony pan Ijip. Ku Nhialic ë nhia Jothep. ¹⁰Go Jothep kony bi puut bei karec yiic. Na la Jothep yäth bënyaknhom Ijip nom, ke yik Nhialic riel bi kaņ ģic ku ye raan path. Go bënyaknhom ruök bi ya yen bëny pan Ijip. Ku looi aya bi a yen tö tueņ käk paande yiic. ¹¹Ku cok ëci tuöl pan Ijip ebën ku jol a Kanaan. Ku yen cōņ kënë ëci koc baņ apeï. Ee ril yic ku bi wärkuan dit miëth yök. ¹²Nawën le Jakob piņ lon tö rap Ijip, go wätke kek wärkuan dit ëmën tooc ku bik la. ¹³Na ben wärkuan dit ben dhuk cäth yic rou, go Jothep rot tët ke lon ë yen mënhden ku jol bënyaknhom Ijip manyde ģic aya. ¹⁴Ku tuc thok wun Jakob, ku bi lek wun kek manyden ebën kathiärdhorou ku dhiëc bik bën Ijip. ¹⁵Go Jakob jal la, ku ë yen tē ci Jakob ku wärkuan dit bën la thou thin. ¹⁶Gup wärkuan dit aake ci bën la thiök tē col Cikem, ku tē ci ke thiök thin, ee ye piny yöc Abaram wëü tënë thäi col Yämor.

7:2-3 Cäk 12:1 7:4 Cäk 11:31; 12:4 7:5 Cäk 12:7; 13:15; 15:18; 17:8 7:6-7 Cäk 15:13-14
7:7 B.bei 3:12 7:8 Cäk 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18 7:9 Cäk 37:11, 28; 39:2, 21
7:10 Cäk 41:39-41 7:11 Cäk 42:1-2 7:13 Cäk 45:1, 16 7:14 Cäk 45:9-10, 17-18; 46:27
7:15 Cäk 46:1-7; 49:33 7:16 Cäk 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Joc 24:32

17“Na la nïn thiök, nïn kek ke cï Nhialic ke Abaram yöök lön nadë ka la këpuoöth bi luoi ye, ke akuën köckuan ke tö Ijip ëci ye yic juak apei. 18Ku ëci rot looi bi bëny dët kuc Jothep pan Ijip mac. 19Ku yen bëny kënë ë ye wärkuan dît wëëñ ku kuc ke ciëëñ. Ku ye ke cöl acuet miëthken roor ku bi mïth thou. 20Ku tëën ë yen ë dhiëëth Mothith, ku yen ë ye manh adhëñ tënë Nhialic, ku muk baai pëi kadiäk. 21Ku nawën la cuat wïir, go nyen bënyñaknhom la kuany ku muk ku looi ye manhde. 22Mothith aci piöcc təcit tē ñic kōc Ijip kǎñ thïn, agut abï ya raandit tet ku ye raan ñic kǎñ apeidit jam yith, ku jol a luoi aya.

23“Na la run Mothith yet thiärñuan, go yenhom tak ku bi wämäthakën Itharel la tiñ tē ciëñ kek thïn. 24Tëwën cï yen wämäthakën la tiñ, go raan tök keyiic yök ke nëk raan Ijip, go mënhdën näk kony, ku guur raande agut tē nëk yen raan awën thär kek raande. 25(Ee cï Mothith tak lön nadë ka bi kacke deet yic, lön bi Nhialic ye looi bi ke wëër bei loony yic. Ku akëckë deet.) 26Nayon nhiäk ke yök kōc Itharel karou ke thär, go la ku dōk ke. Ku jol ke yöök ëlä, ‘Pieñkë këdië wek röörkä. Wek aa kōc ruäai. Yeñjō kuc wek ceñ kamkun?’

27“Go raan töñ wën cï raan tiaam Mothith piëk wei, ku thiëec ëlä, ‘Yeña cï looi ba ya bänyda. Ku ye bëny dët lëu ba luñda luk? 28Wic ba ya nöc cimën wäraköl nëk yin ke raan Ijip?’ 29Tëwën piñ Mothith ë wët kënë, go kat ku le ceñ Midian. Ku aci bën la dhiëth dhäk karou ë tëën.

30“Wën cï Mothith ceñ ruöön thiärñuan Midian, go atuny Nhialic rot nyuöth ye. Ku atuny nhial ëci Mothith tiñ kecit bun dëp roor liëet tēthiäak kek gōn Thinaï. 31Go Mothith gäi kë cï tiñ, ku cot rot but lööm ku bi tiñ apath. Go röl Nhialic piñ ke ye lueel, 32‘Ee yēn Nhialic ye wärkuön dît door. Nhialic Abaram, ku Ithäk, ku Jakop.’ Go Mothith riöcc arëk bi lath ku ciï këwën ben döt. 33Go Nhialic Mothith yöök, ‘Dëk war bei, rin tē këec yin thïn, ee tē thek. 34Yen aci tēreec guum kackië thïn pan Ijip tiñ. Yen aci dhiëndën piñ. Ku yēn aci bën ku ba ke bën kony. Bäär emën, ba yi tuöcc Ijip.’”

35Ithipin aci la tueñ ke jam luk yic ëlä, “Mothith ëci kōc Itharel kuc bïk wëtde ciï piñ. Ee cik thiëec ëlä, ‘Yeña looi yi ba ya bänyda ku ye luökkua luk?’ Yen Mothith ë yen cï Nhialic tooc ku bi ya bëny, ku ye raan kony Itharel. Ku yen abï atuny Nhialic cï rot nyuöth ye bun dëp yic, kony luode yic. 36Yen Mothith aci kōc Itharel wët nhiim bei Ijip ke loi kāk jāñ göi pan Ijip, ku wäär teem wär aruöör, ku jol a wäär rëer kek ror liëet run kathiärñuan. 37Mothith ëci kōc Itharel yöök, ‘Nhialic abï we

7:17-18 B.bei 1:7-8 7:19 B.bei 1:10-11, 22 7:20 B.bei 2:2 7:21 B.bei 2:3-10 7:23-29 B.bei 2:11-15
7:29 B.bei 18:3-4 7:30-34 B.bei 3:1-10 7:35 B.bei 2:14 7:36 B.bei 7:5; 14:21; Kn 14:33
7:37 L.rou 8:15, 18

tuɔc raan bi we bɛn piɔɔc wɛtde, raan kāk Nhialic tiŋ cīmɛn ci yen ya tuɔc we. Ku yen raan bi tuɔc we abi ya raan kuatdun.’ ³⁸Mothith ɛ yen rɛɛr kek kɔc Itharel ke ciɛŋ ror liɛt. Ee rɛɛr kek wārkuan dit. Ku jɔl a atuny nhial yen ci jam tɛnɛ ye gɔn Thinali nom. Ee yen ye Nhialic yɔɔk ku bi wɛtɛn piŋ akɔlriɛɛc ɛbɛn bɛn lɛk kɔc.

³⁹“Ku wārkuan dit aake ci kuc ku bik wɛt Mothith ci piŋ, keek aakɛc luui wɛtde. Ku wickɛ bik dhuk Ijip. ⁴⁰Gokɛ Aron yɔɔk, ‘Thāth ɔo jak bi ke aa ket tuɛŋ kɔc wat yonhiim tɛ ciɛth ɔok. Akucku yen kɛ ci rot looi tɛnɛ Mothith yen wār wɛt ɔo bei Ijip.’ ⁴¹Keek aaci milāŋ thɔɔth ke ye jɔŋ ciɛt manh wɛŋ, ku loikɛ yai bi kek yanhdɛn cik looi aa door. Ku yekɛ jal nāk. ⁴²Tɛɛn Nhialic aci yekɔu bɛn wɛl ke. Ku pɛl ke bik aa kuel tɔ nhial kek yekɛ door, cīmɛn ci ye gɔt athɔr kɔc kāk Nhialic tiŋ yic ɛlā,

‘Wek kɔc Itharel! Ee cie ɔɛn, ɔɛn yakɛ nāk ɔk.

ɔɔn tɔ wek ror liɛt run kathiārɔuan.

⁴³Ee ye duɛl jɔŋdun cɔl Molok yakɛ ket.

Ku jɔl atim ciɛɛr, jɔŋdun cɔl Repan cāk ɔuan.

Aa kek ke jakkun cāk ke looi, bāk keek aa door.

Ke wek aaba tuɔɔc wei, bāk ɔɛt Babilon kɔu ciɛɛn.’

⁴⁴“Wārkuan dit aake la Duɛl yen ye nyuɔɔth lɔn nadɛ ke Nhialic arɛɛr ke ke ror liɛt. Duɛl aci yik tɛciɛt tɛ ci Nhialic ye lɛk Mothith thiŋ, ci looi tɛciɛt tɛ ci ye nyuɔth Mothith thiŋ. ⁴⁵Ku yen duɛl kɛnɛ ɛci wārkuan dit aa thɔn miɛthkɛn wāthɛr, agut tɛ biɛ Jocua ye ɛ piny cuk bɛn rum tɛnɛ kɔc ke la ye. Wār ye Nhialic ke cuɔp wei tɛ biɛ ɔok. Ku jɔl duɛl rɛɛr agut wār ye Debit bɛnyŋaknom. ⁴⁶Debit ɛ nhiɛr Nhialic. Ku ɛci Nhialic thiɛɛc ku bi puɔl bi luak yik, luŋ bi Nhialic Wundit Jakop cɛŋ thiŋ. ⁴⁷Ku ɛ Tholomon yen aci luak bɛn buth.

⁴⁸“Ku yen Nhialic Madhɔl acie cɛŋ ɔɔt yic ɔɔt ke yik. Cīmɛn ye kɔc kāk Nhialic tiŋ ye luel ɛlā,

⁴⁹‘Aci Nhialic luel, ke nhial yen tɔ thɔnydiɛ thiŋ,

ku piny yen aye ɔɛn ɔacɔk taau thiŋ.

Ye ɔɔn yindɛ yen bāk yik tɛnɛ ɔɛn?

Ye tɛnɛn yen lɛu bi ɔɛn lɔŋ thiŋ!

⁵⁰Cie ɔɛn ya looi kākɛ ɛbɛn!’

⁵¹“Tɛril wek nhiim thiŋ! Wek aaci kuc bāk wɛt Nhialic ciɛ piŋ, rin thɔŋ wek puɔth kek kɔc kɛc Nhialic gam cīmɛn wārkuan dit thɛr. Wek aaci kuc bāk wɛt ci Wɛi Nhialic lɛk we ciɛ gam.

7:37 L.rou 8:15, 18 7:38 B.bei 19:1-20:17; L.rou 5:1-33 7:40 B.bei 32:1 7:41 B.bei 32:2-6
7:42-43 Amo 5:25-27 7:44 B.bei 25:9, 40 7:45 Joc 3:14-17 7:46 2Tha 7:1-16; 1Lɛk 17:1-14
7:47 1Bŋ 6:1-38; 2Lɛk 3:1-17 7:49-50 Ith 66:1-2 7:51 Ith 63:10

⁵²“Le raan kāk Nhialic tiŋ cī wārkuōn dīt puōl ke kēckē nōk? Wārkuōn dīt aaci kōc cī Nhialic tooc nōk, kōc ke cie ya lueel lōn raan bī kē wic Nhialic bī looi, abi bēn. Ku ēmēn yen acāk gaany ku acāk cōl anāk. ⁵³Aa wek cī lōōŋ Nhialic thōn, lōōŋ kek ke cī atuny nhial thōn wārkuōn dīt. Ku keek aa kēckē ke gam!”

Ithipin aci biōōk aleel

⁵⁴Tēwēn piŋ bāny luk wēl Ithipin, gokē puōth riāāk apeidit ku kackē kethook tēnē ye. ⁵⁵Ku yen Ithipin ēcī Wēi Nhialic thōŋ guōp, go yenyin wēl nhial ku dēei, ku tiŋ riel dīit Nhialic, ku tiŋ Jethu aya ke kāac Nhialic lōōm kōŋ cuēc.

⁵⁶Go Ithipin bāny luk yōōk jalkē tiŋ, “Yen aci nhial tiŋ ke liep yethok, ku yen aci Manh Raan tiŋ ke kāac Nhialic lōōm kōŋ cuēc.”

⁵⁷Go bāny luk keyiŋth kum ku reelkē apei. Ku riŋkē Ithipin guōp, ⁵⁸Ku yēthkē ayeer geeu ku lek biōōk aleel agut tē thou yen. Kōc kek ke nāk ye aake cā alēthken nyāŋ riēnythii cōl Thawul ku bī ke lōk tiit. ⁵⁹Keek aaci Ithipin jāl biōōk aleel, ku Ithipin ē ye Nhialic cōl, “Bānydiē Jethu, lor wēikiē!” ⁶⁰Ithipin ēcī yenhioŋ guōt piny ku lueel ke cie rōl jōt apeidit, “Nhialic! Duk ke gāk kēreec cik luoi ya!” Wēt kēnē aci lueel, ku thou nyin yic. Nāāk cī Ithipin nōk ēcī raan cōl Thawul gam. Ku mony cōl Thawul ē tō thīn. Ku yeen ēcī lōn nēk Ithipin gam.

Thawul aci kōc cī gam cōl agum

8 Akōl nēk Ithipin, yen akōl jōck yen rot bī kōc ke cī wēt Jethu gam Jeruthalem gum apeidit. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake cī kat bik rōt thiāi wuōt kōk yiic, wuōt Judia ku Thamaria, ku atuuc Jethu kek aake cī dōŋ Jeruthalem kepēc. ²Kōc ke cī wēt Nhialic gam piānden ēbēn, aa kek cī Ithipin bēn la thiōk, ku jōlkē dhiau apei rienke.

³Ku ēcī Thawul them bī kōc cī wēt Jethu gam cōl agum, rin yeen ē ye la panē ku panē, ke kuany bēēi yiic ēbēn, ku ē ye kōc cī wēt Jethu gam yōc bei yōōt yiic, rōōr ku diāār, ku kuēeth ke bī ke la mac.

Wēt Puōth Yam aci piōōc Thamaria

⁴Kōc ke cī wēt Jethu gam, cī thiēi wuōt kōk yiic aake cī la cath wuōt yiic ēbēn, ku piōōckē kōc wēt Nhialic. ⁵Pilipo ēcī cath bī la gen Thamaria ku le kōc piōōc thīn wēt Jethu Krītho. ⁶Kōc ke cī kenhiim aa kuōōt, aake cī kepuōth aa tāau piny ku bik kē lueel Pilipo aa piŋ apath. Keek aaci wēt Pilipo aa piŋ ku tiŋkē kāk jāŋ gōi cī aa looi. ⁷Kōc juēc aaci jakreec aa bēn bei kegup ke dhiau apei, ku kōc cī ruai, ku kōc kōk

cī ɲɔl aaci Pilipo cɔl aa puɔl. ⁸Këya, kɔc Thamaria aaci puɔth bën miet apeidit.

⁹⁻¹⁰Ku mony cɔl Thaimon ë ciëŋ gen Thamaria, ku yeen ëci kɔc cɔl agëi kækken ye looi. Yeen ëci rot looi ke ye raandit apei, ku kuat kɔc ke ciëŋ geeu ëbën aake cī kepuɔth tääu piny ku piŋkë wëtde. Ku ë cik aa lueel ëlä, “Jɔŋ cɔl Riëdit yen aci bën piny cīmën Thaimon.” ¹¹Ku ë yic, Thaimon ëci kɔc Thamaria cɔl agëi tēwäär yen kækken kë looi jɔŋ tō yeguɔp, ku kɔc aake ye wëtde buɔth yic ku detkë yic. ¹²Nawën la kɔc Thamaria wët Pilipo gam, wët piöc yen kɔc Wët Puoth Yam rin bäany Nhialic, ku rin Jethu Kritho, go röör ku diäär gam bik röt cɔl aa muɔc nhiiim. ¹³Yen Thaimon aya ëci wët Nhialic gam, ku cɔl rot amuɔc nom, ku jɔlkë rëer tök kek Pilipo, ku yeen ëci bën gäi tēwën tiŋ yen kækdit jän göi ye Pilipo looi.

¹⁴Go atuu Jethu ke tō Jeruthalem piŋ lɔn nadë ke kɔc Thamaria aake cī wët Nhialic yet tēnë ke. Gokë Piter ku Joon tooc bik la tēnë ke. ¹⁵Nawën cī Piter ku Joon yet Thamaria, gokë rök ku bi Wëi Nhialic lööny kɔc Thamaria gup. ¹⁶Kɔc Thamaria aake cī muɔc nhiiim rin Jethu Kritho ku Wëi Nhialic ë ɲuot këc lööny kegup. ¹⁷Go Piter ku Joon kecin tääu kenhiiim go Wëi Nhialic lööny kegup.

¹⁸Tēwën cī Thaimon ye tiŋ ke Wëi Nhialic cī lööny kegup, wën cī Piter ku Joon, atuu Jethu, keek dɔc, go wic bi Piter ku Joon gäm wëü, ¹⁹ku jɔl ke yök, “Yiëkkë ɲa riel kënë aya, rin na le raan daac, ke Wëi Nhialic lööny yeguɔp.”

²⁰Go Piter wët Thaimon dhuk nom ku lueel, “Aɲuëën diët yi ku wëüku cuet pan mac ëbën, rin ë yin ye tak diët yi ɲɔc miɔc Nhialic wëü. ²¹Yin acie raan akuɔtda ku acin kën yi mat ke ɲo, rin piändu acii la cök tēnë Nhialic. ²²Dhuök yipuɔu ciëen, ku päl luoi kërec, ku rök Nhialic ku bi kërec ye tak cīmën ë kënë päl piny. ²³Yen aye tiŋ yiguɔp lɔn til yin ɲo apeidit, ku yiin aci kërec ye ke looi muɔr.”

²⁴Go Thaimon Piter ku Joon yök. “Rök kë tēnë Nhialic rienkië, ku bi ciën kërec loi rot tēnë ɲa kæk cä lueel yiic.”

²⁵Tēwën cī Piter ku Joon kɔc Thamaria lëk lɔn ye wët Nhialic ye lëk ke yic, gokë dhuk Jeruthalem. Ku tēwën dhuk kek, aake ye kɔc piöc Wët Puoth Yam Nhialic ë bëëi juëc cik tëk yiic pan Thamaria.

Pilipo ku bëny wëü Ithiopia

²⁶Atuny Nhialic ëci Pilipo lëk ëlä, “Guir rot ku kueny dhöl yic, dhöl jiël Jeruthalem bi la Gadha.” (Dhöl kën acie ben tëk ëmën.^a) ²⁷Go Pilipo rot guir ku lööny dhöl. Ku tēen, ke yök raan Ithiopia, raan cī la

^a8:26 Dhöl kënë acie ben tëk ëmën rin diit liët thün.

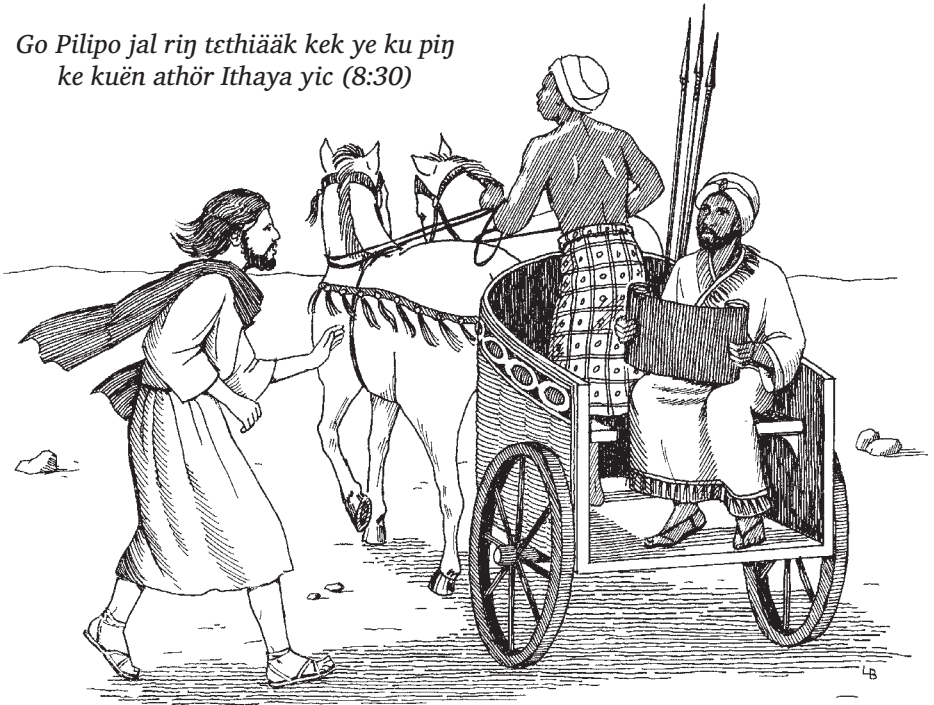
Jeruthalem bi Nhialic la door. Ku yen mony kënë ěci roc. Ku ě ye bĕny wĕĕu muk wĕĕu tiŋ col Kandake, tiŋ ye bĕny Ithiopia, ²⁸ku yen ě dhuk Ithiopia riān thel mathiāŋ. Tĕwĕn cieth yen dhöl yic, ee kuen athör Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ. ²⁹Ku ěci Wĕi Nhialic lĕk Pilipo, “Lɔɔɔ ku cath keyi thiāk rot riān thel mathiāŋ.” ³⁰Go Pilipo jāl riŋ tĕthiāāk kek ye ku piŋ ke kuĕn athör Ithaya yic. Go jal thiĕc, “Ye deet yic yen kĕ kuen?”

³¹Go bĕny tōŋu wĕĕu dhuk nom, “Ba jal deet yic kĕdĕ, ke cĕn raan cie tĕt yic ya?” Ku yōök Pilipo bi la nhial riāi yic, bi cath kek ye. ³²Kĕnĕ yen kuen athör theer wĕl Nhialic yic akin,

“Yen ee cĕt amāl thel ku bi la teem röl,
acit manh amāal cie dhiau tĕ teem nhiĕmde wei, ee cĕn wĕt ye
lueel.

³³Yeen ee cĕ rac guōp, ku kɔc aake cĕi kuc bik yienyde cĕi gam.
Acĕn raan mĕthken bi dōŋ bi lōk lueel,
bi käreĕ riĕc akölĕ lōk a lueel, rin cĕi piĕrde pinynhom guo col
athök.”

*Go Pilipo jal riŋ tĕthiāāk kek ye ku piŋ
ke kuĕn athör Ithaya yic (8:30)*

³⁴Ku jɔl bëny tɔɔu wëu Pilipo yɔɔk, “Lëk ya, Ithaya jiem rin ɲa, jiem rienke aye rin raandä?” ³⁵Go Pilipo jal jam, ku jɔk jamde këthiɔɔk awën cï bëny tɔɔu wëu kueen athör theer wël Nhialic yic. Ku jɔl lëk Wël Puoth Yam rin Jethu. ³⁶Tëwën cieth kek dhöl yic, ke yet tã tɔu piü thïn, go bëny tɔɔu wëu Pilipo jal thiëc, “Piü akik, yeŋö bā pëen ke ya cï muɔc nhom?”

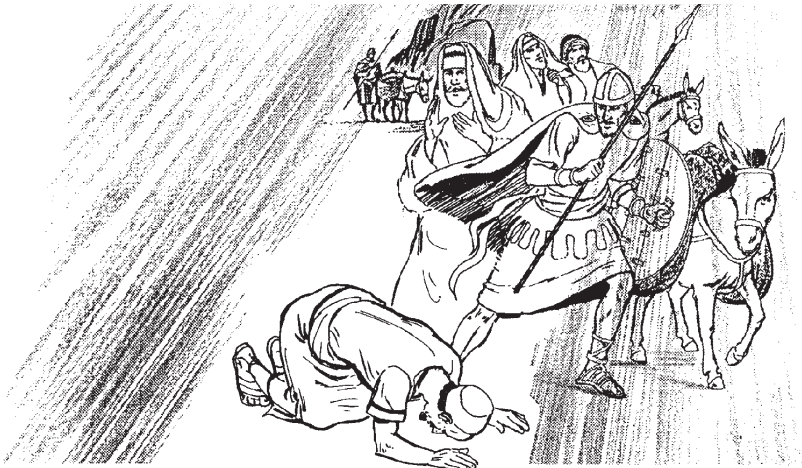
³⁷⁻³⁸Bëny tɔɔu wëu pan Ithiopia aci raan kuath riäi yɔɔk bi riäi cɔl akääc, ku jɔl Pilipo ku bëny wëu la piny ku lek piü yiic, ku muɔc Pilipo bëny wëu Ithiopia nhom. ³⁹Nawën cik jäl bën bei piü yiic, go Wëi Nhialic Pilipo diër piny. Ku bëny tɔɔu wëu akëc Pilipo ben tiŋ, go lööny dhöl ke dhuk panden, ku yeen ë mit puɔu apei. ⁴⁰Pilipo aci rot yök ke cï yet gen cɔl Adhotuth, ku ler ku piöoc kɔc Wël Puoth Nhialic geeth yiic ëbën, gut tã yet yen gen cɔl Cetharia.

Thawul aci wët Jethu gam

(Luci 22:6-16; 26:12-18)

9¹⁻²Thawul aci la tueŋ ke riëc ye yen kɔc buoth Bëny riääc lɔn nëk yen ke. Ee cï la tënë raandit kāk Nhialic, ku bi ye la yiëk athöör tënë bäny akut yanh Itharel rëër gen Damathkuth, ku aye athörkã lëk kɔc Itharel tō Damathkuth, lɔn na la Thawul kɔc cï wët Jethu gam yök, diäär ku röör, ke bi dɔm, ku kuæth ke Jeruthalem.

³Tëwën cieth Thawul dhöl yic ke la Damathkuth, ku wën cï yen jal thiök kek geu, ke kam thiin wën ke tiŋ mac la biliny nhial, ku yer piny ëbën yelööm. ⁴Ku wiik piny ku piŋ raan röl ke jam ku lëk ye, “Thawul, Thawul! Ye rin ɲö cɔl yin ya agum?”

Ku wiik piny ku piŋ raan röl ke jam (9:4)

⁵Go Thawul thiëc ëlä, “Ee yin ña Bëny?” Go röl wën cī piñ dhušk ye, “Ee yen Jethu, yen raan jör. ⁶Ku yiin jöt rot ëmën ku lɔɔr geeu, ku yin abi lëk kē ba dhiel looi.”

⁷Röör ke cath kek Thawul aake cī kööc, ke bit, ku keek ë cīn raan cīk tiñ, ku aake cī röl raan jam piñ. ⁸Go Thawul rot jöt, nawën liep yenyin, ke cie piny ye tiñ. Go kɔc ke cath kek ye dɔm cin ku thelkë, ke la Damathkuth. ⁹Ku jöl rëer nin kadiäk ke cie daai, ku yeen ë ninkä yiic kadiäk ëcie dek piü ku ëcie mith.

¹⁰Raan cɔl Ananiath cī wët Nhialic gam ë rëer Damathkuth. Ku ë la kën cī rot nyuöth ye, ku ë ye tën cī Nhialic ye cɔɔl thīn, “Ananiath.” Go Ananiath gam ku bëer, “Yen akīn Bëny.”

¹¹⁻¹²Go Bëny lëk ye, “Jöt rot, ba la dhöl cɔl, ‘Dhöl la cök,’ ku na yett pan raan cɔl Judath ke yī thiëc raan cɔl Thawul, raan wun Tarthuth. Yen Thawul aröök, ku yeen ala kē cī rot nyuöth ye lɔn cī yen ke raan kāk Nhialic cɔl Ananiath tiñ ke bö yöt, bi ye bën dɔɔc, rin bi yen ke piny ben tiñ.”

¹³Go Ananiath bëer, “Bëny, kɔc juëc aacä lëk käreec apei ye raan kënë luöi kɔc cī wëtdu gam tō Jeruthalem. ¹⁴Ku yeen acī bën Damathkuth tënë, ke cī raandit kāk Nhialic yiëk riel, ku bi kɔc yī door bën dɔm.”

¹⁵Go Nhialic lëk Ananiath, “Lɔɔr yen aca lɔc, ku bi ya aluañdië. Yen abi ya cɔl anjic kɔc cie kɔc Itharel, ku jöl aa bānydit pinynhom ëbën, ku jöl aa kɔc Itharel. ¹⁶Ku aba nyuöth ye, yen yen, yen tē bi yen guum thīn wëtidië.”

¹⁷Go Ananiath lööny dhöl ku ler yön wën rëer Thawul thīn, ku jöl dɔɔc. Ku yöök Ananiath ëlä, “Yin wāmääth Thawul, Jethu yen Wën Nhialic nom, yen cī rot nyuöth yī dhöl yic wäär biī yin acä tooc. Acä tooc, ku ba yī bën dɔɔc ku ba ben daai, ku bi Wëi Nhialic lööny yīguöp.” ¹⁸Kaam wën, ke kacit kuɛc rëc lööny piny Thawul nyin ku ben piny tiñ. Ku jöt rot bi kööc ku cɔl rot amuɔc nom, ¹⁹nawën cī jäl mith, ke ben riel yök. Thawul acī jäl rëer nin lik Damathkuth kek kɔc cī gam.

Thawul acī kɔc piöc Damathkuth

²⁰Nawën ke la tën amat kɔc Itharel ku jieem rin Jethu. Ee cī kɔc aa lëk ëlä, “Jethu ë ye Wën Nhialic.”

²¹Kɔc ke cī wët lueel Thawul piñ aaci bën gäi, ku yekë röt thiëc kamken, “Cie yen mony kënë wäär tō Jeruthalem, yen kɔc cī wët Jethu gam nök? Ku cie yen biī yen tënë ëmën, bi kɔc cī wët Jethu gam bën dɔm ku kuɛth ke tënë raandit kāk Nhialic?”

²²Ku yen Thawul ëci riel piöc yic apëdit, rin kāk ke ye lueel, aaye nyuöth lɔn nadë ke Jethu yen ë raan bi Nhialic tooc bi kɔc bën luök,

aake ye yith kɔc rac nhiim, ku ë cïn kën ye kɔc Itharel tō Damathkuth ben bëër.

²³Nawën cï nïn juëc thök, ke kɔc Itharel kuut kenhiim ku jolkë tē bï kek Thawul näk thïn cät. ²⁴Ku yen Thawul ëcï bën lëk kē cï kɔc Itharel mat yic, kē bïk luji ye. Aake cï dhöl la ayeer kal geeu yic bën aa tiit thook aköl ku wëër, rin na tēek thïn ke näk. ²⁵Nayɔn akäl tōk ke tēüu kɔcken ye buɔth alom yic, ku luëñkë tēyör pany kōu, ku jolkë luaac piny ë wiën.

Thawul aci dhuk Jeruthalem

²⁶Thawul aci bën dhuk Jeruthalem ku them bï rot mat akut yic, akut abiöth. Ku akëc kɔc ke cï wët Jethu gam, gam lɔn cï Thawul rot wel ku bï ya raanden, ku keek aake ye riöc ë ye. ²⁷Go Barnaba dɔm cin ku yëth tënë atuuc Jethu. Ku jol tët yic atuuc Jethu yen tē cï Thawul Jethu tiëñ thïn dhöl yic ke la Damathkuth, ku lɔn cï Jethu jam tënë ye. Ku yeen aya ëcï tët yic atuuc Jethu, yen tē cï Thawul kɔc piöc thïn ke cïi riöc Damathkuth rin Jethu. ²⁸Ku këya Thawul aci bën rëer ke ke. Ku jol a cath gen Jeruthalem yic ke piöc kɔc rin Jethu ke cie nyin ye riöc. ²⁹Yeen aya aci ya jam ku teer wël kek kɔc Itharel jam thoñ Girik, ku ëcï kɔckä duër bën nök. ³⁰Nawën le kɔc akuötdë yök lɔn wïc ye bï nök, gokë nyaai ku yëthkë tē cɔl Cetharia ku jolkë la tuɔc TARTHUTH.

³¹Ku tēen, yen ë tē cï kɔc cï wët Nhialic gam nhiim bën lääu, ku rëerkë ke cïn riöc geeth yiic ëbën, Judia, ku Galilia ku jol a Thamaria. Akut kɔc ke cï wët Nhialic gam ëcï yeyic juak, ku ëcï dit rin ye Wëi Nhialic ke kony, rin ë kek rëer ke thek bëny Jethu.

Pïter aci la Lida ku Jopa

³²Pïter aci bëëi juëc tēek yiic, na ye yɔn akäl tōk ke la kɔc cï wët Nhialic gam ciëñ pan cɔl Lida neem. ³³Go Pïter mony cɔl Ainieth yök Lida, ku yen mony kënë akëc cath run kabët rin cï yen ruai. ³⁴Go Pïter lëk Ainieth ëlä, “Ainieth, Jethu Kritho aci cɔl apuɔl. Jɔt rot ku löm biñdu.” Go Ainieth rot jɔt nyin yic. ³⁵Go kɔc ke ciëñ Lida ku Caron Ainieth tiñ ke cath, gokë wët bëny Jethu gam.

³⁶Ku tiñ cɔl Tabitha cï gam ë ciëñ Jopa. (Ku rienke yen tiñ kën thoñ Girik ë cɔl Dorkath, ku wëtde yic, “Ee löc.”) Ku ë ye këpath looi ku kony kɔc ñɔñ. ³⁷Ke tēen ëcï tuany nawën ke thou. Go guäpde lɔc ku tōu yön nhial. ³⁸Pan cɔl Jopa ëcï mec apeï ke Lida. Nawën piñ kɔc akut cï wët Jethu gam lɔn rëer Pïter Lida, gokë kɔc karou tooc bïk la lëk ye ëlä, “Lɔc bën tënë yo.” ³⁹Go Pïter rot jal guiir ku lööny dhöl kek röör

awën karou. Nawën le Jopa, ke yëth yön nhial. Ku guöp ëci diäär læer gööm piny ke dhiau. Ku yekë alëth ci kɔɔc yen Tabitha yon piir yen jäl aa nyuöth Piter. ⁴⁰Go Piter kɔc cɔl ala ayeer yööt, ku jɔl yenhiol guöt piny bi röök, ku wël yenhom guöp raan ku lueel, “Tabitha, jɔt rot!” Go Tabitha ye nyin jäl liep. Nawën tiŋ Piter go yeköu jɔt piiny. ⁴¹Go Piter dɔm kök ku kony bi rot jɔt. Ku jɔl Piter kɔc akut ci wët Jethu gam cɔl, ku jɔl aa diäär læer, ku jɔl ke nyuöth Tabitha ke ci pir. ⁴²Thoŋ ci Piter Tabitha cɔl aben pir aci jäl thiëi Jopa yic ëbën. Ku tēën kɔc juëc aaci wët bëny Jethu bën gam. ⁴³Ku jɔl Piter ceŋ nin juëc pan raan biök duny cɔl Thaimon.

Kornelio aci Piter caal paande

10 Mony cɔl Kornelio ë tö gen Cetharia. Ku yen ë ye bëny mac apuruk buɔt, “Ke ye cɔl apuruuk Italia.” ²Ku yeen ë ye raan path riöc Nhialic. Yeen ku kacke aake ye Nhialic door. Ee ye kɔc Itharel ŋöŋ nyin kony, ku ë ye lac röök tēnë Nhialic.

³Nayon akäl tök, töŋ aköl, ke kädän bö këcit nyuöth, ku tiŋ atuny nhial ke bö ku lueel tēnë ye, “Kornelio!”

⁴Go Kornelio atuny nhial döt ke ci riöc ku lueel, “Ye kënë ŋö Bëny?” Go atuny nhial dhuök ye, “Nhialic aci röökku piŋ, ku aci kuɔony ye looi tēnë kɔc ŋöŋ nyin tiŋ aya. Ku awic bi ke dhuk nhïim. ⁵Tuɔɔc kɔc Jopa ëmën bik mony cɔl Thaimon Piter la cɔl. ⁶Yeen arëër pan raan duny biök cɔl Thaimon, wär nhom.” ⁷Tëwën ci atuny nhial awën luel ë wëlkä jäl, ke Kornelio cɔl kɔc karou ken lui baai, ku cɔl apurukden tiit baai ë Nhialic door, ⁸ku lëk ke wët ci atuny nhial lueel, ku tooc ke Jopa.

⁹Nayon aköl dëët, ke röör awën ŋoot dhöl yic, ke ci thiök kek Jopa, ke Piter la yön nhial thok tēcit aköl ciel yic bi la röök. ¹⁰Ku jɔl cɔk nök, ku wic bi mith. Tëwën guiri miëth ke këcit nyuöth loi rot tēnë ye, ¹¹ku tiŋ nhial ke ci rot liep, ku luëc kädän rot piny, këdiit la tēyëi, la guök kaŋuan, ¹²la yic kuat lääi ëbën, ku käk wuc keyöth piiny ku diet pär nhial. ¹³Ku piŋ röl ke lëk ye, “Jɔt rot Piter, näk lëi ku cuet.”

¹⁴Go Piter lueel, “Acie tēde Bëny! Yen akëc kaŋ mith käk cie cam cit kakkä.”

¹⁵Go röl ben jam tēnë ye, “Duk tak lon le yen ke ci path bi cam tē ci Nhialic ye lueel ka path.” ¹⁶Kënë aci röl awën ber yic arak diäk, nawën ke wiën mit, ku dhuk nhial.

¹⁷Ku gëi Piter kë wic Nhialic bi lëk ye ë nyuöth kënë yic. Ku ë kaam awën ke kɔc ci Kornelio tooc aaci tē rëer pan Thaimon thün ŋic, ka kääc yɔl thok. ¹⁸Ku cöötke ku thiëckë, “Le jäl tö baai tēn cɔl Thaimon Piter?”

¹⁹Tëwën ɲot wic Pïter ye bï nyuõth deet yic, ke lëk Wëi Nhialic ye, “Pïter, piɛɲ yiyic, ala kɔc kadiäk cï bën wic yï. ²⁰Guir rot ku lɔɔr piny, ku duk wët cieth kek yõɲ yic ba cïi la ke ke, ee ɲen acɔl ke aabö.” ²¹Go Pïter la piny ku lëk ke, “Ee ɲen raan wiëckë. Yeɲö bïi wek?”

²²Gokë bëër, “Yok aaci bëny apuruuk Kornelio tooc. Yeen ë raan path Nhialic door, ku yeen atheek kɔc Itharel ëbën. Acï atuny Nhialic lëk ye bï yï caal paande, rin bï yen wët ba la lëk ye piɲ.” ²³Go Pïter ke cɔl, “Bäk nienkë ë wëër kënë.”

Nawën bak piny ke Pïter jiël ke ke, ku cath kɔc kök cï gam Jopa kek ye aya. ²⁴Na aköl dëët ke yet Cetharia të tiit Kornelio ye thïn, kek kacke ku mëthken cï cɔl. ²⁵Tëwën dööt Pïter baai, ke lor Kornelio ku gut yenhiaal piny yenhom. ²⁶Go Pïter cɔl ajɔt rot bï kööc ku lueel, “Yen guɔp, ɲen ë raan ë path.” ²⁷Ku jɔl Pïter jam kek Kornelio agut të yeet kek yöt, ku yök kɔc juëc ke cï kenhïim mat, ²⁸ku lueel tënë ke, “Anjïeckë lɔn lõɲdan Itharel ë raan pëen bï cïi la bëëi kuat dët yiic, ku cïi mët ke ke. Ku acï Nhialic nyuõth ɲa lɔn acïn raan lueel ka la guɔp käreec. ²⁹Këya, wën cï yïn ɲa tuöc, ɲen acï bën ke cïn diu, ku awiëc ba ɲic aya, yeɲö tuc yïn ɲa.”

³⁰Go Kornelio lueel, “Wäär nin kadiäk cök ɲen ɲa rök yööt ë tën, təcit mënë tään aköl, kaam wën ke raan ceɲ alëth yer apeï bö ku këëc ɲanhom, ³¹ku lueel, ‘Kornelio! Nhialic acï rökku piɲ, ku acï kuɔny ye looi tënë kɔc ɲõɲ nyïn tiɲ. ³²Tuɔc raan Jopa bï mony cɔl Thaimon Pïter la cɔl. Yeen arëër pan raan duny biök cɔl Thaimon tō wär nhom.’ ³³Guɔ yï tuöc nyin yic. Ku yïn acï këpath looi ba bën. Ëmën, ɲok aa rëër tën ëbën ɲo dëei Nhialic, buk kë cï Nhialic lëk yï ba lueel, piɲ.”

Lõɲ Pïter

³⁴Go Pïter jɔl jam ëlä, “Aca deet yic ëmën lɔn ë yic, Nhialic acie kɔc ë poc yiic. ³⁵Kuat raan ye door ku looi këpath, aye gam. Acïn këde kek kuat. ³⁶Yïn aɲic wët cï lëk kɔc Itharel, Wët Puoth Yam cï Jethu Bëny mac kɔc ëbën bëëi bï kɔc döör ke Nhialic. ³⁷Yïn aɲic kəkdiit cï röt looi pan Itharel ëbën, jɔk wun Galilia, lõk wëi wäär ye Joon lëk kɔc cök ciëen. ³⁸Yïn aɲic Jethu raan Nadharet, raan cï Nhialic lɔc ku cɔl Wëike abö tënë ye ku gëm riël. Jethu ë ye la yõn juëc yiic, ku looi këpath tënë kɔc. Ku kony kɔc la gup jakrec. ³⁹Yok aaci këjuëc cï looi gen Jeruthalem ku pan Itharel ëbën tiɲ, ayï kë cï ye piäat tim cï riïu kōu bï nök. ⁴⁰Ku ben Nhialic cɔl apir ku jöt bei piiny raɲ yic aköl ye nin diäk, ku cɔl anyuth rot ɲo. ⁴¹Ku acie kɔc ëbën aa ɲook kɔc ɲok cï Nhialic lɔc buk ɲic. Yok aaci mëth ku dëkku kek ye wäär jõn rotde cök ciëen. ⁴²Ku lëk

yo buk wētde lëk kɔc, ku luelku lɔn ẽ yen acı Nhialic lɔc bı luk looi tẽnẽ raan ẽbẽn, kɔc pır ku kɔc cı thou. ⁴³Kɔc ẽbẽn, kɔc kæk Nhialic tıj aacı jam rienke, ku luelkẽ na gam raan wēt Jethu, ke Nhialic apël kåracke piny rienke.”

Kɔc cie kɔc Itharel aacı Wõi Nhialic lööny kegup

⁴⁴Tẽwẽn ɲot jıem Pıter, ke Wõi Nhialic lööny kɔc awẽn pıj gup. ⁴⁵Ku kɔc Itharel wäär bö Jopa kek Pıter aake cı gäi, rin cı kek Nhialic tıj ke cı miöcde gäm kɔc kuat dõt cie kɔc Itharel aya. ⁴⁶Rin aa cık tıj ke jam thok kök, ku luelkẽ, “Nhialic adıt.” Go Pıter jam, ⁴⁷“Kockä aacı Wõi Nhialic bẽn tẽnẽ ke cimenda aya. Nadẽ, le raan bı ke pẽn bı ke cıi muɔc nhıim?” ⁴⁸Ku cɔl ke aa muɔc nhıim rin Jethu Krıtho. Ku lëk Kornelio Pıter bı rëer ke ke nın lik.

Pıter acä akut Jeruthalem lëk kẽ cı looi

11 Atuuc Jethu ku kɔc kök cı gam pan Judia yic ẽbẽn, ee cık pıj lɔn nadẽ ke kɔc cie kɔc Itharel aake cı wēt Nhialic yet tẽnẽ ke. ²Tẽwẽn cı Pıter yet Jeruthalem, go kɔc ke wıc ye ku bı kɔc cie kuat Itharel aa ɲoot ye jääm guöp ẽlä, ³“Yın yı ye jäl pan kɔc cie ɲoot, ku yın yı ye rɔm ke kel!” ⁴Go Pıter ke tët keriëec ẽbẽn cı rot looi, ⁵“Wäär ẽ la kën ca tıj ke ya rök gen Jopa. Ee la kediit la tẽyëi, la guök kaɲuan, ca tıj ke luɛɛc piny nhial, ku tẽu piny ɲalööm. ⁶Ku jäl luiit yic, guɔ lääi baai ku lääi roor ku jɔl aa lääi wuc keyiic, ku diet roor tıj thın. ⁷Ku piej röl ke ye lëk ɲa, ‘Jot rot Pıter, näk lääi ku cuet!’ ⁸Guɔ lueel, ‘Acie yic, Bëny! Acın miith rɛc ca kaɲ cam cıt kakkä.’ ⁹Guɔ röl ben pıj nhial. ‘Duk tak lɔn le yen kẽ cıi path bı cam tẽ cı Nhialic ye lueel ka path.’ ¹⁰Kënë acı rot looi arak diäk, ku jɔl kediit la tẽyëi la guök kaɲuan awẽn tö lääi thın, miit ku dhuk nhial. ¹¹Kaam thiin awẽn ke röör kadiäk cı tuöc ɲa tẽ cɔl Cetharia yëet pan awẽn rëer ɲen thın. ¹²Ku ẽci Wõi Nhialic lëk ɲa, ba nhom cıi thiek ba cath ke ke. Ku jɔl kockä kadätem akutdan kɔc cı gam yic ɲa ruac, jäl Jopa agut Cetharia, ku lok pan Kornelio. ¹³Ku lëk Kornelio yo lɔn cı yen atuny nhial tıj ke kääc yenhom yönde ku lëk ye, ‘Tuɔc raan Jopa tẽnẽ mony cɔl Thaimon Pıter bı bẽn. ¹⁴Yen abı lëk wël bı yın ku miëthku cɔl apoth këracc yic.’ ¹⁵Nawẽn jaam, ke Wõi Nhialic lööny kegup cimën ɲɔn tuen kɔɲ yen lööny ɲogup. ¹⁶Ku jal kënë cı Bëny Jethu lueel ɲɔn tak, ‘Joon ẽ ye kɔc muɔc nhıim ẽ piu, ku wek aabi muɔc nhıim Wõi Nhialic.’ ¹⁷Acie kẽ lëu bı baai dhöl lɔn cı Nhialic kënë yen cı yiök ɲo, yiök kɔc cie kɔc Itharel aya, ku ẽ yık ɲo wēt cı ɲok wēt Bëny Jethu gam, ke ɲen ya ɲa, ba them ba Nhialic gël nhom!”

¹⁸Nawën piŋkë wël cï Pïter lueel, gokë cïi ben jääm guöp ku leckë Nhialic ëlä, “Kën yen ë wïc Nhialic aya, ku bi kóc cie kóc Itharel käreç yekë looi puöl, ku bik met pïr akölrïëc ëbën yic!”

Kóc cï gam pan cöl Antiök

¹⁹Kóc ke cï gam aake cï wëer rin cï kek riöç lön nëk ke cimën wäär cï Ithipin nök. Kóc kök ke yiic aaci yet pan cöl Ponicia ku Thaipruth ku Antiök. Ku keek aake ye kóc Itharel kepëc kek aake ye lëk wët yam Jethu. ²⁰Ku kóc kök ke cï gam, ku aake ye kóc pan Thaipruth ku Thirene, aake cï la Antiök ku lek Wët Puöth Yam lëk kóc cie kóc Itharel aya. Aa cïk aa lëk thoŋ puöth yam rin Bëny Jethu. ²¹Aake cï Nhialic yiëk riël. Go kóc juëc gam ku yekë Nhialic door.

²²Thoŋ cï kóc cie kóc Itharel gam Antiök aci yet tënë kóc cï gam Jeruthalem. Gokë Barnaba tuçc Antiök. ²³Wën cï yen yet ku tiŋ tē cï Nhialic kóc Antiök daac thïn, ke jöl puöu miet ku jiëem kenhïim ku bik aa kóc path yer puöth, nhar Nhialic piänden ëbën. ²⁴Barnaba ë ye raan path cï Nhialic gam piände ëbën, ku ë la guöp Wëi Nhialic. Kóc juëc aaci wët Bëny bën gam.

²⁵Ku jöl Barnaba jäl ku ler pan cöl Tarthuth ku bi Thawul la wïc. ²⁶Nawën le yök, gokë bën Antiök. Ku jölkë rëer Antiök ë ruöçn, ku keek aake ye röm kek kóc cï gam, ku aaci akut dït apei bën piöç. Antiök yen ë tën kŋŋ kóc cï gam aa cöl thïn ka Krithiaan.

Barnaba ku Thawul aaci tuçc Jeruthalem

²⁷Ruöçn yen rëer Barnaba kek Thawul Antiök, yen ë tën jiël kóc kök käk Nhialic tiŋ Jeruthalem ku lek Antiök. ²⁸Raan tök ke yiic cöl Agabuth ëcï Wëi Nhialic yiëk riël, ku bi lëk kóc lön le yen cŋdïit bi bën pinyhom ëbën. (Cŋŋ kënë aci bën bën çŋn ye Klaudiöth bënyŋaknhom.) ²⁹Ku abiöth aaci raan tök keyiic ëbën la kënë cï ya tuçc wämäthaken cï gam ciëŋ wun Judia. ³⁰Ku keek aaci wëëu kuööt yiic, ku jölkë Barnaba ku Thawul tooc bik ke yäth tënë kœdït akut kóc cï gam.

Kóc cï gam aaci ŋuöt ke gum apei

12 Ë runkä cök ëcï baai kööl agut Judia, go bëny Judia cöl Yërot Agrïpa kóc abëk kóc cï gam yiic cöl abanŋ. ²Yeen aci mënh Joon cöl Jemith cöl atök yeth pal. ³Na le tiŋ ke kóc Itharel mit puöth kē cï looi, go Pïter cöl adöm ku mac, (yen kënë ë loi rot çŋn ciem Yan Ayum cïn yic luu.) ⁴Nawën cï Pïter döm ku mac, ke thön akuut apuruuk kaŋuan bik aa tiit. Ku akuöt tök ë la yic kóc kaŋuan. Ee cï Yërot Agrïpa

tak ku bi Piter yath luk yic akol Yan Ayum cin yic lusu cok ciën. ⁵Ku Piter aci jal reer mec yic. Ku koc ci gam aake ye rook rienke apei tenë Nhialic.

Atuny Nhialic aci Piter luony bei yon mec

⁶Wëer yen bi Yerot Agripa ye col abi luk yic rial, Piter ë nin kam apuruuk karou ke tit ye. Ee ci rek cin arek karou, ku yon mec ë tit thok apuruuk kek ke lui akölë. ⁷Tëwën nyin yic ka atuny Nhialic bö ku këc yot thok ku mer yot yic. Ku meñ Piter ket ku puöc bi rot jot ku lek ye, “Lac rot jot! Ku ban yiköu!” Nyin yic, ke luon awën ci ye rek löony wei yecin. ⁸Ku lueel atuny nhial, “Dut yiyic ku ruök warku.” Go Piter yeyic duut ku ruk war, ku lek atuny nhial ye, “Paat alanhdu yiköu ku buoth ya.” ⁹Go Piter jal biaath cok ayeer, Piter ë kec kën loi rot deet yic, lon nadë ke kë looi atuny nhial ë yic. Eci tak ciët ye nyuöth. ¹⁰Keek aaci jal tEEK akuöt tök lööm, akut apuruuk ke tit, ku benkë reet akut det ye kek rou lööm ku jolkë yet kal thok, kal ye gur thok wëeth ci yethok wel geeu. Go kal yethok ñaany ë rot ku lek ayeer. Keek aaci jal la ke cath dhël yic, nawën ka atuny nhial mär.

¹¹Ku jal Piter kë lui rot ye deet yic ku lueel, “Emën aca jal ñic lon ye yen yic këne awën ya tiñ këcit nyuöth! Nhialic acä tuöc atuönyde bä

Piter ë nin kam apuruuk karou ke tit ye (12:6)

bën kuõny bei Yërot Agrîpa cin, ku jøl aa kæk ke ye kœc Itharel tiŋ ke bîk luõi ya.”

¹²Nawën ñic lœn rëer yen tërac, go la pan Maria man Joon Marko. Ku kœc juëc aake cî kenhîim kut thîn è ke rœök. ¹³Ku jøl Pîter yöt tœŋ thok ayeer, go nyan aluaak lui baai cøl Roda la bî raan yöt gut thok la tiŋ. ¹⁴Ku ëcî Pîter ñic rôl, go puõu miët apei, ku go guœ kat ke kœc yöt liep thok, ku le lœk kœc lœn yen ke Pîter yen akääc ayeer. ¹⁵Go kœc awën rëer yöt lœk ye, “Yin aci muõl!” Go lœk ke lœn è yic yen aci lœk ke. Gokë lueel, “Ka atiëmde yen aci bën.”

¹⁶Ku la Pîter tueŋ ke tœŋ yöt thok, gokë yöt ñaany thok. Gokë tiŋ ku gëikë. ¹⁷Go Pîter lœk ke bîk biët, ku jøl tët yic ke yen të cî Nhialic ye bëëi bei thîn yööt è mëc yic ku lœk ke, “Lëkkë Jemith ku wämäthkuan kœk yen kë cî rot looi.” Ku jiël bî la tédët. ¹⁸Na la piny bak, go apuruuk ke tit nhîim la cõt, ku yekë röt thiëc kamken, “Yeŋö cî rot looi tënë Pîter?” ¹⁹Go Yërot Agrîpa apuruuk yœök bîk yœöp. Ku akëc kë bën yök. Go apuruuk cøl adet thook, ku lœk kœc kœc nœk bî ke nœk. Tëwën cî è kënë rot looi go Yërot Agrîpa jäl Judia, ku ben la ceŋ Cetharia.

Antipäth Yërot aci thou

²⁰Nawën cî Yërot Agrîpa puõu riääk tënë bäny Tire ku Thidon, gokë la ke ya akut bîk la tiŋ. Ku è cik kaŋ lœk Blatuth raan kæk pan bëny tiit bî wëtden gam. Ku jœlkë la tënë Yërot Agrîpa ku thiëckë bî dœör ke ke, rin keek aake ye miïth yök wun yen mëc Yërot Agrîpa.

²¹Nayœn aköl yen cî Yërot Agrîpa lueel bî yen mat ke ke, go ruk alëthken bääny ku nyuuc thœnyde nhom ku jïem ke kœc. ²²Ku jøl kœc duœt aa looi ëlä, “Acie raan yen jam, Aciëk.” ²³Ee tëën, Yërot Agrîpa aci atuny Nhialic bën cøl atuany, rin cî yen rot looi bî a yen ye door ku cie Nhialic yen ye door. Nawën ke cuet kãm tœ yeyäc yic, ku thou.

²⁴Wët Nhialic aci bën la tueŋ ku kœc juëc aaci bën gam.

²⁵Ku Barnaba kek Thawul aaci luœiden bën thöl, ku dhukkë Jeruthalem ke cath kek Joon Marko.

Barnaba ku Thawul aaci lœc ku toc ke

13 Kœc ke cî gam Antiök aake la yiic kœc ke ye kæk Nhialic tiŋ, ku jøl aa kœc è kœc cî gam piœc, ku keek aake ye yî Barnaba ku Thaimon. (Raan col) ku Lukiöth (raan pan Thirene) ku Maneen (ku yen è ye mëthë bëny cøl Antipäth Yërot) ku Thawul. ²Tëwën ye kek rœök thîn tënë Bänyda, ku yekë miïth theek ke ye dhël dët dœör kek Nhialic, go Wëi Nhialic lœk ke ëlä, “Pälkë Barnaba ku Thawul ku bîk luœi ca lœc ke aa looi.”

³Ku jol kɔc cī gam miēth aa theek ku rōōkkē ku jolkē Barnaba ku Thawul dɔc ku jolkē ke cɔl ajiēl bik luoi cī Nhialic lɔc ke la luōi Nhialic.

Barnaba ku Thawul aaci keny Thaipruth

⁴Barnaba ku Thawul aake cī Wēi Nhialic tooc bik la gen cɔl Theleukia ku lek teem kōu riāi ku lek gen tō gool nhom wār ciel yic cɔl Thaipruth. ⁵Na lek yet gen dēt cɔl Thalamith, gokē kɔc aa piōc wēt Nhialic tēn amat kɔc Itharel. Ku Joon Marko ē cath ke ke rin bī keek aa kony luoi.

⁶Keek aaci cath ku temkē Thaipruth kōu, ku lek gen Papoth yen le kek raan dēt tiēt cɔl Bar-Jethu ke ye raan Itharel, yōk thīn. Ku ēcī rot a nyuoc̄th ciēt ye raan kɔc lēk wēt Nhialic. ⁷Yen Bar-Jethu ē ye mēthē bēnydīt cɔl Therjiuth Pauluth, bēny wun tō gool nhom wār ciel yic. Ku yeen ē ye raan pel nyin apei. Bēny ēcī Barnaba kek Thawul tuōc ku bik bēn tēnē ye, rin ē wic bī piōc wēt Nhialic. ⁸Ku yen luoc̄iden bī kek bēny piōc ēcī tiēt Elimath (aa kek riēnke thoŋ Girik) duēr rac, rin cī yen ye them bī bēny rac nhom bī wēt Nhialic cīi gam. ⁹Ke Thawul, ku aŋic aya lɔn cɔl ye Paulo, ēcī Wēi Nhialic la yeguōp, go tiēt tiŋ ku dōt apei, ¹⁰ku lēk ye, “Yin mǎnh jɔŋrac. Yin raan la ater kek kǎpath ēbēn. Yin athiǎŋ guōp kǎrec, ku aye them akōlakōl ba yith Nhialic wel bik aa lueth! ¹¹Yin abīi Nhialic jak guōp ēmēn. Yin abī cɔc̄r ku yin abī nin nōk ke yī cīi piny ben tiŋ.” Nyin yic Elimath, ēcī kēn macār guō paat nyin piny, ku jol cath ke wic raan bī ye dɔm cin bī thel. ¹²Nawēn tiŋ bēnydīt kē cī rot looi, go wēt Nhialic gam rin yeen ēcī gǎi apēdīt kāk cī ke ye piōc wēt Nhialic.

Barnaba ku Paulo aaci la Antiök tō Pithidia

¹³Paulo ku jol aa kɔcken cath kek ye aaci wār teem riāi ke jiēl Papoth ku lek Perga, wun cɔl Pampilia. Tēwēn, Joon Marko aci bēn puōk ke ke ku dhuk Jeruthalem. ¹⁴Ku ben kē jāl Perga ku yeetkē Antiök tō wun cɔl Pithidia. Nawēn akōl lōŋ, akōl cīi kɔc ē luui, go Barnaba ku Paulo la tēn amat ku nyuuckē thīn. ¹⁵Nawēn cī lōōŋ Mothith, ku jol aa wēl kɔc kāk Nhialic tiŋ kuen, go bāny tēn amat wēt lēk Barnaba ku Paulo ēlā, “Wāmāthakua wek aa wicku bāk kɔc jāām nhīim, tē le yen wēt bī ke rieel puōth bāk lēk ke.” ¹⁶Go Paulo rot jɔt, ku nyooth yecin bī kɔc biēt. Ku jol jam ēlā, “Wek mēthkiē pan Itharel, ku jol aa kɔc cie kɔc Itharel Nhialic door, piēnkē wēt diē. ¹⁷Nhialic kɔc Itharel ēcī wārkuan dīt lɔc ku looi ke ke ye kuatdīt ril tōr tēwāār ciēŋ kek ke ye alei wun cɔl Ijip. Keek aake cī Nhialic bēēi bei Ijip rielde. ¹⁸Ku aci kǎrec yekē luōi ye guum roor ruōōn thiārŋuan. ¹⁹Ku Nhialic aci wuōt kadhorou cuōp wei pan Kanaan. Ku looi kacke bī aa kek la piny, ²⁰tēcīt run buōt kaŋuan ku thiārdhiēc.

“Wën cī kën rot looi, go Nhialic ke yiëk kɔc mac ke agut tē tul raan kāk Nhialic tiŋ cɔl Thamel. ²¹Nawën thiëckē Nhialic bī ke yiëk bēnyaknhom, go Nhialic ke yiëk Thawul raan many Kic, kuat Benjamin yic, ku bī ya bēny ruṣṣōn thiärnuan.

²²“Nawën cī Thawul nyaai bääny yic, go Nhialic Debit looi ke ye bēnyaknhomden. Ku kën cī Nhialic lueel rienke akīn, ‘Aca yök lɔn Debit, wën Jethe yen ë raan yen wiëc. Ku ë yen raan bī kāk wiëckē bīk röt looi, aa looi.’

²³“Ë ye Jethu raan kuat Debit, yen cī Nhialic looi ke ye raan bī kɔc Itharel luök, tēcīt tē cī yen ye luæl thīn wäär. ²⁴Wäär kēc Jethu luṣide jɔk, ke Joon ëcī kɔc Itharel kaŋ lëk wēt Nhialic. Ku ye ke yōök bīk muṣl luṣi käreec, ku cɔlkē röt aa muṣc nhīim piu. ²⁵Na wäär cī luṣi Joon thiök kek thök, go kɔc thiëc ëlä, ‘Yakē tak ya ŋa? Acie ŷen raan tietkē. Raan tietkē abī lök bēn ŷacök. Ku acie ŷen raan lēu ye ba warke dāk bei yecök.’

²⁶“Wek wämäthkië Itharel, mīth Abaram, ku jɔl aa wek kɔc cie kɔc Itharel rēer tēn Nhialic door. Wēt bī kɔc kony bī kɔc cīi la pan mac acī lëk ŷo. ²⁷Ku yeen akēc kɔc ke ciëŋ Jeruthalem ku bānyken ŋic, lɔn nadë ke yen raan bī kɔc bēn kony. Ku keek akēc wël deet yiic aya, wël ke ye kɔc kāk Nhialic tiŋ lëk ke wäär ye kuen akölaköl, aköl löŋ. Ku keek aacī wël kɔc kāk Nhialic tiŋ cɔl aa tiŋ kenhiim, rin cī kek Jethu cɔl anak. ²⁸Cɔk alɔn cīn yen yiny cik yök bī ke ye tēm thou, gokē ŋuṣt ke thiëc Pilato bī dhiel nök. ²⁹Ku wën cī kek keriëec ëbēn looi, kāk ke cī göt athör theer wël Nhialic yic rienke, gokē jat piny tim cī riü kōu ku lek thiök raŋ yic. ³⁰Ku yeen acī Nhialic cɔl aben pīr. ³¹Ku aacī rot nyuṣth kɔc ke ye cath kek ye kam Galilia ku Jeruthalem nīn juëc yiic. Kek kɔckä, kek aacī kāk cī röt looi tiŋ, ku lëkkē ke kɔc Itharel.

Cäth tueŋ ë Paulo (13:4 - 14:27)

13:20 Bäny 2:16; 1Tha 3:21 13:21 1Tha 8:5; 10:21 13:22 1Tha 13:14; 16:12; Wk 89:20

13:24 Mk 1:4; Lk 3:3 13:25 Mt 3:11; Mk 1:7; Lk 3:16; Jn 1:20, 27 13:28 Mt 27:22-23; Mk 15:13-14;

Lk 23:21-23; Jn 19:15 13:29 Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42 13:31 Luci 1:3

32-33 “Ku yok aaci bën buk we bën lëk thoŋ path cī Nhialic yepuŋu tɔŋ ke bī luŋi wārkuan dīt. Aci luŋi ɔo ɛmèn yok miëthken, rin cī yen Jethu cɔl aben pīr ke cī thou. Cimèn cī ye gōt ɛlä waak rou athör thæer wël Nhialic yic,

‘Yīn ee wëndië, ɣen aci ya Wuur akölë.’

34 “Ku yen kënë yen ɛ kē cī Nhialic lueel, lɔn bī yen ye cɔl aben rot jɔt thou yic, ku bī cīi kɔŋ dhiäth raŋ yic,

‘Yīn aba yiëk yath, ku yīn aba dɔɔc cīt tēwäär,
cī ɣen ɣapuŋu taan thīn tənë Debit.’

35 “Ku ɛ yic alanden, ɛcī lueel kēlä wēt dēt cī gōt yic,

‘Yīn acā aluɔnydu bī puŋl bī dhiäth raŋ yic.’

36 “Ku yen Debit ɛ ye kāk Nhialic looi wäär pīir yen, ku jɔl thou ku thiäk tē cī wārken dīt thiök thīn. Ku guäpde aci bën dhiäth raŋ yic. 37 Ku kën akēc rot looi tənë raan cī Nhialic jɔt bei raŋ yic.

38-39 “Awiëc bāk ŋic wek wämäthkië Itharel, lɔn nadë ke rin Jethu yen abī käreɔc päl piny tənë kɔc. Raan bī wētde gam abī adumuŋmke päl piny tənë ye. Ku kënë ɛ kēc löŋ Mothith looi wäär tənë we. 40 Tääukë wenyīn piny apath bī kē cī kɔc kāk Nhialic tīŋ, cīk lëk kɔc ɛlä rot cīi lui we,

41 “Tiëŋkë wek kɔc kɔc dɔl gup! Gäikë ku wek aabi liu, rin kē luɔɔi akölë!

Acie kē bāk gam, cɔk alɔn bī raandä ye teet yic tənë we!’”

42 Wën jiël Paulo ku Barnaba tən amat, goke yōök ku bīk ben bën aköl dēët amat bīk wēt lööŋ Nhialic bën ber yic. 43 Wën cī kɔc jäl amat yic, ke Paulo ku Barnaba ruɔc kɔc juëc Itharel, ku kɔc juëc cie kɔc Itharel cī ciɛŋ kɔc Itharel gam. Ku jɔl Paulo kek Barnaba lëk ke bīk kepuŋth dæet, ku bīk pīr ke ŋōth piath Nhialic.

44 Nawën aköl dēt amat, ke kɔc juëc apeɪ bö amat yic aabi ciët kɔc ɛbën geeu kek cī guëer bīk bën piŋ wēt Nhialic. 45 Nawën tīŋ kɔc Itharel akut dīit kënë ke dɔm tiɛel ke. Ku yekë wēt lueel Paulo dhöl yic ku yekë lat. 46 Ku Paulo kek Barnaba aaci bën jam apeɪ kēlä ke cīi riɔc, “Kën yen bī rot kaŋ looi tuen, ee lɔn bī we lëk wēt Nhialic. Ku na cāk kuec bāk wēt Nhialic cīi gam, ku yakë röt yök ke we cie kɔc wīc pīr akölriëc ɛbën, ke wek aa buk nyääŋ piny ku lok tənë kɔc kōk cie kɔc Itharel. 47 Rin yok aaci Nhialic yōök ɛlä, ‘Wek aaca looi ke we cīt mermer tənë kɔc cie kɔc Itharel, rin bī raan ɛbën pinyhom poth la pan mac.’”

48 Nawën piŋ kɔc cie kɔc Itharel wēt kënë, gokë puŋth miet ku leckë wēt Nhialic cīk piŋ. Ku kɔc ke cī lɔc bīk aa kɔc pīr akölriëc ɛbën aake cī bën gam.

⁴⁹Wët Nhialic aci bën yet bëëikë yiic ëbën. ⁵⁰Go kəc Itharel, kəcđit baai geu yic ëbën ben rac nhiim agut diäär kəcđit cie kəc Itharel Nhialic door. Ku aaci Paulo ku Barnaba bën cuɔp wei panden. ⁵¹Go atuuç Jethu mël kuëñj ku tenjë kecök rin ci kek puõth riääk tënë ke. Ku jiëlkë ku lek pan cɔl Ikonía. ⁵²Kəc ke ci gam Antiök aake ci Wëi Nhialic la kegup, ku keek aake mit puõth apei.

Paulo ku Barnaba aa kəc Ikonía lëk Wët Puõth Yam

14 Këcıt këwäär ci rot looi tënë Paulo ku Barnaba Antiök acie yic ben ber aya tënë ke Ikonía. Paulo ku Barnaba aake ci la yon ye kəc Itharel mat thin, ku jiëmkë arëk bi kəc juëc Itharel ku kəc cie kəc Itharel wët Jethu gam. ²Ku kəc kök Itharel ci kuc bik wët cii gam, aaci kəc Ikonía luõm thook bik kenhiiim wël Paulo ku Barnaba. ³Ku Paulo kek Barnaba aaci rëer Ikonía nin juëc. Ku jiëmkë apei rin Jethu ke cii riõc, ku wët yekë lueel ëbën ë yic, rin ci Jethu ke yiëk riel bik käk jän göi aa looi. ⁴Ku kəc juëc tó geeu aake ci keyiic tek, kəc kök aake wël kəc Itharel piñ ku gam kəc kök wët atuuç Jethu.

⁵Nawën ke met kəc Itharel yic kek kacken dit ku kəc Konya bik agaac jock, ku wickë bik ke nõk. ⁶Nawën la kəc piõoc wët ci mat yök cök, gokë riñ tã cɔl Likonía tó gæth Lithtra ku Derbe thin. ⁷Ku piõockë Wët Puõth Yam Bány Jethu ë gæthkä yiic.

Paulo aci duër nõk Lithtra

⁸Mony ci ruai, cie cath, yecök yoc piiny tẽwäär dhiëeth ye ë tó gen Lithtra. ⁹Ku ë ye wël Paulo piñ. Go Paulo tiñ ke ci gam ku peth bi kony. Go dot, ¹⁰ku lueel, “Jət rot ba kőc!” Go rot wuõl nhial ku cieth.

¹¹Nawën tiñ kəc juëc kë ci Paulo looi, gokë jam apei thonjen Likonía, “Aciëek cit kəc aaci bën piny nhial tënë yoi!” ¹²Ku ciëkkë Barnaba ke cɔl Deuth ku ciëkkë Paulo ke cɔl Yërmith rin ë yen raan ye wëlken lueel.^b ¹³Go raandit jɔñ cɔl Deuth door, jɔñ rëer yiñjnde kal thok miõor la yiëth adir ci cuëec yõck bëëi. Ku wic kek kacken juëc rëer ke ye bik atuuç door ë ke.

¹⁴Nawën piñ Barnaba ku Paulo ke wickë bik looi, gokë aläthken ret yiic kekõth bik nyuõth lɔn cii kek këcıt kënë wic, ku riñkë ciel than awën yic ku lueelkë, ¹⁵“Yeñö looi wek kënë? Yok aa kəc ë path cimëndun. Yok aaci bën buk Wët Puõth Yam Jethu bën lueel, ku buk we nyaai käk yakë doorkä yiic rin cın kek wëtden yic, ku bäk aa door Nhialic tönj pır, ci nhial ku piny ku wër kek käkkih tó thin ëbën cak. ¹⁶Wäthëer Nhialic ëci kəc puõl bik käkken cik tak aa door. ¹⁷Ku Nhialic

13:51 Mt 10:14; Mk 6:11; Lk 9:5; 10:11   ^b 14:12 Aa rin jakken.   14:15 B.bei 20:11; Wk 146:6

ë rot nyuoꝓth akölaköl käpuꝓth ye looi yiic tēnē kɔc. Ee deŋ cɔl atueny ku lok käŋ ëbēn cīt tēden ye kek luok, ku mitkē puꝓth.” ¹⁸Cɔk awēn kēc kɔckä wēlken lac gam, ka cīk bēn lēu bik kɔc dɔk bik miöör cīi nāk.

¹⁹Nawēn ke kɔc Itharel kōk bö Antiök gen tō Pithidia, ku bö kɔc kōk Ikonía, ku rēckē kɔc nhīim ku biöökkē Paulo ku yöckē ayeer geeu, ku takkē lɔn cī yen thou. ²⁰Nawēn la kɔc cī gam kenhiim kut yelööm, ke jɔt rot ku dhuk geeu. Naɣɔn nhiäk ke la Derbe kek Barnaba.

Paulo ku Barnaba aaci dhuk gen Antiök tō Thiria

²¹Paulo ku Barnaba aaci Wēt Puꝓth Yam lēk kɔc Derbe ku gam kɔc juēc wēt Jethu. Nawēn ke dhuk Lithra. Ku lek Ikonía ku jɔl a Antiök tō Pithidia. ²²Ku lēkkē kɔc cī gam bik gamden muk apath, ku lek tueŋ ke nhiaŋ Jethu. Ku lēkkē ke piöccden yic ëlä, “Kɔc cī gam ëbēn aa dhil gum ë pīr kēnē yic rin bī kek mēt bäany Nhialic yic aköldä.” ²³Ku kuanykē kɔcdīt akuut kɔc cī gam yiic ëbēn, ke cī kaŋ röök tēnē Nhialic. Ku thekkē miēth rin bī kek Nhialic kaŋ door. Ku jɔlkē ke than Bēny Jethu cin, raan cī kek wēlke gam.

²⁴Tēwēn kueny kek Pithidia yic, gokē bēn Pampilia. ²⁵Ku piöockē Wēt Puꝓth Yam tēnē kɔc gen Perga ku lek Atalia. ²⁶Ku tēēn ke gēr, ku dhukkē Antiök, tēwäär cī kɔc cī gam ke thōn Nhialic thīn rin luoiden cīk thöl.

²⁷Wēn cī kek yēēt Antiök, ke kuut kɔc cī gam nhīim ku lēkkē ke kajuēc cīk looi riel Nhialic, ku nyooth Nhialic lɔn alēu bī kɔc cie kɔc Itharel gam aya. ²⁸Ku rēerkē Antiök pēi juēc kek kɔc cī gam.

Lōŋ Mothith

15 Kɔc kōk pan Judia aaci bēn Antiök, ku piöockē kɔc cī gam ëlä, “Wek aaciī Nhialic bī kony tē cīi we dhil ŋoot, cīt tē cī lōŋ Mothith luël ye.” ²Go Paulo kek Barnaba jam apei rin ë wēt kēnē kek kɔc awēn bö Judia. Nawēn ke mat yic, bī Paulo ku Barnaba ku kɔc kōk Antiök la Jeruthalem bik wēt kēnē la jāam yic kek atuuc Jethu ku kɔcdīt kōk.

³Go akut kɔc cī gam ke jal tooc, ku wēn tēēk kek Ponicia ku Thamaria, ee cīk lēk kɔc lɔn cī kɔc kōk cie kɔc Itharel wēt Nhialic gam. Wēt kēnē aci kɔc cī gam ëbēn cɔl amit puꝓth.

⁴Nawēn yēētkē Jeruthalem ë ke lor akut kɔc cī gam, ku atuuc Jethu ku kɔcdīt, kɔc cīk bēn lēk kajuēc cī Nhialic ke kony bik ke looi. ⁵Go kɔc kōk akut Parathī cī gam rōt jat nhial ku luelkē, “Keek aa dhil ŋoot ku lēk ke bik lōŋ Mothith dhiel theek.”

⁶Go atuuc Jethu ku kɔcɔdɪt kenhiiim mat bɪk wɛt kɛnɛ tak yic. ⁷Wɛn cɪ kek wɛt jaaam yic apɛi, ke Pɪtɛr jɔt rot ku lueel, “Wek kackiɛ anjɛckɛ lɔn ʁɛn acɪ Nhialic lɔc waaar kamkun, ba Wɛt Puɔth Yam lɛk kɔc cie kuat Itharel, rin bɪ kek wɛt Bɛny piŋ ku gamkɛ. ⁸Ku Nhialic anjic kɛ tɔ raan ɛbɛn puɔu, acɪ nyuɔɔth lɔn yeen alɛu kɔc kɔk cie kɔc Itharel bɪk gam aya cimɛn cɪ yen Wɛike cɔl abɔ tɛnɛ ke, cimɛn waaar cɪ yen ye luɔi ʁo aya. ⁹Acɪ nyuɔɔth lɔn ʁok kɔc Itharel ku thaaɪ kɔk, ʁok aa thɔŋ ɛbɛn, ku nyɛɛi karec kepuɔth rin cɪ kek gam.

¹⁰“Na ye kɛya, ke yeŋɔ looi wek kɛ cɪ Nhialic nyuɔth we bɔk ciɪ loi, rin wɪc wek ye ɛ path bɔk tɛ bɪ yen puɔu riɛɛk thɪn tiŋ. Tɛ jɔt ʁok kɔc cɪ gam nhiiim kɛril kɛc warkuan dɪt ku ʁo aya, kaŋ lɛu buk ʁaaɔ? ¹¹Acie tɛde! Ayek gam lɔn bɪ ʁo kony rin piath Bɛny Jethu, ku abɪ ya tɛde aya tɛnɛ ke.”

¹²Go akut ɛbɛn biet ku piŋkɛ kɔk jɔŋ gɔi cɪ Nhialic cɔl aa looi Barnaba ku Paulo ke, kam kɔc kɔk cie kɔc Itharel. ¹³Wɛn cɪ kek thɔk jam, ke Jemith jɔt rot ku bɛɛr ɛlɔ, “Piɛŋkɛ wɛtdiɛ wek kɔc akuɔtda! ¹⁴Acɪ Thaimon tɛt ʁo tɛ cɪ Nhialic ye nyuɔɔth thɪn lɔn ye kɔc cie kuat Itharel kacke aya, rin cɪ yen kɔc kɔk nyaai keyiic bɪk aa kacke. ¹⁵Ku wɛl kɔc kɔk Nhialic tiŋ aaci rɔm kek ɛ wɛlkɔ alanden. Cimɛn cɪ ye gɔt athɔr thɛɛr wɛl Nhialic yic ɛlɔ,

¹⁶“Ku lueel Bɛny, ʁɛn abɪ dhuk,
ku ʁɛn abɪ many Debit cɪ riiaak ben jɔt nhom.

Ku ben kakkɛn cɪ riiaak cɔk piny bɪk riel.

¹⁷Ku kɛya, kɔc ɛbɛn aabɪ Bɛny wɪc,
kɔc cie kɔc Itharel ca cɔl bɪk aa kackiɛ.

¹⁸Yen ee wɛt cɪ Bɛny lueel akan,
Bɛny yen cɪ wɛt kɛnɛ cɔl anjic thɛɛr.’

¹⁹“Ku la Jemith tueŋ ku lueel, na ye ʁɛn, ke ʁok aaciɪ kɔc cie kɔc Itharel cɪ Nhialic dhuɔk rɛɛm nhiiim. ²⁰Aŋuɛɛn buk ke gɔt athɔr ku lɛkku ke, bɪk ciɪ miith kuat miɛth cɪ ke jakrec door, ku titkɛ rɔt bɪk gup ciɪ la akɔr. Ku cik riem cam ku cik cuɛt riŋ lɔn kɛc teem rɔl bɪ riem kuɛr. ²¹Rin lɔŋ Mothith acɪ kueen run juɛc yiic, ʁɔn ye kɔc Itharel mat thɪn akɔɔl ciɪ kek ɛ luui yiic, ku wɛlkɔ aaye piɔɔc geeth yiic ɛbɛn.”

Athɔr cɪ gɔt kɔc cie kɔc Itharel cɪ gam

²²Nawɛn ke atuuc Jethu, ku kɔcɔdɪt kek kɔc akut kɔc cɪ gam ɛbɛn, mat wɛt yic bɪk rɔɔr abɛk akut yic kuany, ku bɪk ke tuɔɔc Antiɔk kek Paulo ku Barnaba. Gokɛ Judath cɔl Barthabath aya, ku Thilath kɔc theek akut rin luɔiden, kuany. ²³Ku gɛmkɛ ke athɔr kɛnɛ tɛnɛ kɔc cɪ gam Antiɔk,

“Yok atuuc Jethu ku kəcđit, miēthakun, yok aaci miāthda tuōc miēthakua cie kuat Itharel ciēŋ gen Antiök, ku pan Thiria ku Cilicia. ²⁴Acuk piŋ lɔn ci kɔc kɔk akuōtda yic la ku rɛckē wepuōth kāk yekē lueel, ku keek aa kēcku ke tooc bik kākka aala lueel. ²⁵Kēya, yok aaci yonhiim mat ku gamku buk kɔc kuany ku tucku ke we. Ku aabi la kek wāmāthkuan nhiarku Barnaba ku Paulo, ²⁶ci wēiken gam bik luui rin Jethu Kritho. ²⁷Wek aa tucku Judath ku Thilath, bik we lēk wēl ci gōt athör kēn yic aya. ²⁸Acī Wēi Nhialic tāau yopuōth bi ciēn lōŋ ril dēt mɛtku ē lööŋ ci gāt we kā yiic. ²⁹Ku wek aa ciī kākka dhil loi, duōkkē ye mīth miēth yeke jakrec door, duōkkē riem cam, duōkkē cuēt riŋ lān kēc teem rōl bi riem kuēr, ku tietkē rōt bāk gup ciī la akɔr. Na luōikē kākka cit ēmēn ci yok ke lēk we, ke luoidun abi piath. Yenakan.”

³⁰Ku toockē atuuc Antiök. Nawēn cik yet, ke mat kɔc ci gam ēbēn nhiim ku gēmkē ke athöör. ³¹Wēn ci kek athöör kueen ē ke mit puōth rin ci wēl ci gōt athöör yic ke dɛet puōth. ³²Judath ku Thilath, kɔc ke jam nyin Nhialic aya, aaci jam apēi kek kɔc ci gam bik ke dɛet puōth ku rilkē puōth. ³³Tēwēn ci kek nin nōk ke ke lony wāmāthakua dhöl bik dhuk ke puɔl gup tēnē kɔc ke toc ke. [³⁴Ku Thilath acie nhom bēn waar ku döŋ.] ³⁵Paulo ku Barnaba aake ci pēi nōk Antiök, ke piöoc wēt Bēny kek kɔc juēc kɔk tēnē kɔc Antiök.

Paulo ku Barnaba aaci puōk

³⁶Nawēn cik pēi nōk Antiök, ke Paulo yöök Barnaba, “Dhukku ciēn gɛeth wäär yiic ci yok Wēt Puōth Yam piöoc thīn, buk wāmāthakua la neem, ku buk tiŋ lɔn le kek tuēŋ apath kek gamden.” ³⁷Ku ē wic Barnaba bi Joon Marko cath ke ke, ³⁸ku akēc Paulo tak lɔn puōth yen bi cath ke ke rin aci bēn dhuk Pampilia, ku ciī rēēr ke ke bik luoiden thāap kedhie. ³⁹Wēt kēnē acik tɛer apēi nawēn ke puōk. Ku jiēl Barnaba kek Joon Marko ku geerkē Thaipruth. ⁴⁰Ku cɔl Paulo Thilath bi cath kek ye, ku pēl miēthakēn ke dhöl bi Nhialic ke cɔl aa cath ke puɔl gup. ⁴¹Ku jɔlkē la Thiria ku Cilicia kek Thilath, ke deet kɔc ci gam puōth bik gamden muk apath.

Timothī aci cath kek Paulo ku Thilath

16 Paulo aci cath bi la Derbe ku Lithtra tē ciēŋ Krithian cɔl Timothī thīn. Man Timothī ēci gam aya, ku yeen ē ye nyan kuat Itharel, ku wun ē ye Giriik. ²Kɔc le yok gam tök ēbēn Lithtra ku Ikonía, aake

ye njec jam rin Timothĩ. ³Go Paulo Timothĩ cɔl aɲot rin wic yen ye bik cath. Ee looi këya rin aɲic kɔc Itharel ke ciɛɲ Derbe ku Lithtra ëbën lɔn ye wun Timothĩ Girik, kuat cie ɲoot. ⁴Tëwën ye kek jäl gen ku lek gen, aake lööɲ ci atuuc Jethu ku kɔcdit tɔ Jeruthalem guuir tët kɔc ci gam, ku lëkkë ke bik aa luui cit tã wic atuuc Jethu ku kɔcdit tɔ Jeruthalem ye thĩn. ⁵Këya, kɔc akut kɔc ci gam aaci cök puõth bik gamden ciĩ war, ku kɔc ci gam aaci röt aa juak akölaköl.

Paulo ku Thilath aaci la Troath

⁶Paulo ku Thilath aaci Prigia ku Galatia bar yic, rin ci Wëi Nhialic ye nyuõth ke bik Wët Puõth Yam ciĩ piöc ë bëi Athia kä yiic. ⁷Tëwën ci kek aken Mithia dööt, ke wickë bik la pan cɔl Bithinia, ku keek aaci Wëi Nhialic nyuääth bik ciĩ tãk thĩn. ⁸Gokë Mithia bar yic ku lek Troath. ⁹Ku ë wëer këne Paulo aci kädän tiɲ këcit raan Mathedonia ke kääc yenhom ku lëɲ. “Bäär yin Paulo Mathedonia ba ɲo bën kony.” ¹⁰Wën ci Paulo nyuõth ë këne, goku röt guuir buk la Mathedonia, rin acuk njic lɔn ci Nhialic ɲo cɔl buk Wët Puõth Yam la piõc tënë kɔc Mathedonia.

Paulo ku Thilath aaci la Pilipi

¹¹Goku jäl Troath ë riäi ku gërku buk teem Thamodhraki, nayɔn nhiäk dëët ɲo la Nipolith. ¹²Ku jiëlku Nipolith ku lok Pilipi gen tuɛɲ ye kaɲ thiɔk tã le kɔc Mathedonia, ku yen ë ye gen rëer kɔc Roma thĩn. Ku näkku nin juëc geeu. ¹³Nawën aköl ciĩ kɔc Itharel ë luui ke ɲo jiël geeu, ku lok wäryɔu tã yeku tak lɔn ye kɔc Itharel kenhiiim mat thĩn bik röök. Ku nyuucku piiny ku jiemku tënë diäär ke ci kenhiiim mat thĩn aya. ¹⁴Kam kɔc ci wëlkuu piɲ ë kɔc ke tɔ thĩn yiic, ee tiɲ gen Thiatira cɔl Lidia, ku ë ye ɲɔc wei alëth mithiõɲ ril ɲönyden yic apei. Lidia ë ye Nhialic door, ku ëci Nhialic cök puõu bi wët lueel Paulo piɲ. ¹⁵Wën ci ye gäm lökwëi kek kɔc ciɛɲ baai kek ye, ke cɔl ɲo ku lëk ɲo, “Bäk, rëërkë paandië, tã ci wek ye gam lɔn ci ɲen gam ayic.” Ku lëɲ ɲo buk la baai.

Paulo ku Thilath aaci mac Pilipi

¹⁶Nayɔn akäl tök, tãwën le ɲok tã ye kɔc la röök thĩn, ke ɲo räm kek nyan alony la guõp jɔɲ ye cɔl alëk kɔc kë bi rot looi. Ku yeen ëci wëuu juëc apei bëi tënë kɔcken ci ye loony. ¹⁷Nawën ke buõth Paulo ku ɲo ëbën ke loi duɔt, “Kɔckä aa lui rin Nhialic Madhɔl. Aa yin lëk tã bi Nhialic yi kuɔny thĩn.” ¹⁸Ku looi këya nin juëc, agut bi Paulo puõu riääk, ku wel yenhom ku lëk jɔɲ tɔ nya guõp, “Rin Jethu Kritho bäär bei ë nya guõp!” Ee kaam wën, ke jɔɲrac jiël yeguõp. ¹⁹Nawën le kɔc ci yeen loony tiɲ, ke nyan alony cın wëuu ye bën bëi tënë ke, gokë Paulo dɔm

ku Thilath ku thelkë ke luk yic. ²⁰Ku yëthkë ke bány nhïim ku luelkë, “Röörkä aa kɔc Itharel, ku keek aa loi aliäap genda. ²¹Aa yook piöc buk kák liu ciɛɛnda ku löñkua yiic, aa looi. Yok aa kuat Roma. Këya, yok aaciï dhil luui kák yekë lëk yo buk ke looi.”

²²Ku met thän awën kääc luk kôu wëdden yic ku biëkkë ke, ku ret bány alëth Paulo ku Thilath yiic keköth, ku cɔlkë ke aa that. ²³Wën cï apuruuk Paulo ku Thilath that ku biëkkë ke apeï, ku riitkë ke yon mëc, ku yöök bëny apuruuk ë tiit kɔc cï mac, bi ke der rin bi kek cïi kat. ²⁴Nawën piñ apuruuk ë wët kënë, ke riitkë yon tō ciëen ku rekkë kecök, ku meckë ke gurgurdit thiek kôu.

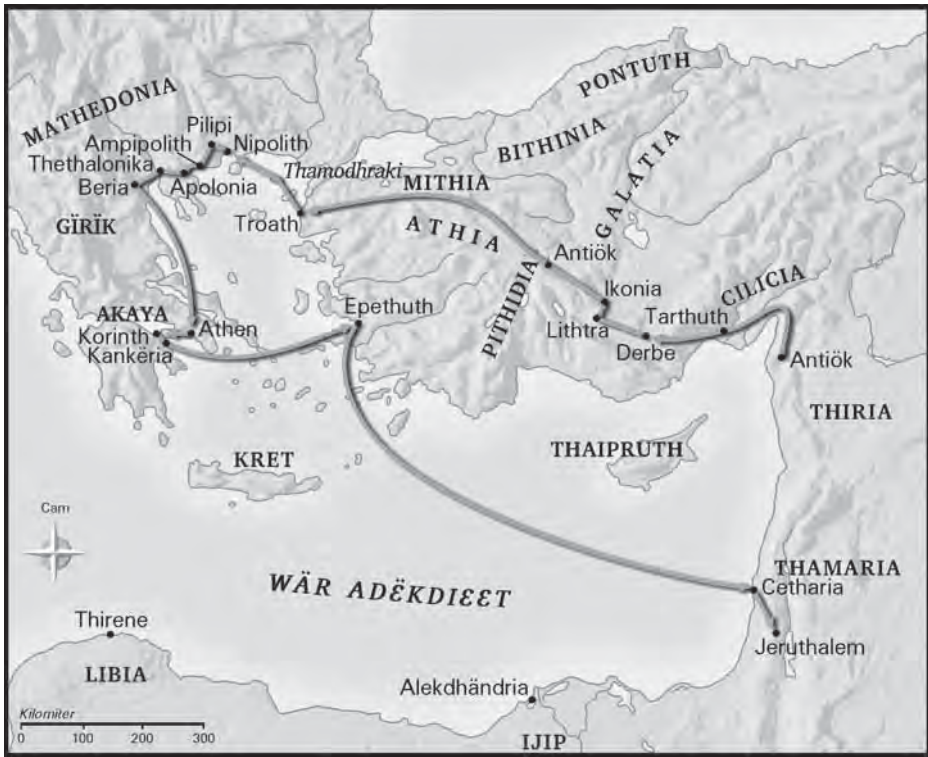
²⁵Nawën tēcit wëër ciel yic, ke Paulo ku Thilath aake röök ku ketkë waak door kek Nhialic, ku kɔc kök ke cï mac kek keek aake piñ. ²⁶Kaam awën ke piny yiëk rot apeï, ku yiëk tēwën cï yon mëc buth thin aya. Nyin yic tēwën ke yoot ñany kethook, ku dák luñj werwer kecök.

²⁷Go bëny apuruuk wën tit yot thok rot puur ku tiñ yoot ke ñaany thook, ku tek lon cï kɔc cï mac röt kual, go palde miëet bei, ku wïc bi rot nöc. ²⁸Go Paulo rël apeï, “Duk rot näk! Yok aatō tēn ëbën!”

²⁹Go bëny apuruuk mac cɔl, ku riñ yot ku wiik Paulo ku Thilath cök ke leth. ³⁰Nawën ke wet nhïim ayeer ku thiëc ke, “Wek bány, yeñö ba looi bi ya kony?”

Ku meckë ke gurgurdit thiek kôu (16:24)

Cäth ë rou Paulo (15:36 - 18:22)

³¹Gokë lueel, “Gam wët Bëny Jethu, ke yin akony wek kacku.” ³²Nawën ke jəl wët Bëny Jethu piöc tënë ye ku tënë kəc kők tō paande ëbën. ³³Ku ë wëër kënë, ke Paulo ku Thilath nyeci bëny apuruuk wën ke bi tëtöökken la look yiic ku dër keyiic, ku muoc nhom nyin yic kek kacke ëbën. ³⁴Ku yëth Paulo ku Thilath paande ku gëm ke miëth. Ku jəl puöu miët kek kacke rin ci yen wët Nhialic jal gam.

³⁵Nayon nhiäk ke bäny geeu toc bäny apuruuk, “Lak, lëkkë bëny apuruuk tit yön mëc bi Paulo ku Thilath lony.”

³⁶Go bëny apuruuk tit lëk Paulo, “Bäny aaci wët tooc rienkun bi we lony. Këya, wek aaci puöl bäk jäl ke cïn awuöc yik we.”

³⁷Go Paulo lueel tënë bëny apuruuk, “Yok aa këc yäth luk yic, ku yok aaci bäny col atthat thëi nhom ku mac yo, ku yok aa kəc Roma! Ku ëmën, awickë buk jäl yo ciï njic? Acie tède! Kek bäny nhïim, aa dhil bën tën bik yo bën luöny bei.”

³⁸Go bäny apuruuk wët ci Paulo ku Thilath lëk ke la kuany yic tënë bäny geeu. Nawën piŋkë lon ye Paulo ku Thilath kəc Roma, gokë riöc.

³⁹Ku lek bik ke la lōŋ, bik wēt päl piny tēnē ke, ku bīikē ke bei yōn mēc ku lēkkē ke bik jāl geeu. ⁴⁰Go Paulo ku Thilath jāl ku lek pan Lidia. Ku matkē kenhīim thīn kek kōc cī gam, ku jiεmkē tēnē ke wēl deet kek kepuōth ku jiēlkē.

Kōc Thethalonika aacī wēt Paulo maan

17 Paulo ku Thilath aacī tēek gēeth karou yiic, gen Ampipoli ku Apolonia, ku jōlkē bēn Thethalonika tē rēer tēn ye kōc Itharel kenhīim mat thīn bik rōök. ²Go Paulo, cimēnden thēer, la tē ye kōc Itharel kenhīim mat thīn, ku akōöl yiic kadiäk, akōöl cīi kōc Itharel ye luui, ke Paulo jōl kāk cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic aa tēer kek kōc. ³Ku nyuth ke kē cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic, ee lōn bī Jethu Krītho raan cī Nhialic tooc abī dhiel gum, ku jōt rot thou yic. Ku lueel Paulo ēlä, “Jethu jiεm yēn rienke tēnē we ēmēn, yēn acī Nhialic lōc ku dōc.” ⁴Go kōc kōk kāk cī Paulo lueel yōk ke ye yith, ku mētkē rōt Paulo ku Thilath, ku yēn lan kōc juēc Gīrīk Nhialic door aya, ku diäär kōk kōcdīt.

⁵Ku kōc Itharel aake cī tiēel dōm rin cī kōc juēc wēt Paulo gam, ku kuutkē kōc aliäap dhōl yiic, ku matkē keyiic ku loikē duōt, ku mēkkē pan Jathon ku wickē Paulo ku Thilath yōöt yiic bik ke bēēi ayeer tēnē kōc. ⁶Nawēn cik ke yōk, gokē Jathon ku kōc kōk cī gam thēl tēnē kōcdīt geeu ke loi duōt ēlä, “Rōörkä aacā liäap looi gēeth juēc yiic, ku ēmēn aacī bēn gēnda. ⁷Ku aacī Jathon nyuōc paande. Keek aacī lōōŋ bēnyŋaknhom Roma dhōl yiic, ku luelkē ka la bēnyŋaknhom dēt yam cōl Jethu.” ⁸Ku wēlken kā, aacī thāndīt geu ku bāny liäap nhīim. ⁹Ku jōl bāny Jathon ku wāmāth kōk awēn cōl aa tēēu wēēu piny bik rōt waar, ku pālkē ke bik jāl.

Paulo ku Thilath aacī la Beria

¹⁰Tēwēn cī piny cuōl, ke kōc cī gam cōl Paulo ku Thilath aa la Beria. Nawēn cik yet, ke la tē ye kōc Itharel mat thīn. ¹¹Aye kōc Itharel tō Beria nhiaar bik wēt Paulo piŋ tēnē kōc Thethalonika. Ku aake wēl Nhialic kueen akōlakōl, bik tiŋ lōn ye kāk ye Paulo lueel yith. ¹²Kōc juēc aacī wēt Jethu ye Paulo lēk kōc bēn gam. Ku diäär juēc kōcdīt Gīrīk, ku rōör juēc Gīrīk aacī wēt ye Paulo lueel bēn gam aya.

¹³Nawēn le kōc Itharel tō Thethalonika piŋ lōn cī Paulo wēt Nhialic la piōc Beria aya, gokē bēn ku kuutkē kōc thook bik aliäap looi. ¹⁴Tēwēn nyin yic, ke kōc cī gam cōl Paulo ajiēl kek kōc kōk bik la wath thok, ku dōŋ Thilath ku Timothī Beria. ¹⁵Ku kōc awēn ruēc Paulo aacī bēn ger kek ye, bik yet Athen. Ku dhukkē Beria kek athōn Paulo tēnē Thilath ku Timothī, bik rōt lac māt ye.

Paulo aci la Athen

¹⁶Tëwën tiit Paulo Thilath ku Timothï Athen, ee këc puöu la yum wën tiñ yen geu ke ci thiäñ yïik ye kek jakken door thïn. ¹⁷Go jäl a teer kek kɔc Itharel, ku kɔc wuöt kɔk Nhialic door të ye kɔc Itharel mat thïn kek thän dët guëer të ye kɔc kenhiim mat thïn geeu, bik wëlkä bën piñ. ¹⁸Go kɔc kɔk piöoc Epikuria ku Ithtak jam kek ye aya. Ku lueel kɔc kɔk, “Yenjö wïc raan kënë këc piöc, bi lueel?” Ku ben kɔc kɔk lueel, “Yen ë ciët jam rin jak kucku.” Ee luelkë këya rin Paulo ë piöoc rin Jethu, ku lön ye kɔc röt jət thou yic. ¹⁹Gokë Paulo cɔl amat yic, amat ë röm gɔn cɔl Ariöpakuth nhom ku luelkë, “Awicku buk piöocdun yam ye lueel kënë ñic. ²⁰Kök yeku piñ ke ye lueel, aaci thöñ kek käk cuk kañ piñ, ku awicku buk wëdden yic, ñic.” ²¹(Rin anhiëer kɔc ke dhiëth Athen, ku thäi kɔk la rëer thïn, bik kɔc aa lëk wël yam cik piñ, ku piñkë käk yam tënë kɔc kɔk aya.)

²²Go Paulo rot jət ku këëc amat Ariöpakuth nhom ku lueel. “Kɔc Athen! Aya tiñ kajuëc yiic lön ye wek jak juëc theek. ²³Rin të cieth yen gendun yic, ku daai kakkun yakë door, yen ë yik yök aya ke ci göt nhom kälä, ‘Tënë Nhialic kuc.’ Yen kë yakë door kënë, yen ë kënë ya lëk we, ku acäk ye ñic. ²⁴Nhialic ci piny cak ku käk tö thïn ëbën, yen ë Bëny nhial ku piny. Ku acie ceñ luëk ci buth yiic bi ye aa door thïn. ²⁵Ku yeen aya, acie wïc kɔk bi luöi ye, rin ë yen atö piir yecin, ku ë yen këriëc ëbën wïc raan, gäm raan. ²⁶Nhialic aci raan tök kañ cak tueñ, ku raan töñ kënë yen abiï thäi bei thïn ëbën, ku jəl ke aa thiëi pinyhom ëbën bi kek ceñ thïn. Ku tueñ këc yen ke cak, ëci guiir, ye nen, ku ye tänen bi kek cieñ thïn. ²⁷Acï cak rin bi kek ye wïc bik ñic, tädë abik yök të wïc kek ye. Ku ë yic Nhialic aci mec kek yo. ²⁸Cimën ci raan dët ye lueel ëlä theer, ‘Yen acɔl yo aa piir, ku ciëñku cimën kënë!’ Ku aci kɔckun wak lueel aya ëlä, ‘Yok aa miëthke aya.’

²⁹“Cimën ye yok miith Nhialic, acuk dhil tak lön Nhialic acit milän, ayi alet ci atët guan bi thöñ Nhialic. ³⁰Akëc Nhialic kuëc nhom, bi kɔc tëm awuöc wäär këc ye ñic, ku ëmën ë kɔc lëk pinyhom ëbën, bik kërec yekë looi puöl. ³¹Rin aci guiir bi la aköl töñ bi raan ci lɔc luk looi tënë kuat raan ëbën pinyhom. Ku yen aci nyuöth raan ëbën lön bi yen kënë looi, jön ci yen raan bi luk looi jət rañ yic!”

³²Tëwën piñ kek Paulo ke jam jön rot thou yic, ke bui kɔc kɔk, ku lueel kɔc kɔk ëlä, “Awicku, ba kënë ben ber yic, buk piñ.” ³³Go Paulo jäl amat yic. ³⁴Ku mët röör kɔk röt ye, ku gamkë wët ci lueel, kam ë röörkä ë ye raan kɔc amat cɔl Diönithiöth, ku tiñ cɔl Damarith, ku kɔc kɔk ke ci gam aake tö thïn aya.

^c 17:18 Aa kɔc akut ë këñ lueel pan Giriik. 17:24-25 1Bñ 8:27; Ith 42:5; Luoi 7:48

Paulo acï la Korinth

18 Wën cï Paulo jam amat yic, ke jiël Athen ku ler Korinth. ²Ku rëm thïn kek mony Itharel cɔl Akuila, dhiëth Pontuth, ke puçc bën Italia kek Prithkila tieŋde, rin cï Klaudiöth, Bënyŋaknhom kɔc Itharel cuɔp wei Roma. Go Paulo la bï ke la neem. ³Ku rëer ku luui ke ke, wën cï yen ke yök ke ye cuëc alëth dhil ye guöt piny cït duël, ku ɣɔçckë ke cimën yen aya. ⁴Ku ë ye jam apei tē ye kɔc Itharel mat thïn akööl cïi kɔc ye luui yiic, bï ke lëk yith, rin bï kɔc Itharel ku kɔc Girik wët Nhialic gam aya.

⁵Nawën la Thilath ku Timothï bën Mathedonia, ke Paulo päl kækken ke ye looi ku yik yenhom piöc wët Jethu, ku tët kɔc Itharel lɔn Jethu yen aluaŋ bï Nhialic tuöc pinyhom. ⁶Nawën ke jönykë ku luelkë käreç rienke, go yecök teŋ ku lëk ke, “Na cäk määb bäk Nhialic kuc, ka wek aabi röt gök ë röt! Acin raan bäk gök. Ëmën wek aba puöl ku la wët Jethu piöc tënë kɔc cie kɔc Itharel.” ⁷Goke jal nyääŋ piny, ku ler pan raan cie raan Itharel Nhialic door cɔl Titiöth Juthtuth bï la rëer thïn. Ku pan Titiöth ë thiäak kek tën amat kɔc Itharel. ⁸Raandit tën amat cɔl Krithputh ëcï wët Nhialic gam, yeen ku kacke ëbën ku kɔc kök Korinth aake cï wët Jethu piŋ ku gamkë, ku muç Paulo kenhïim.

⁹Nayɔn wëer tök, ke Paulo tiŋ kädän këcït nyuöth, ku lëk Nhialic ye ëlä, “Duk riçc ë kɔckä, lɔr tueŋ yï jam tënë ke, ku duk dhör kë loi yic, ¹⁰rin ɣen arëer kek yï. Acin raan bï ye lëu bï yiëk tëtök, rin kɔc juëc rëer ë tën aa kackië.” ¹¹Go Paulo rëer geeu ruöön tök ku abak, ke piöc kɔc wët bö tënë Nhialic.

¹²Nawën cï Galio bënyŋaknhom Roma, jal looi bï ya bënydit pan Girik, ke kɔc Itharel mat keyiic ku dɔmkë Paulo ku ɣëthkë luk yic tënë Galio. ¹³Ku luelkë tënë ye, “Mony kënë, awic kɔc bik Nhialic aa door dhöl cïi thääny kek löŋda.”

¹⁴Tëwën wic Paulo ye bï jam, ke luel Galio tënë kɔc Itharel ëlä, “Na ye awuöc yen cï looi, nuöt ɣen acä yic päl piny ku piëŋ wëtdun. ¹⁵Ku ëmën nëk ater we ë path wët rin ku wël ku löŋkun, wek aa dhil këdun lueel wepëc. ɣen acie bëny käk cït kakkä.” ¹⁶Ku cɔl ke aa nyeei luk yic. ¹⁷Gokë Thotheneth, raandit tën amat dɔm ku biëkkë luk yic. Ku kënë akëc Galio kuëc nhom.

Paulo acï dhuk Antiök

¹⁸Paulo ëcï nin juëc nök Korinth kek kɔc cï gam, nawën ë ke tööŋ ke, ku ler riäi yic kek Prithkila ku Akuila, riän la Thiria. Ku wën këc kek guo la wiir bik ger, ee cï kuëŋ Kankëria tënë Nhialic, ku cɔl rot amut nhom.

¹⁹Nawën ë ke yet Epethuth, të cï Paulo Prithkila ku Akuila bën nyään thïn. Ku ler tën amat kɔc Itharel, ku jiem apɛi ke ke. ²⁰Ku pëen kɔc amat bi lõk rëer kek ke, go cïi gam. ²¹Ku lëk ke ëlä wën jiël yen, “Na ye yen kē wic Nhialic, ke yen abi dhuk tënë we.” Ku ler riäi yic ku jiëlke Epethuth.

²²Wën le yen yëet Cetharia, ke la Jeruthalem ku muõth akut kɔc cï gam, ku jol la Antiök. ²³Nawën cï nin nõk Antiök ke jiël ku ler wuõth Galatia ku Prigia ku deet kɔc cï gam thïn ëbën puõth.

Apolo ë kɔc Epethuth ku Korinth piõc

²⁴Go raan Itharel cɔl Apolo, dhiëth Alekdhändria pan Ijip, bën Epethuth. Yen ë ñic wël theer cï göt athör theer wël Nhialic yic, ku ë ñic jam apɛi. ²⁵Ku ëcï piõc dhël Bëny ku nhiëer ke ku jiem ku piõc kɔc yith rin Jethu. Ku kakkä aake pëk thook miõc nhom wäär ye Joon looi. ²⁶Ee ye keriëc ëbën ñiëc teet yiic apath tën amat ke cïi riõc. Tëwën piñ Prithkila ku Akuila wëlkä, gokë yäth panden ku tëtke dhöl cï Nhialic nyooth tënë kɔc.

²⁷Ku jol Apolo tak bi la pan Girik, go kɔc cï gam Epethuth kony ku gëtkë athöör tënë kɔc cï gam tō pan Girik, ku lëkkë ke bik ñiëc lor apath të yeet yen. Ku yeen aci bën aa raan cï kɔc cï Nhialic kuony dhëënde bik gam, bën kony apɛi wën yeet yen. ²⁸Rin wëlken ril cï lueel aaci yen kɔc Itharel thöl nhïim amat yic, ku nyuth ke yith wël theer Nhialic cï göt yiic lõn Jethu yen ë raan cï lõc ku dɔc.

Paulo aci la Epethuth

19 Tëwën rëer Apolo Korinth, ke Paulo jol cath bi wuõth kuany yiic ku yeet Epethuth. Tëën, aci kɔc kɔk abiõth yök thïn ²ku thiëc ke, “Cï Wëi Nhialic lööny wegup wën cï wek gam?” Gokë dhuõk ye, “Akëcku cak piñ lõn tō Wëi Nhialic thïn.”

³Go Paulo ke thiëc, “Na ye këya, ye miõc nhom nõ cäk yök?” Gokë bëer, “Ee miõc nhom ye Joon gäm kɔc.”

⁴Go Paulo lëk ke, “Miõc ye Joon kɔc muõc nhïim aye looi tënë kɔc cï kepuõth wel wei käreç yiic. Ku lëk kɔc Itharel wek aa dhil Jethu raan bi lõk bën yacök gam.”

⁵Wën piñ kek ë wët kënë, ke muõc nhïim bik jäl aa kɔc buõth Jethu. ⁶Ku tëëu Paulo yecin kenhiim, ku bö Wëi Nhialic kegup, ku jiemkë thok kɔk, ku jolkë wët cï bën tënë Nhialic aa lueel. ⁷Ku röör aake cit thiäär ku rou ëbën.

⁸Ku tën pëi kadiäk, Paulo ë ye la të ye kɔc Itharel mat thïn, ku jiem ke ke apɛi lõn ye wët ye lueel rin bääny Nhialic yic. ⁹Go kɔc kɔk nhïim

riel keyiic ku cĭk gĕm, ku luelkĕ kĕrec apeĭ kĕc nhĭim rin dhĕl pĭr cĭ Bĕny nyooth. Go Paulo ke nyĕĕ piny ku jiĕl kek kĕc cĭ gam, ku jĕlkĕ wĕt aa jaam yic akĕlakĕl, yĕndit ye mony cĕl Tiranuth jam thĭn tĕnĕ kĕc juĕc. ¹⁰Ku la Paulo tueŋ run karou ke loi kĕnĕ, abĭ kĕc ke rĕĕr wun Athia, kĕc Itharel ku kĕc cie kĕc Itharel, wĕt Bĕny piŋ.

Aye wĕĕt Ithkiba them bĭk jakrec cuŕp wei

¹¹Nhialic ĕcĭ Paulo cĕl aloi kĕk kĕc gĕi kĕc rĕt kaŋ looi. ¹²Alanh yen tuc wuuny, ku alanh ye ceŋ tĕn luoi, aake ye yĕth tĕnĕ kĕc tuany. Ku tĕ cĭ ke yĕth, aa tuaany cĕl ajiĕl ku jiĕl jakrec kegup aya. ¹³ĕcĭ kĕc kĕk Itharel kĕc gam baai kuany yic ke ye jakrec cuŕp wei kĕc gup, aa them aya bĭk rin Bĕny Jethu aa lueel, ku yekĕ jam tĕnĕ jakrec ĕlĕ, “Yĭn ayĕĕk rin Jethu, ye Paulo jam rienke.” ¹⁴Wĕĕt raandit kĕk Nhialic cĕl Ithkiba kadhorou kek aake ye kĕnĕ looi.

¹⁵Go jŕŋrac lueel tĕnĕ ke, “Yen aŋic Jethu, ku yĕn acĭ wĕt Paulo piŋ ku week yakĕ tak ye wek yĭ ŋa?”

¹⁶Go raan tĕ jŕŋrac yeguŕp thuĕt kegup ku yĭk ke tĕtĕok, ku ret alĕthken yiic kekĕth. Nawĕn ke kat paande kecĭn kĕth alĕth, ke kuĕr gup aya. ¹⁷Kĕc Itharel ĕbĕn ku kĕc cie kĕc Itharel ke ciĕŋ Epethuth, aake cĭ kĕ cĭ raan la guŕp jŕŋrac looi piŋ, gokĕ riĕĕc apeĭ, ku jĕl rin Bĕny Jethu aa leec apeĭ. ¹⁸Go kĕc juĕc cĭ gam bĕn ku lekkĕ kĕkken rec cĭk looi kĕc nhĭim.

¹⁹Go acĕr juĕc luoi ĕ kĕkkĕ athĕrken bĕĕi ku cuĕnykĕ ke ke dĕei raan ĕbĕn. Ku matkĕ wĕĕu ke yĕcĕ athĕr yiic gokĕ aa wĕĕu juĕc apeĭ. ²⁰Kĕjuĕc ril cĭ rĕt looikĕ aacĭ kĕc cĕk puĕth apeĭ, ku jĕl wĕt Bĕny la tueŋ ke thiĕi piny, ku gĕm kĕc juĕc.

Kĕc Epethuth aacĕ aliĕĕp looi

²¹Wĕn cĭ kĕkkĕ rĕt looi, ke bĕ Paulo puĕu bĭ la Jeruthalem ke tĕk Mathedonia ku Girĭk, ku lueel, “Tĕ cĭ yĕn la ĕ bĕĕikĕ yiic ke yĕn abĭ dhiel la Roma aya.” ²²Go Timothĭ ku Eratuth kĕcken ye kony tuĕc Mathedonia, ku lĕk rĕĕr Athia.

²³Tĕwĕn rĕĕr yen Athia yen ĕcĭ aliĕmdit rot looi Epethuth rin dhĕl pĭir cĭ Bĕny nyooth. ²⁴Mony thĕth milĕĕŋ cĕl Demetriĕth ĕ tĕ thĭn. Ku yĕen ĕ ye kĕŋ thĕĕth milĕŋ kecĭt luĕk kor ye ke jŕŋ tik cĕl Artemith door thĭn. Ku kĕcken luoi aake wĕĕu juĕc yĕk ĕ luoiden kĕnĕ yic. ²⁵Go kĕcken luoi cĕl ĕbĕn, ku cĕl kĕc kĕk milĕĕŋ thĕĕth kecĭt luĕk Artemith cimĕnden aya, ku lĕk ke, “Week, aŋieckĕ lon ye yĕk wĕĕukuan pĭir yĕk yĕk ĕ luoi kĕnĕ yic. ²⁶Ayakĕ piŋ ku tiĕŋkĕ yen kĕ looi raan cĕl Paulo. Aye lueel lon kĕk ye thĕĕth aacie Nhialic acĭn, ku yĕen acĭ kĕc

Cäth ë diäk Paulo (18:23 - 21:17)

juéc wel nhïim Epethuth ë tĕn, ku jəl a Athia ëbĕn. ²⁷Kĕrac abi rot looi rin kĕc aaciĭ bĭ ñĭec aa jam ë luoidan kĕnĕ. Ku acie kĕya rot, acĭn kĕc bĭ ye ben aa tak lĕn ye luaj jĕŋdan cĕl Artemith kĕ thiek yic. Ku acĭn kĕc bĭ jĕŋdan cĕl Artemith ben aa theek, jĕŋdan ye raan ëbĕn Athia ku pinyhom, door!”

²⁸Wĕn piŋ thĕn awĕn cĭ kenhïim mat kĕ cĭ Demetriöth luel, ke tuuc kegup ku riĕkkĕ puöth apeĭ, ku loikĕ wuöu ku yekĕ luel ëlä, “Artemith Epethuth adit apeĭ alanden!” ²⁹Ku jəl kĕc juéc geu yic ëbĕn, duöot looi. Ku döm thĕn awĕn Gaiöth ku Arithtarkuth, kĕc pan Mathedonia ke cath kek Paulo, ku riinjĕ ke tĕ ye kĕc geu kenhïim mat thĭn. ³⁰Go Paulo wĭc bĭ la jam kek kĕc wĕn cĭ kenhïim mat. Go kĕc cĭ gam pĕen bĭ cĭi la. ³¹Ku kĕc kĕk ñĭec kek ye kĕcdit geu yiic aake cĭ wĕt tooc aya bĭk lĕk, bĭ cĭi bö bĭ bĕn jam kĕc nhïim. ³²Tĕwĕn kĕc ke cĭ bĕn amat yic aake loi duöot. Ku ye kĕc kĕk jam wĕl cĭi thöŋ kek wĕl kĕc kĕk, rin kĕc juéc keyiic aake cĕk kĕnĕ met kĕc kenhïim kuc. ³³Go kĕc kĕk tak lĕn ë yen Alekdhändĕr yen cĭ kĕnĕ looi, rin cĭ kĕc Itharel ye cĕl ala kĕc

nhïim tueŋ. Go Alekdhändër yecin jət bï kəc cəl abit, ku bï tèt ke lɔn cïi kek cök tō ë wët kënë yic. ³⁴Nawën lek Alekdhändër ɲic lɔn ë yen raan Itharel, ë ke ɲot ke loi duɔt ku ɲuɔt yekë kiit yic, “Artemith Epethuth aril apeɪ alanden.”

³⁵Nawën ke jəl raandit bëny geeu lëu bï kəc duöm thook piny ku lueel, “Kəc Epethuth aɲic raan ëbën, lɔn yen gen Epethuth yen ala riɛl bï luaŋ Artemith tiit, ku jəl a kuɔr yath cï löny nhial. ³⁶Acin raan dhäl ë kakkä. Këya, pälkë röt piny, ku duökkë lui luɔi mïth. ³⁷Wek aaci röörkä bëïi ë tën, cək alɔn cin yen kë yaath cï nyaai luɛek, ku lɔn cin yen käreɕ cïk luɛɛl jaɲda guɔp aya. ³⁸Na la Dimitriöth kek kacken luɔi raan yekë gaany, ka akööl ye kəc luk aatō thïn ku bäny aa rëer thïn, alëukë bik raan wickë la gaany akölë. ³⁹Ku na le kädëët ɲuɔt wiëkkë, ka bï luk amatdit yic. ⁴⁰Rin alëu bäny Roma kuan mac ɔo bik lueel lɔn cï yok aliäap looi rin kë cï rot looi akölë, rin acin raan lëu ye bï lueel, lɔn ala wët puɔth looi aliäap, ku acin wët yic lëuku buk lueel aya rin aliäm kënë.” ⁴¹Wën cï yen wët kënë lueel, ke däk amat nhom.

Paulo aci la keny Mathedonia ku pan Giriik

20 Tëwën cï kəc ke wic Paulo bik nök röt päl piny, go Paulo kəc cï gam cəl ku mët ke ke, ku lëk ke wël deet yen kepuɔth ku jəl ke tōŋ, ku jiël bï la Mathedonia. ²Ku jəl cath wuɔt juëc yiic ku lëk kəc cï gam wël juëc deet yen kepuɔth bëïi cï ke tëek yiic. Ku jəl la wun Giriik. ³Ku rëer thïn pëi kadiäk. Tëwën guir yen rot bï la Thiria, go ɲic lɔn cï kəc Itharel ye thiën dhël yic bik nök. Go tak ku dhuk ciëen bï la tëek Mathedonia bï jäl la Thiria. ⁴Kəc cï yen bën ruac aayi Thopater, wën Piruth, raan pan Beria, ku Arithtarkuth, ku Thekunduth kəc Thethalonika, ku Gaiöth, raan Derbe, ku Tikikuth ku Tropimuth, kəc wun Athia, ku jəl aa Timothï. ⁵Keek aaci la tueŋ ku lek ɔa tiit yok kəc kök ke cath kek ɔa Troath. ⁶Ku yok aaci cath riäi jäl Pilipi ke ɔo cï Yan Ayum cin yic luɔu kaŋ cam. Nawën nin kadhiëc cök, goku ke jal la dööt Troath, ku ë yen tē cï yok nin kadhorou bën nök thïn.

Paulo aci dhuk Troath

⁷Nayɔn thëëi aköl nin dätem, ke yok aa ɔo cï yonhïim kut ku buk ayup bany yic ku camku yok kəc cï gam. Ku jəl Paulo jam, ku le tueŋ ke jiëem kəc nhïim yet wëër ciɛl yic, rin ë bï jäl ɔon nhiäk. ⁸Ku mëc juëc aake dëp yön nhial tēwën mët yok thïn. ⁹Ku mony riénythii cəl Eyutikuth ëci nyuc aluïit nyin. Nawën cï jam Paulo kōu bër apeɪ, go nin nök abi nin, ku lööny piny aluïit nyin aɔeer. Ku ɔöt ëci buth ke cöoc nhom arak diäk. Nawën lek jət ke yökkë ke cï thou. ¹⁰Go Paulo bën ku

cuet rot yeköu ku pæet yic. Ku læk kɔc, “Duökkë riöc, aŋot pïir!” ¹¹Ku dhuk nhial, ku le röök ku banykë ayup ku camkë. Nawën cï jam ke ke apeï agut bi piny bak, ke jiël. ¹²Ku yëthkë riénythii wën baai ke pïir, ke cï puöth miet apeï.

Paulo acï jäl Troath ku ler Miletuth

¹³Yok aaci la tueŋ buk la riäi yic, ku ger yo buk la Athoth tën yen bi Paulo la met riäi yic thïn. Ku ëci læk yo ku buk looi këya, rin ë wïc bi la Athoth yecök. ¹⁴Nawën le röm ke yo Athoth, go cath kek yo riäi ku lokku Mitilene. ¹⁵Ku tëmku ë riäi ku yeetku Kayoth yon nhiäk dët. Na aköl dëët ke yo la Thamoth, nawën ben bak goku yet Miletuth. ¹⁶Ku ëci Paulo tak ku bi Epethuth waan thok, rin cï yen ye wïc bi gääu wun Athia. Ku ë ban yeköu rin ë wïc bi them apeï bi yet Jeruthalem aköl looi Yan Ayum cïn yic luu.

Paulo acï kɔcdit Epethuth tööŋ

¹⁷Tëwën cï Paulo yet Miletuth go thok tuoc tënë kɔc Epethuth, ku bi kɔcdit kek bäny kɔc cï gam röm kek ye. ¹⁸Tëwën cï kek yëet go læk ke, “Wek aa ŋic luçidië, ku të cï yen cien thïn kek we aköl tööŋ yon yëet yen wun Athia. ¹⁹Yen akëc rot looi ke ya ye raan nhiam. Ku yen ya loi luoi ya ya aluaŋ Nhialic. Ku yen ya ye rëer ke ya dhiau puöu wët pïr ril yic ye kɔc Itharel ye wïc bik yen nöc. ²⁰Yen acïn kë ca muöny we, kën yen bi we kony tëwäär ye yen kɔc læk, ku ya kɔc piöc wët Nhialic agut bäaikun yiic. ²¹Kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, aa ca ke aa læk alanden ku bik kepuöth dhuök ciëen ku gamkë wët Bänyda Jethu. ²²Ku ëmën, rin theek yen wët cï Wëi Nhialic læk ya, ke yen adhuk Jeruthalem, ku akuöc yenö bi rot la looi tënë ya tëtui. ²³Kën yen ŋiec ë kë cï Wëi Nhialic thön yen geeth ca tëek yiic ë lön bi ya mac, ku kërec bi luoi ya geeth yiic ëbën aatit ya. ²⁴Ku piërdië acä ye kuëëc nhom lön ye yen këpath tënë yen, ku ë rin wïc yen ye ku ba luoi yen cï Bëny Jethu yiëk ya ba thöl, yen lön bi yen ye aa læk kɔc, yen thoŋ path tënhiëer Nhialic kɔc thïn.

²⁵“Yen acï cath kamkun, ke ya jam wët bäny Nhialic. Ku aŋiec ëmën lön cïn yen raan dët kamkun bä ben tïŋ. ²⁶Kën yen alæk we ku bæk muk wenhïim akölë, të le yen raan bi dhël ca nyooth lök puöl bi mää, ka cïi yen bi gök. ²⁷Rin acïn kädët ca moony këc læk we ye kë wïc Nhialic ëbën ku bi looi. ²⁸Tietkë röt apath ku tietkë kɔc cï Wëi Nhialic we looi bæk aa kɔc mec ke. Calkë röt aaye abiök kɔc cï wët Nhialic gam, kɔc cï looi bik aa kacke thon Wënde. ²⁹Aŋiec na la jäl ke kɔc ater Nhialic, cit gal cï wäth aabi bën kamkun, ku keek acïn raan tök kam kɔc cï gam bik

puɔl. ³⁰Nɪnkui bɪ bɛn kɔc kɔk akuɔtdun yic aabi lueth aa lueel na lɛukɛ ka wɛŋ kɔc cɪ gam. ³¹Tɪetkɛ wenhiim, ku duɔkkɛ nhiiim mɔr, aŋɪec wek aca piɔɔc piu nyin akɔl ku wɛɛr tɛn run kadiak.

³²“Ku ɛmɛn wek aca pɔl Nhialic bɪ we tiit dhɛɛndɛn nhiɛr yen we. Yen ala riel bɪ we dɔɔc bɔk kɔpath yɔk, kɔpuɔth kek ye yiɛk kɔcken cɪ lɔc. ³³Acɪn kɔpuɔth raan dɛt cimɛn luŋ thith, ku milɔŋ tɔc, ku alɛth ca tuɔɔr nyin. ³⁴Aŋɪeckɛ wɛpɛc lɔn ke luɔi ca looi, cɪ ŋɛn ke wɛɛu juɛc yɔk thɪn aa kek cɪ ŋɛn kɔkkiɛ ku kɔk kɔc rɛɛr kek ŋɛn ŋɔɔc. ³⁵Aca nyuɔth we kɔjuɛc yiic ɛbɛn, lɔn nadɛ raan luui apɛi yen ɛ kɔc niɔp kony, ku wɛl cɪ Bɛny Jethu lueel aake muɔk ŋanhom ŋɔn cɪ yen ye lueel ɛlɔ, ‘Raan kɔc muɔɔc ɛ yen puɔu miet apɛi tɛn lɔn bɪ raan dɛt ye muɔɔc!’”

³⁶Tɛwɛn cɪ Paulo thɔk jam, gokɛ kenhiɔl guɔt piny ku rɔɔkkɛ Nhialic. ³⁷Keek aaci dhiau tɛwɛn ye kek Paulo paat yic, ku yekɛ ciɛm ke tɔŋkɛ. ³⁸Keek aake rɛc puɔth wɛt cɪ yen ye lueel ɛlɔ, wek aaci ŋa bɪ ben tiŋ. Ku jɔlkɛ ruac riɔi yic.

Paulo aci la Jeruthalem

21 Yok aaci kɔc cɪ gam ke bɔ Epethuth tɔɔŋ ku jiɛlku. Tɛwɛn cɪ yok wɔr teem riɔi, goku ŋɛt tɛ cɔl Koth. Naŋɔn akɔl dɛɛtɛ ke ŋo ŋɛt pan cɔl Rodeth, ku jiɛlku thɪn ku lokku tɛ cɔl Patara. ²Ee tɛɛn yok aaci riɔn la Ponicia bɛn yɔk thɪn, goku keɛc thɪn ku ger ŋo. ³Yok aaci bɛn ŋɛt tɛ ye yok Thaipruth tiŋ thɪn, ku jɔl riɔi cath ke Thaipruth tɔ kɔŋ cam ke ŋo la Thiria. Yok aaci bɛn la piny riɔi yic Tire, ku ɛ yen tɛn bɪ kɔk ke tɔ riɔi yic la jat piny thɪn. ⁴Yok aaci kɔc kɔk cɪ gam bɛn yɔk Tire, goku rɛɛr ke ke nin kadhrou. Keek kɔc Tire aake cɪ Wɛi Nhialic yɔɔk ku bik Paulo lɛk ku bɪ ciɪ la Jeruthalem. ⁵Na la nɪnkuan ke buk nɔk ke ke Tire thɔk, goku jɔl. Keek ɛbɛn agut diɔɔr ku miɛthken aaci ŋo bɛn ruac. Nawɛn yeetku wath thok ke ŋo gut ŋonhiɔl piny agɔr thok ku rɔɔkku Nhialic. ⁶Ku tɔŋku ke ku lok riɔi yic ku dhukkɛ baai.

⁷Yok aaci ger jɔl Tire agut Ptolimiath, tɛ yen cɪ yok kɔckuan cɪ gam bɛn la muɔɔth thɪn ku rɛɛrku ke ke niɛn tɔk. ⁸Na akɔl dɛɛtɛ ke ŋo jiɛl ku yeetku Cetharia. Tɛɛnɛ, yok aaci bɛn la pan Pilipo raan kɔc piɔɔc Wɛt Puɔth Yam Nhialic, ku rɛɛrku kek ye. Yeen ɛ ye raan tɔŋ kɔc kadhrou ke cɪ kuany Jeruthalem. ⁹Yeen ɛ la nyiir kaŋuan kɛc thiaak ku keek aake cit kɔc kɔk Nhialic tiŋ. ¹⁰Tɛwɛn cɪ yok niɪn nɔk paande ke raan kɔk Nhialic tiŋ cɔl Agabuth bɔ wun Judia, ¹¹bɪ ŋo bɛn tiŋ. Ku lɔɔm gɔm ye Paulo yeyic duut, ku duut yecɔk ku yecin ku lueel, kɛ cɪ Wɛi Nhialic lɛk ŋa akɪn, raan la gɔm kɛnɛ abɪ kɔc Itharel la der Jeruthalem cit ɛmɛn cɪ ŋɛn ye nyuɔth, ku abik thɔn kɔc cie kɔc Itharel.

¹²Tëwën piŋ yok ë wët kënë, yook ku jəl aa kɔc ë pan wën, goku Paulo löŋ bi cii la Jeruthalem. ¹³Go dhuök yo älä, “Yeŋö luɔikë emën dhiëu wek këlä, bāk ya cəl akɔc puöu? Acie lɔn bi yen la der Jeruthalem yetök yen ca gam, awiëc aya ku ba la thou thïn rin Bëny Jethu.”

¹⁴Ee këcku lëu buk dɔk, goku puöl, ku jəlku lueel, “Pëlku Nhialic ku bi kë cï tak looi.”

¹⁵Tëwën cï yok nin ë tēën, ke yo jəl röt guiir ku jiëlku buk la Jeruthalem. ¹⁶Kɔc kɔk kam abiöth Cetharia aaci yo bën ruac, ku yëthkë yo pan raan bi yok la rëer thïn cəl Menthon, raan Thaipruth, ku ë ye raan tööŋ kam kɔc tueŋ ke kɔŋ wët Jethu gam.

Paulo aci Jemith la tiŋ

¹⁷Nawën yeetku Jeruthalem go kɔc cï gam yo lor ke mit puöth. ¹⁸Na la aköl dëëtë bën, goku la yok Paulo buk la jam kek Jemith, ku kɔcɔt kāk Nhialic aake tō thïn. ¹⁹Keek aaci Paulo jəl muöth ku jəlke kuëny yic kāk cï looi ëbën tēnë kɔc cie kɔc Itharel riel cï Nhialic yiëk ye. ²⁰Nawën cïk kāk cï Paulo kuany yiic piŋ, gokë Nhialic leec. Ku jəlke lëk ye, “Alëu ba tiŋ emën yïn wämääthda. Kɔc juëc apeidit ke ye kɔc Itharel aaci gam, ku keek aa thek löŋ Mothith apeidit. ²¹Ku acik piŋ lɔn ye yïn kɔc Itharel tō wuöt kɔk yiic piöc ku bik Löŋ Mothith puöl. Ku aca aa lëk ke bik miëthken cii ye ŋoot ku pälkë tēcīt tē ye kɔc Itharel cieŋ thïn. ²²Abik dhiel piŋ yen lɔn cï yïn yëët. Yeŋö buk looi emën? ²³Aŋuëën ba kë buk lëk yï looi. Ala kɔc kaŋuan ë tēn cï kuëëŋ. ²⁴Cath ke ke, ku mät rot kɔc bi kegup wuöŋny wei, bāk röt kɔc ë tōk ku tääu wëëuken piny, wëü kāk kek bi kek röt kɔc, ku keek aabi kenhiim muut. Këya, abik jal ŋic ëbën lɔn wël cï lëk ke rienku aa lueth, ku yïnhom yïn adhil ceŋ tēcīt tē ye löŋ Mothith ye lueel thïn. ²⁵Ku kɔc cie kɔc Itharel cï gam, aa cuk tuöc athöör buk lëk ke bik miith cï ke jakrɛc door cii ben ya cam, ku jəl aa riem ku län dët cï dec, ku titkë röt bik gup cii la akɔr.”

²⁶Go Paulo rot mät röör wën, nayɔn nhiäk ke kōc rot ke ke. Ku jəl la luaŋ Nhialic, ku lëk kɔc tē bi nin kōc thök, tēn yen bi kōc jəl a looi tēnë raan tōk keyiic ëbën.

Paulo aci thel ayeer luaŋ Nhialic

²⁷Nawën cï nin kadhrou thiök ke thök, go kɔc kōk Itharel ke bö wun Athia Paulo tiŋ luaŋ Nhialic. Gokë kɔc rac nhiim ëbën ku dɔmkë Paulo. ²⁸Ku luelkë ke cï keröt jət, “Kɔc Itharel! Kuɔnykë yo! Yen raan kën, ee yen piny kuany yic ke piöc kɔc ku ye lueel kɔc Itharel aa kɔc

reɕ, ku ẽ lõŋ Mothith, ku jɔl a luaŋ Nhialic kënë yõõŋ yiic. Ku ẽmẽn aci kɔc cie kɔc Itharel bẽẽi luaŋ Nhialic aya, ku bik bẽn yiẽk yic buõõl yen tẽn athẽẽk Nhialic!” ²⁹(Ee luelkẽ yen kẽn, wõt ci kek Tropimuth raan Epethuth tiŋ ke cath kek Paulo geeu, gokẽ tak lõn ci Paulo bẽn kek ye luaŋ Nhialic.)

³⁰Go aliääp thiẽi kal yic ẽbẽn, ku jɔl kɔc kat ku lek Paulo dɔm, ku thelkẽ ayeer luaŋ Nhialic. Ku thiökkẽ kal thok nyin yic. ³¹Tẽwẽn wic kek ye bik Paulo nõk, ke thok ẽci tuɔɔc tẽnẽ bẽny apuruuk Roma lõn nadẽ ke kɔc ẽbẽn Jeruthalem aa loi arieer. ³²Go bẽny apuruuk lõõny dhõl nyin yic kek bãny kõk apuruuk ku apuruuk, ku riŋkẽ tẽn tõ yõõm thĩn. Nawẽn tiŋ thãn awẽn wic Paulo bik nõk apuruuk, gokẽ puõl.

³³Go bãny apuruuk la tẽnẽ Paulo ku dɔmkẽ, ku yõökkẽ apuruuk bik der cĩn arẽk karou. Ku jɔlkẽ thiẽc, “Yeŋa yen monyẽ, ku yeŋõ ci looi?” ³⁴Go kɔc ke tõ yõõm yic wël cii thõŋ aa lueel. Ku jɔl aliääp rot looi agut bi bãny apuruuk ciẽn kẽ detkẽ, kẽ ci rot looi yic. Gokẽ apuruuk yõõk bik Paulo kuaath tẽden rẽer kek thĩn. ³⁵Nawẽn cik jɔl cath ku rẽetkẽ tẽthõny, ke yõõm juak rot apei, go apuruuk Paulo jɔt. ³⁶Gokẽ buɔɔth ku yekẽ kiu ẽlã, “Bãk, dhilku nõk.”

Paulo aci rot kony

³⁷Tẽwẽn dööt kek tẽ ye apuruuk rẽer thĩn, go Paulo lẽk bẽny apuruuk, “Ci ya pãl ku ba yi lẽk wõt diẽẽnẽ?”

Go bẽny apuruuk jãl thiẽc, “Ye jam thoŋ Giriik? ³⁸Ku yĩn, cii ye raan Ijip wãar ci raan tim kaŋuan muk dhẽŋ wat nhiiim roor, ku wic ba thõr kek kɔc mac baai?”

³⁹Go Paulo dhuk nhom, “Yen ẽ raan Itharel, dhiẽth pan cɔl TARTHUTH wun Cilicia, yen ẽ raan gen diit ŋic. Pãl ya ku ba jam tẽnẽ kɔc.” ⁴⁰Ke yeen aci bẽny apuruuk bẽn puõl ku bi kɔc jãam nhiiim, ku jɔl Paulo keec nhial tẽthõny ku nyooth yecin bi kɔc biẽt. Nawẽn cik biẽt, go Paulo jam tẽnẽ ke thuɔŋden.

22 “Kɔckiẽn diit ku wek wãmãthkiẽ ku wek wãrkua, piẽŋkẽ apath yen acĩn kereec ca looi nẽk ya.” ²Nawẽn piŋkẽ ke jam thuɔŋden, gokẽ biẽt, abi piny la diil ku jɔl Paulo la tueŋ ke jam, ³“Yen ẽ raan Itharel, dhiẽth TARTHUTH wun Cilicia, ku yen ya diit Jeruthalem tẽn ku ẽ Gamaliel yen acã piõõc. Yen aci piõõc tẽ bi yen lõõŋ wãrkuan diit theek thĩn, cimẽndun wek kɔc tõ tẽn akõlẽ. ⁴Yen aci kɔc ke buɔɔth dhẽl kẽn yic cɔl agum. Yen aci rõõr ku diãar cɔl amac. ⁵Raandit kãk Nhialic ku kɔc akut luk ẽbẽn alẽukẽ ku bik lueel lõn nadẽ ke yic yen kẽ ya lueel. Keek

aacä yiëk athör ku ba ke la yiëk kockuan Itharel tō Damathkuth. Ke yen acī kōc cī gam bēn la dōm ku rek kecin, ku kuëth ke ciēn Jeruthalem rin bī ke bēn tēm awuōc.”

Paulo acī tē cī yen a raan cī gam teet yic

⁶“Yōn akōl ciel yic ke ya cath, ya cī thiōk kek Damathkuth, ke kēcīt mac la biliny nhial ku go ya guō gōōl piny. ⁷Ku wiëk piny ku piēj rōl raan ke jam ku lēk ya, ‘Thawul! Thawul! Ē rin ηō cōl yīn ya agum?’ ⁸Guō thiēc, ‘Ye yīn ηa Bēny?’ Go lēk ya, ‘Ee yen Jethu raan Nadharet, ē rin ηō cōl yīn ya agum.’ ⁹Kōc ke cath kek ya aake cī mac tiŋ, ku aa kēc rōl jam tēnē ya piŋ. ¹⁰Guō thiēc, ‘Yējō ba looi, Bēny?’ Ku acī Bēny bēn lēk ya, ‘Jōt rot ku lōr Damathkuth, ku yīn abī la lēk kēriēc ēbēn yen cī Nhialic tak ku ba looi tēnē ye.’ ¹¹Yen ya cī many cā bir nyin cōr, go kōc ke cath kek yen ya thel ku yēthkē ya Damathkuth.

¹²“Ku mony cōl Ananiath ē tō Damathkuth, ku ē ye raan Nhialic door ku ē thek lōŋ kōc Itharel, ku yeen ē thekkē apeī. ¹³Yeen ēcī bēn tēnē ya, ku kēēc yalōōm ku lueel, ‘Wāmāāth Paulo, ba pial ba ben daai!’ Nyin yic nyiendiē acī rot bēn liep ku tiēŋ piny. ¹⁴Ku lueel, ‘Nhialic ye wārkuan dīt door acī lōc ku ba kē wīc ba looi tēnē ye ηic, ku tiŋ Aluandeen puōth kākka looi, ku piŋ rōlde ke jam. ¹⁵Ku yīn abī ya raan ηic ē wēt kēnē, ku ba raan ēbēn lēk kē ca tiŋ ku kāk ca piŋ. ¹⁶Ku ēmēn, yējō ηuōt tit? Jōt rot ku bī yī muōc nhom, ku cōl adumuōōmku aa lōk wei, ku ba Nhialic ya rōōk.’

Nhialic acī Paulo yōōk bī kōc cie kōc Itharel piōōc

¹⁷“Ku jal dhuk Jeruthalem, ku wēn cī yen la ba la rōōk luaj Nhialic, ke ya tiŋ kēcīt nyuōth, ¹⁸ku tiēŋ Jethu ke lēk ya, ‘Jāl ēmēn Jeruthalem ku ban yīkōu, rin kōc tō tēn, aacī wēlkun ba ya lueel rienkiē bī gam.’ ¹⁹Guō dhuk nhom, ‘Bēny, aŋickē apath lōn cī yen a la yōn amat Itharel yiic, ku dam kōc cī gam ku cal ke aa that. ²⁰Ku ē ca gam wāār ku bī Ithipin nōk raan ye kōc piōōc wētdu, ku ē yen ya cā alēth kōc ke nēk ye lōk tiit.’ ²¹Go Jethu lēk ya, ‘Lōr, rin yīn aba tuōc tēmec tēnē kōc cie kōc Itharel.’”

²²Go kōc wēn wēl Paulo piŋ, agut lōn lueel yen wēt bī ye tuōc tēnē kōc cie kōc Itharel. Gokē duōt ben looi, “Nyaaikē raan cīt kēn ē pinynhom! Nākkē! Acie raan path bī pīr!” ²³Ku jōlkē aa kiu, ke ya alēthken piēer nhial ku yekē liēet wēer nhial. ²⁴Go bēny apuruuk Roma apuruuk yōōk bīk Paulo yāth yōt tē ye apuruuk tiit thīn, ku lēkkē ke ku bīk that, rin bī Paulo wēt ye kōc Itharel ye jāām guōp lek. ²⁵Ku wēn cī

kek ye der ku bik that, go Paulo lëk bëny apuruuk wën kääc kelöm ëlä, “Ye lõŋ lueel lõn nadë ke raan Roma that ë path ke këc yäth luk yic, bi la awuöc yök yeguöp?”

²⁶Nawën piŋ bëny apuruuk wët ci Paulo lëk ye, go la tënë bënydit apuruuk ku thiëc, “Yeŋö loi? Yen monyë ë raan kəc pan Roma.”

²⁷Go bënydit apuruuk la tënë Paulo ku thiëc, “Lëk ya, ye raan Roma?” Go Paulo bëër, “Ee yic.”

²⁸Go bënydit apuruuk lueel, “Yen ë raan kəc pan Roma rin ci yen wëëu juëc tääu piny tënë kəc mac baai.” Go Paulo bëër, “Yen ë raan pan Roma rin ye kəc ke dhiëth ya kəc pan Roma.”

²⁹Go kəc kök ke bi Paulo bën thiëc, dhuk ciëen ku nyiëëŋkë thïn, ku bënydit apuruuk ëci riöc wën ci yen ye ŋic lõn ye Paulo raan kəc Roma, ku rin ci yen ye cöl ader aya.

Paulo aci yäth luk yic

³⁰Na aköl dëët, wën wïc bëny apuruuk Roma ye bi awuöc ye kəc Itharel Paulo gaany ŋic, go Paulo cöl adëk apuruuk cin, tëwën ci ye rek ku yök köcđit kək Nhialic ku kəc amat ëbën bik röm. Ku bi Paulo kenhïim.

23 Go Paulo kəc amat döt ku lueel, “Kackië, acin kək tō yapuöu, ba ke thiëc rin piërdië, ya dëei Nhialic agut cit akölë.” ²Ee tëën, ke raandit kək Nhialic cöl Ananiath yök kəc wën kääc tëthiök kek Paulo bik buöök thok. ³Go Paulo lëk ye, “Nhialic abi dhiel buöök aya, yin kë cie guöp ye yär! Yin aci nyuc ba luk looi tënë ya cit tē ye lõŋ ye lueel thïn, ku yin aŋot yi cii lõŋ dhoŋ köu rin ci yin kəc yök bik ya biäk!”

⁴Go kəc thiäak kek Paulo lëk ye, “Yin alat raandit kək Nhialic!”

⁵Go Paulo bëër, “Acä ŋic, kackië lõn ye yen raandit kək Nhialic. Aye athör theer wël Nhialic lueel, ‘Yin aci kërac dhil lueel bëny mac kacku guöp.’”

⁶Nawën tiŋ Paulo, ke kəc kök aa kəc akut Thaduthi ku kəc kök ke ye kəc akut Parathi, ke jam apei röldit tënë kəc luk, “Kackië! Yen ë raan akut Parathi, kəc ke dhiëth ya aake kəc akut Parathi. Yen aci bëëi luk yic rin ye yen ye ŋööth lõn bi kəc ci thou röt jət aköldä!”

⁷Nyin yic tëwën lueel yen wët kënë, ka agöth la nhial kam Parathi ku Thaduthi ku tekkë keyiic. ⁸Rin aye Thaduthi lueel lõn cii kəc röt bi jət thou yic, ku acin atuuc nhial ayi atïp kəc ci thou. Ku Parathi aa kakkä gam ëbën kadiäk. ⁹Ku juak jam rot apei kam Parathi ku Thaduthi. Go

kɔc kɔk piöoc lööŋ, ke ye kɔc akut Parathī, röt jɔt ke cī puõth riääk apei ku luelkë, “Acīn kërɛɛc cī yök ke cī looi! Tëdë, ke atuny nhial, yen aci diët jam tënë ye!”

¹⁰Ku la agõth nhial apei, nawën ke bëny apuruuk riõc ciët ke bī Paulo cak nõk. Go apuruõkkke tooc bīk Paulo la nyaai luk yic, ku yëthkë tēden ye kek rëer thīn.

¹¹Nayɔn akõu ke Bëny kääc Paulo lööm ku lueel, “Deet yīpuõu! Aca nyuõõth Jeruthalem, lɔn ë yīn raandië, ku yīn adhil këcīt ë kënë looi Roma aya.”

Ee wīc kɔc Itharel bīk Paulo nõk

¹²Nayɔn nhiäk ke kɔc kɔk Itharel mat kenhīim, ku kuëëŋkë lɔn cīi kek kuat miëth bī kaŋ cam ku dëkkë tē këc kek Paulo kaŋ nõk. ¹³Kɔc ke mat kënë yic, aake thiärŋuan ku tē kac. ¹⁴Ku lek tënë kɔc kāk Nhialic ku kɔcdīt baai ku luelkë, “Yok aaci kuëëŋ apei yodhie buk cīi mīth, yet tē bī yok Paulo kaŋ nõk. ¹⁵Ku ëmën, week ku kɔc kɔk akut, tuõckë wët tënë bënydīt apuruuk raan Roma bī Paulo bëëi tënë we, ku luelkë lɔn wīc wek ye bāk kë cī looi bën deet, ku yok aabī röt guiir buk nõk kë këc yëët wenhīim.”

¹⁶Ku wën nyankën ë Paulo ëcī wët nëk nër piŋ, go riŋ tē rëer apuruuk thīn ku le wët lëk Paulo. ¹⁷Go Paulo raan tøk kam bāny apuruuk cɔl ku lëk ye, “Yäth riënythii kënë tënë bënydīt apuruuk, ala wët wīc bī lëk ye.” ¹⁸Go bëny apuruuk riënythii wën yäth tënë bënydīt apuruuk ku lueel, “Yen aci Paulo, raan mac, cɔl ku lëk ya ba riënythii kënë bëëi tënë yī, rin ala wët bī bën lëk yī.”

¹⁹Go bënydīt apuruuk dɔm cin ku yëth tēden röt ku thiëc, “Yenjö wīc ba lëk ya?”

²⁰Go lueel, “Acī kɔcdīt Itharel mat yic bīk yī thiëc bī Paulo yäth luk yic nhiäk, rin wīc kɔc luk ye bīk kāk juëc cī Paulo looi la deet. ²¹Ku duk wëtten piŋ, rin abī la raan thiärŋuan ku tē kac bī ye thiën bīk nõk. Aaci kuëëŋ bīk cīi mīth ku dëkkë yet tē bī kek ye nõk. Ku ëmën aaci röt guiir bīk looi, ku aa tit wëtdu bīk piŋ.”

²²Go bënydīt apuruuk lëk ye, “Duk ben lëk raan dët lɔn cī yīn ya lëk wët kënë.” Ku cɔl riënythii ajiël.

Paulo aci yäth tënë bënydīt Pelik

²³Nawën ke bënydīt apuruuk cɔl bānyken apuruuk karou ku lueel, “Kuanykë apuruuk buõt karou ku jɔl aa raan thiärdhorou cath mathiän, ku raan buõt karou ke muk tɔɔŋ bīk la Cetharia, ku rëërkë ke cī röt guiir bīk lööny dhöl ëmën akäu. ²⁴Ku wiëckë mīthiõõŋ bī Paulo ke cath, ku

yəthkē tēnē bēnydīt Pelik ke cīn kēreec yök ye dhël yic.” ²⁵Ku jəl bēnydīt apuruuk athör göt ëlä,

²⁶“Yen, Klaudiöth Lithiath yen agēt athör kēnē tēnē yī bēnydīt Pelik path apēi. Yīn aca muōth. ²⁷Kɔc Itharel aake cī mony kēnē dɔm ku duerkē nök. Ku aca piŋ lɔn ye yen raan Roma, guɔ la kek apuruōkkië bīk la kony. ²⁸Ë wiēc ba awuōc ye kek ye gaany ŋic, guɔ yāth amat yic tēnē ke. ²⁹Aca yök lɔn acīn awuōc cīi looi bī yök ye nök, nadē ke macku. Ayekē gaany kāk la thiääk kek löŋken. ³⁰Nawēn la lēk ya lɔn cī kɔc kōk Itharel wēt mat yic bīk mony kēnē nök, guɔ tak ba tuɔc tēnē yī. Ku lēk kɔc awēn gɔony ye, week lak tēnē Bēnydan dīt bāk awuōc cī monyē looi la lueel yenhom.”

³¹Go apuruuk kēwēn cī lēk ke looi. Ku nyēikē Paulo ē wēer kēn bīk yēet Antipatrith. ³²Nawēn bak piny, ka apuruuk ke cath kecök dhuk Jeruthalem, ku nyiēŋkē Paulo apuruuk cath mīthiōŋ bīk la kek ye. ³³Ku yēthkē Cetharia, ku gemkē athöör tēnē bēny Pelik ku thōnkē Paulo. ³⁴Nawēn cī bēnydīt Pelik athöör kuen, ke thiēc Paulo, “Ye raan wun nen?” Nawēn yök lɔn ē yen raan wun Cilicia ³⁵ke lueel, “Yen abī wētdu piŋ tē le kɔc gɔony yī yēet.” Ku yöök apuruuk bīk Paulo la muk ku titkē pan wäär buth Antipāth Yērot.

Kɔc Itharel aaci Paulo gaany

24 Nawēn nin kadhiēc cök ciēen, ka Ananiath raandīt kāk Nhialic la Cetharia kek kɔcdīt kōk ē baai, ku jəl a raan bī wētden ŋiec la kuany yic luk yic cɔl Tertuluth. Ku lek bēnydīt Pelik nhom ku lēkkē wēlken gɔony kek Paulo. ²Go Tertuluth cɔl ku jəl Paulo gaany ëlä, “Yīn bēnydīt! Wēt ye yīn raan ŋic kɔc mac ē yen aci yök rēer run juēc dōör yic ke cīn aliäap. Ku kajuēc peth ca looi kek aaci wuōnda yāth tuen. ³Käpuōthkā aa nhiarku ke ëbēn akōlaköl. Ku yīn acuk leec yopuōth apēi. ⁴Acā wic ku ba jam apēi, ku yīn alāŋ ba wēl kuēnku yī piŋ. ⁵Yök aaci mony kēnē yök ke ye raan rac. Yen acā aliäap a looi kam kɔc Itharel pinynhom ëbēn. Ku yeen ē bēny kɔc akut Nadharet. ⁶Yeen awic bī luaf Nhialic yiēc yic buōl. Ku yeen acuk dɔm. Acuk them buk tēm awuōc tēcīt tē ye lööŋ panda ye lueel thīn. ⁷Ke yeen aci bēnydīt apuruuk Lithiath bēn dōm bei yocin riel ku nyiēi. ⁸Ku yöök kɔc cī Paulo gaany ku bīk bēn luk yic yīnhom. Tē thiēc yīn ye, ka ba guɔ ŋic kek kāk cī yök ye gaany.” ⁹Ku met kɔc Itharel thīn aya ku luelkē lɔn kāk cī Paulo gaany aa yith.

Paulo aci rot kony Pelik nhom

¹⁰Go bënydīt baai Paulo jāl yōök bī jam, ku jōl Paulo lueel ëlä, “Añiɛc lɔn ye yīn raan cī luk luök run juɛc ɛ wundaan. Ke ɣen amit puou ku ba rot kony yīn hom. ¹¹Të lëu yīn ye ba yic ñic, ke wäär tɛcīt nīn kathiäär ku rou ɛmən, yen ɛ le ɣen Jeruthalem ba la rōök thīn. ¹²Ku kɔc Itharel acīn raan cīk yök ke göth ke ɣen luañ Nhialic. Ku keek aakɛc ɣa yök ke ɣa ye kɔc rac nhīim tən amat Itharel. Ku jōl aa ɣōn kōk yiic aya. ¹³Ku keek acīk bī lëu bik yī lëk kən ye nyuɔɔth lɔn ye kāk cīk kuɛɛn ɣaguöp yith. ¹⁴Wët lëu ba gam akīn. Yen ɛ Nhialic ye wärkuan dit door, door aya dhël yen yekë lueel ka cie yic. Ku ɣen ɛ kəriëɛc ëbən cī göt lööñ Mothith ku athör kɔc kāk Nhialic tīñ yiic gam. ¹⁵Yen ala ñōth cīt ñäthden aya tənë Nhialic lɔn bī kɔc ëbən, kɔc path ku kɔc rac röt jōt thou yic aköldä. ¹⁶Ke yeen aya them ku ba kē la cök looi tənë Nhialic ku kɔc ëbən.

¹⁷“Yen aci run nōk wei Jeruthalem, ke ɣen ɣa cī la wëu ba ɣäth tənë kackië ku la rot kōc. ¹⁸Ee wən looi ɣen ɛ kənë yen ɛ yök kek ɣa luañ Nhialic ke ɣa cä guöp wuōōny wei käreɛ. Ee cīn yōōm rëër kek ɣa, ku ɛ cīn aliäm cī rot looi. ¹⁹Ku kɔc Itharel ke bö wun Athia aake rëër thīn. Ku keek nhīim, ñuōt aaci dhīel bən yīn hom ku bik kē ca wuōōc bən lueel. ²⁰Na cie këya, ke ɛ rōör rëër ɛ tən, ka luel awuōc cīk yök ca looi wäär cī ɣa ɣäth luk yic. ²¹Kë ñiɛc ɛ kē tōñ ca lueel ëlä ke ɣa kääc kenhīim, ‘Yen aci bëi luk yic aköl wët cī ɣen ye gam lɔn nadë ke kɔc cī thou aabi röt jōt bik pīr.’”

²²Ku ɛ ñic Pelik apath yen tē ye dhël pīr kɔc Itharel thek thīn. Go luk puöl ku lëk ke ëlä, “Na la bënydīt apuruuk Lithiath yëet ke luōñdun aba tīñ.” ²³Ku lëk bëny apuruuk rëër apuruuk Paulo tiit nhīim ku bī Paulo cīi tiit apil yic, ku yekë kɔc määth kek ye puöl bik kākken wīc aa bëi tənë ye.

Paulo aci jam tənë Pelik ku Druthila

²⁴Na la nīn lik thök, ke Pelik bö kek tieñde Druthila, ku ɛ nyan kɔc Itharel. Ku tuc Paulo bī bëi bī wët ye Paulo gam rin Jethu Krītho bən piñ. ²⁵Nawən la Paulo tueñ ke jam wët path ku lɔn bī raan rot tiit käreɛ, ku jōl a bən aköl luñdīt, go Pelik riōōc ku lueel, “Yīin alëu ba jāl ɛmən. Yīn aba bən cōl tē cī ɣen nhom ben lääu.” ²⁶Ku ye ñōōth lɔn bī Paulo ye riöp wëu. Ku rin ɛ wët kənë aci bən a tuōc akölaköl ku jīɛɛm kek ye.

²⁷Na la run karou thök, ke Porkiōth Pethtuth wëer nyin bënydīt Pelik ke ye bëny. Pelik ɛ wīc ku bī kɔc Itharel nhiaar, go Paulo nyääñ mëc yic.

Paulo aci thiëc ku bi tuɔc tënë Bënyaknhom

25 Nin kadiäk cök ciëen wën cï Pethtuth yëet Cetharia, ke jiël thïn bi la Jeruthalem. ²Tëwën ke kocdit käk Nhialic ku jɔl aa bäny Itharel ke gɔny Paulo la tënë ye, ku lëkkë wëtten. Ku länjkë Pethtuth, ³ku bi ke luöi kë wickë kepuöth ku bi Paulo bëëi Jeruthalem, rin ë cik mat yic ku bik Paulo nök dhël yic. ⁴Go Pethtuth bëër, “Paulo abi rëer ke mac Cetharia, rin yën adhuk ë ninkä. ⁵Calkë bänykun aa la Cetharia kek ya, ku bik jäl la kuën guöp tē le yen awuɔc cï looi.”

⁶Go Pethtuth nin kabët aduërkë aa thiäär kaŋ nök ke ke, ku jɔl la Cetharia. Na aköl dëëtë ke la luk yic, ku jɔl apuruuk yöök ku bik Paulo kuëëth yenhom. ⁷Na la Paulo yëet, go koc Itharel ke bö Jeruthalem ke kääc, ke cik gööm piny, jɔk bik käreec apei luëel yeguöp, ku acin kë cie nyuɔth lɔn ye kääkä yith. ⁸Go Paulo rot kony ëlä, “Yën acin kë ca wuɔc lööŋ koc Itharel yiic, ku acin aliäm ca looi luŋ Nhialic, agut Bënyaknhom Roma acin wët rëec ca luëel yeguöp.”

⁹Ku wën wic Pethtuth ye bi nyuöth koc Itharel lɔn nhieer yen ke, go Paulo thiëc, “Cï lëu ba la Jeruthalem ku ba luöŋdu la luk thïn lɔn ye käk cï kuëen yiguöp yith?”

¹⁰Go Paulo luëel, “Të këëc yën thïn ë luŋ bëny yic, ku ë yen tē lëu ye bi luöŋdië tiŋ thïn. Acin këreec ca looi tënë koc Itharel, cimën ŋic yin ye apath. ¹¹Na ca löŋ dhoŋ köu, ku le këreec ca looi lëu bi ya tēm awuɔc bi ya nök, ka cä lëu ku ba thiëc bi yën puöl. Ku na cïn yiny tō thïn käk cï kuëen yaguöp, ka cïn raan lëu ye bä thön ke bik ya nök. Ke yeen awiëc ku bi ya bëny yen bi luöŋdië la luk.”

¹²Go Pethtuth wët cï Paulo luëel kaŋ guëek yic kek koc akutden luk, ku jɔl dhuk nhom, “Wët cï yin ye luëel ke Bëny Agrïpa yen abi luöŋdu luk, ke yin abuk tuɔc ye.”

Pethtuth aci luŋ Paulo tët yic Bëny Agrïpa

¹³Nin lik cök ciëen ke Bëny Agrïpa kek Bernike bö Cetharia bik Pethtuth këny, bik la lëk ye lɔn mit kek puöth wët cï yen yëet. ¹⁴Tëwën cï kek rëer nin juëc, ke Pethtuth jɔl wët Paulo kuëny yic bëny, “Ala raan rëer ë tēn cï Pelik nyääŋ piny ke mac. ¹⁵Na wäär lar Jeruthalem, go raandit käk Nhialic koc Itharel ku bänyken, gaany tënë ya ku wickë ba tēm awuɔc. ¹⁶Guɔ lëk ke lɔn nadë koc pan Roma aacie raan cï gaany ye gam, wët këreec cï looi ke këc kaŋ tuööm nhom kek koc cï ye gaany, ku bi rot kony awuɔc cï ye gaany. ¹⁷Na wäär ca bën ë tēn, ke yën akëc bën gääu. Yën aci bën la luk yic aköl bi niënkië aa rou ë tēn, ku yöök apuruuk ku bik ë mony këne bëëi ba luöŋde tiŋ. ¹⁸Koc aterde aaci röt bën jɔt, ku acin këreec diit cik bën kuëen yeguöp tēcīt tēn ye yën ye tiëŋ

thïn. ¹⁹Kë ca bën yök ë lön ye kek teer kek ye tē ye yen Nhialic duɔɔr thïn, ku jɔl aa mony dēēt cɔl Jethu cī thou, ku yen ë mony kënë aye Paulo lueel ka pīr. ²⁰Ee cā dhal ba yic yök rin ë wëlkä, guɔ Paulo thiëc bi la Jeruthalem ku ba luɔnde la looi thïn. ²¹Go Paulo lueel ka wic bi puɔl ke tiit apuruuk agut tē bi bēnyɔknhom luɔnde tiŋ. Guɔ apuruuk yök ku bik tiit agut tē bi ɣen ye tuɔc tēnē bēnyɔknhom.”

²²Go Agrīpa lēk Pethtuth, “Luŋ ë mony kënë aba luk yen ɣa nhom.” Go Pethtuth dhuk nhom ëlä, “Abi bēi yinhom nhiäk.”

²³Nawën bak piny ke Agrīpa ku Bernike bö ku lor ke yai, ku luēnkë yön luk kek bānydit apuruuk ku jɔl aa bāny ë gēu. Ku yök Pethtuth apuruuk bik Paulo kuēēth luk yic alɔŋ thïn. ²⁴Ku lueel, “Yin bēny Agrīpa, ku jɔl aa wek kɔc rēer tēn kek ɣo. Mony yen dēi wek kënë ë yen raan cī kɔc Itharel rēer ë tēn ku jɔl aa Jeruthalem gaany tēnē ɣa. Ayeke lueel ke loi duɔt lön nadë ka cīi päl ke pīr. ²⁵Ku yeen acin awuɔc ca yök cī looi lēu bi ye tēm awuɔc bi nök. Ku yeen nhom acī wic bi ya bēny yen luk luɔnde, guɔ gam ku ba tuɔc tēnē ye. ²⁶Ku ɣen acin yiny puɔth ca yök ba göt ë rienke tēnē bēny. Ke yeen aca bēi yinhom, ku ë yin bēny Agrīpa, rin ba wētde wic yic, rin ku bi la kē jäl göt. ²⁷Aya tiŋ lön cīi yen path ku bi raan cī mac tooc ke cin kēn wēn cī rot deet ye nyuɔth, kek kāk cī ye gaany.”

Paulo acī rot kony Agrīpa nhom

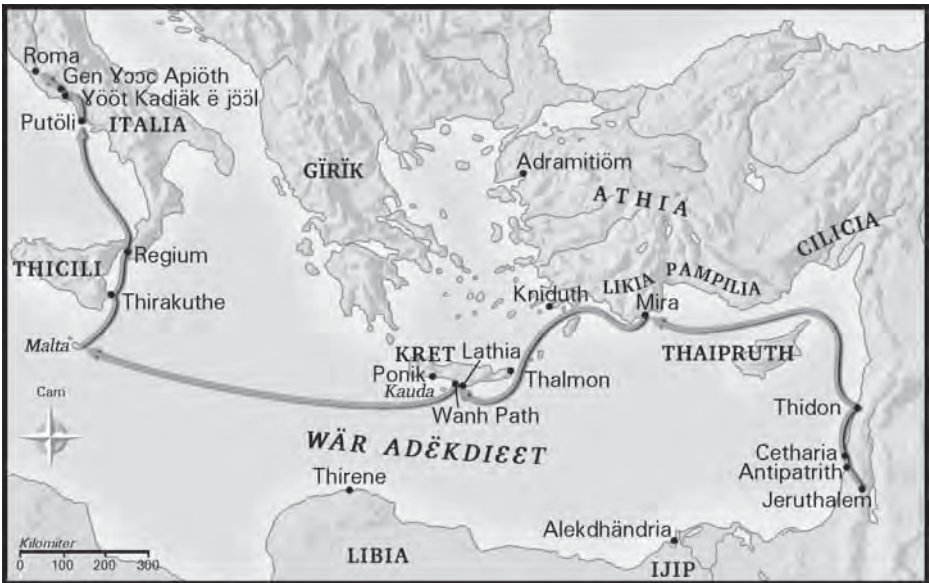
26 Go Agrīpa Paulo yök, “Yin aca puɔl ku ba jam ba rot kony.” Go Paulo yecin nyuɔth bi kɔc biet ku jɔl jam ëlä bi rot kony.

²“Bēny Agrīpa! Yen ë rot yök aköl kënë ke ɣa mit guɔp rin bi ɣen rot kony yinhom kāk cī kɔc Itharel ɣa gaany ëbën. ³Kënë adhil a yic alanden rin yīn aŋic apath, yen tē ye kɔc Itharel cieŋ thïn, ku kāk ye kek wāc thïn. Yin aba lɔŋ ëmēn ku ba yiguɔp päl piny ku ba wëlkiē piŋ.

⁴“Kɔc Itharel ëbën aŋickë yen tēn piir ɣen thïn tēɣɔn koor ɣen. Aŋickë tē cī ɣen piērdiē jaak thïn ɣɔn tuēŋ panda ku jɔl a Jeruthalem. ⁵Aŋickë akölaköl, ku acik bi dhɔl lön nadë ke ɣen acī kaŋ cieŋ ke ɣa ye raan akut Parathī kɔc ke muk lööŋ Nhialic cök apei. ⁶Ku ëmēn ɣen a kääc luk yic ë tēn rin ye ɣen wēt cī Nhialic lēk wärkuan dit nɔŋth, ⁷kēn yen ye kuat kackua kathiäär ku rou nɔŋth ka bik yök, tē ye kek Nhialic door aköl ku wēer. Ku ë rin nɔŋth kënë, yin Bēnydit, yen acī kɔc Itharel ɣa gaany! ⁸Yeŋö ye wek ye yök wek kɔc Itharel ke ril yic bāk gam lön ye Nhialic raan cī thou jɔt bei thou yic?

⁹“Aca them yen ɣen ku ba kēriëc ëbën looi, kāk bi rin Jethu raan Nadharet rac guɔp. ¹⁰Yen ë kēn aca looi Jeruthalem. ɣen ɣa ye bēnydit

La Roma ë Paulo (27:1 - 28:16)

käk Nhialic yiëk riel ku ba kɔc juëc cï wët Jethu gam aa ðəm ku mac ke. Ku aca ya gam aya, yen lɔn nêk kɔc cï tēm awuɔc bï ke tēm thou. ¹¹Aaca cɔl aaye tēm awuɔc arak juëc yɔn amat kɔc Itharel yiic, ku aca them ba ke cɔl abaŋ bïk wët Jethu puɔl, ku riääk puɔu apeï tënë ke, agut ba ke aa luɔɔp wuɔt kɔk yiic ku cal ke agum apeï.

Paulo aci tē cï yen a raan cï gam teet yic

(Lui 9:1-19; 22:6-16)

¹²“Ee rin ë wët kënë yen ë ler yɛn Damathkuth ke ya cï raandit kæk Nhialic yiëk riel. ¹³Nawën aköl ciel yic, Bënydit, ke ya ɲoot dhël yic, ke ya tiŋ many yer apeï, wär aköl, ke ruel nhial ke cä gɔm piny kek kɔc ke cath kek ya. ¹⁴Ku wiikku piny ëbën, ku piɛŋ röl ke ye lëk ya thuɔŋdië, ‘Thawul, Thawul! Yeŋö cɔl yin ya agum? Yin aci rot baŋ, rin ye yin ye wic ku ba këcit këdhie ye akaja looi, kë ye yen wai ye raan la ye ye yup ke kuæeth, wɛc ciëen.’ ¹⁵Guɔ thiëëc, ‘Ye yin ɲa Bëny?’ Go Bëny luel, ‘Ee yɛn Jethu, raan ca cɔl agum. ¹⁶Ke yeen jɔt rot ku kääc cökku. Yen aci rot nyuɔth yi, rin yin aca lɔc ku ba ya aluaŋdië, yin abi kɔc kɔk lëk kë ca tiŋ tënë ya akölë, ku kë ba nyuɔth yi aköldä. ¹⁷Yin aba tiit bï ciën këreec yi yök kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel cin, kɔc bï yɛn yi tuɔɔc thïn. ¹⁸Keek aaba piɔɔc bïk kãŋ ɲic, ku bïk lui käreec puɔl, ku jiëlkë riel jɔŋrac

yic ku lek tēnē Nhialic, rin gām bī kek wētidiē gam, yen aabi kārec cīk looi pāl piny ku tēēu ke kam kōc cī Nhialic lōc.’

Paulo aci tē cī yen kōc piōc thīn teet yic

¹⁹“Kēya, Bēny Agrīpa, yen akēc wēt kē ca tīj nhial cīt nyuōth dhōl yic. ²⁰Wäär tuej Damathkuth ku Jeruthalem, ku jōl aa wuōt kōc Itharel yiic ēbēn, ku kam kōc cie kōc Itharel, aake ya lēk lōn bīk luoi kārec puōl ku dhukkē Nhialic, ku yekē luui kāpath ye nyooth lōn cī kek muōl kārec. ²¹Ee rin ē wēt kēnē, yen aa dōm kōc Itharel ya ke ya tō kal luaj Nhialic, ku wickē bīk ya nōk. ²²Ku agut cī akōl kēnē Nhialic acā kony, ku ē wēt kēn, yen akēc yen ē tēn ku ba kē njec lēk raan ēbēn, kōckor ku kōcdīt. Kāk ya lueel ka bī rōt looi aa thōj kek kāk ye kōc kāk Nhialic tīj ku Mothith lueel, ²³lōn nadē Raan cī lōc ku dōc abī gum, ku ē yen bī rot kañ jōt thou yic, ku ē yen abī kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel lēk wēt bī kōc kuōny bei kārec yiic.”

²⁴Tēwēn jīem Paulo ke kony rot ē wēlkā, go Pethtuth rēl, “Paulo! Yīn aci muōl. Piōc cī yīn piōc aci cōl amuōl!”

²⁵Go Paulo bēēr, “Bēnydit! Yen akēc muōl. Wēl ya lueel aa yith cīn yic muōl. ²⁶Bēny Agrīpa! Alēu ku ba jam tēnē yī ke ya cīi riōc, rin yīn añic kākā ēbēn. Añiec alanden lōn nadē ke keek aaca lēk yī ēbēn rin kēnē acie kē cīi thiaan, aa kāk njic jāñ ēbēn. ²⁷Bēny Agrīpa! Cī wēl kōc kāk Nhialic tīj ye gam? Añiec lōn ye yīn ke gam!”

²⁸Go Agrīpa lēk Paulo, “Ye yōk yīpuōu ē kaam thīn lōn bī yīn ya wel ba ya Krīthian?”

²⁹Go Paulo bēēr, “Na cōk aa kaamkōr ku kaamdīt, rōckdiē tēnē Nhialic ē lōn bī yīn ku kōc kōk piñ kāk luēl ke akōl rōt wel bīk ciēt ya, ku acie rin bī ke mac.”

³⁰Go bēny ku Pethtuth ku Bernike, ku kōc kōk ke cī nyuc luk yic rōt jōt, ³¹ku wēn cī kek jāl aaci jal aa jam kamken, ēlā, “Acīn kē cī ē mony kēnē looi, kē lēu bī ye cōl anak ku mac aya.” ³²Ku jōl Agrīpa lēk Pethtuth, “Yen ē mony kēnē ŋuōt aci lony, ke rin cī yen ye wic ku bī ya Bēnyaknhom yen bī luōñde la tīj.”

Paulo ayēth Roma

27 Tēwēn cī ye mat ku buk cath riāi buk la Italia, gokē Paulo ku jōl aa kōc kōk cī mac thōn Juliōth, bēny akut apuruuk Roma, akut cōl, “Akut Bēnyaknhom.” ²Ku lok riān bō Adramitiōm, riān cī guir bī jāl wath thok wun Athia. Arithtarkuth raan pan Mathedonia wun cōl Thethalonika ē cath kek yo. ³Na akōl dēētē ke yo yet Thidon. Juliōth ē

ye raan path, ee cī Paulo puöl ku bī kɔc määth kek ye la tīŋ, rin bīk la yiək kāk wīc.

⁴Yok aci bar, ku rin cī yok yonhīim wēl yom, goku riäi gēer tē bī yen cath thīn apath, ku ē ye alŋ ye aköl bēn thīn rial pan tō gool nhom wār ciel yic cəl Thaipruth. ⁵Ku jolku wār teem buk la Cilicia ku Pampilia ku lok Mira pan tō wun cəl Likia. ⁶Tēnē, ke bēny apuruuk yök riän jäl Alekdhändria ke la Italia, go yo yāth thīn.

⁷Ku riäi ē cath amääth rin yom ē dīt apei. Ku yok aaci nīn juēc bēn nōk dhēl yic buk jäl yet gen cəl Kniduth. Yom ē kēc yo puöl ku buk la dhēldan yen buothku yic, goku ret wanh cəl Thalmone tēn yen bī pan thiin tō gool nhom cəl Kret yook kəl ē yom. ⁸Ku ciethku ke yo göök yom ke yo kuany agör yōu, ku yok aaci bēn yet tē cəl Wanh Path ē riel, ku ē tēn cīi mec kek gen cəl Lathia.

⁹Ku ciēŋku thīn nīn juēc, ku ril yic buk la tueŋ yo cath wīir, rin ē nīnkä aköl Yan loək kɔc kegup wīir ēcī bar, tēn yen ye yom rut rot jət apei. Go Paulo ke lēk ēlä, ¹⁰“Kackiē, aya tīŋ lōn cāthda jäl ē tēn abī yic riel, riäi abī riääk ku kāk tō thīn aabī puk wīir, ku kɔc aabī mou aya.” ¹¹Ku bēny apuruuk ē wēt raan kuath riäi ku raan la riäi yen aye piŋ, ku kueec wēt cī Paulo lueel. ¹²Ku wath thok tē ye riäi mac thīn ēcī path bī kɔc mäi thīn. Go kɔc juēc keyiic wīc ku bīk la tueŋ bīk yet Ponik tē lēu yen rot. Yen ē wanh tō Kret, ku ēcie yethok wēl lŋ bēr tē ye aköl lööny piny thīn.

Yomdīt aci rot jət wīir

¹³Yom thöōŋ rot ēcī jət ke bō ciēm tē cī raan yenhom wēl tē ye aköl lööny piny thīn, go kɔc ke cath riäi tak lōn nadē ka lēukē bīk la tueŋ ke cath, gokē riäi lony ku gerkē ke kuēnykē agör Kret yōu. ¹⁴Ku kaam thiin awēn ke yomdīt ril apei bō cuēc tē cī raan yenhom wēl tē ler aköl thīn, ben bēn ke ye piū apei. ¹⁵Ku yiēk riäi bī la bēēŋbēēŋ, ku ril yic apei bī gēer tueŋ tē bī yom thīn, goku puöl buk cəl akuæth yom. ¹⁶Yok aaci bēn lŋ wēn tēek yok lŋ ye yom rut yenhom wēl thīn, pan thiin tō gool nhom cəl Kauda. Tēēn, acuk bēn lēu buk riän koor duōt riändīt cök. ¹⁷Ku rin dīit yom apei, gokē duōt riändīt kōu rin bī yom tiim cī ke riäi looi cīi piir wei, ku jolku duōt piny wīin. Keek aake riōc ciēt riänden bī la döt liēt yic wanh Libia thok, gokē alēth ye yom ke riäi kuaath dāk bei, ku cōlkē riäi ajl yom kuaath. ¹⁸Yomdīt ril awēn aci la tueŋ ke piū apei, nawēn aköl dēētē ke jōkkē bīk kāk tō riäi yic cuat wīir. ¹⁹Nawēn aköl ye nīn diäk ke cuet abēk kāk gēr wīir cienken. ²⁰Ku cuk aköl ku kuel tīŋ nīn juēc, ku yom aci la tueŋ ke piū apei. Akēcku ben bēn ŋōth lōn bī yok piir.

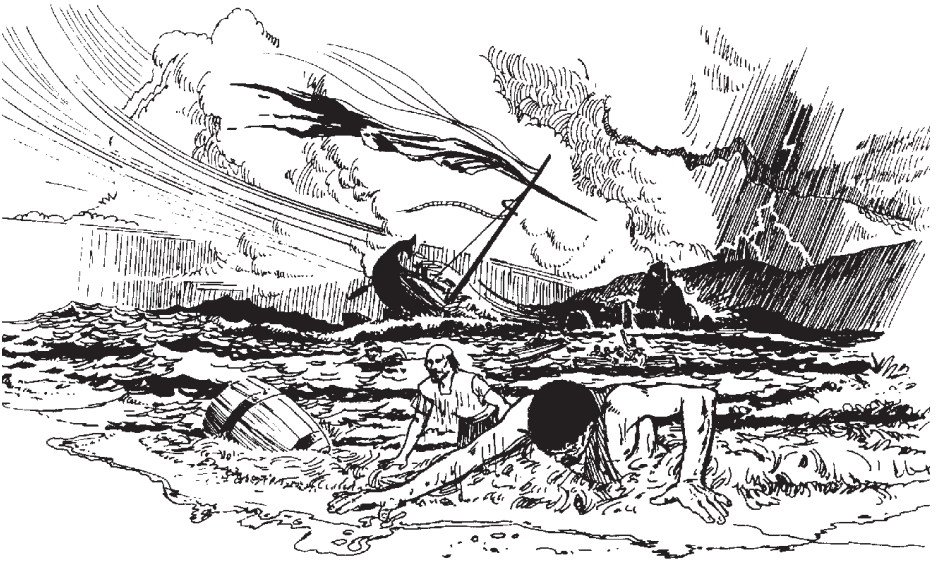
²¹Nawën cī kɔc nīn juēc nōk ke cīn miēth cīk cam, go Paulo rot jɔt ku kēēc kenhiim ku lueel, “Kackiē, na we cī wētdiē piŋ wäär bāk riāi cīi geer wei Kret ŋuōt ʔok aa kēc mam kēlä. ²²Ku ē mēnē wek aa läŋ, deetkē wepuōth! Acīn raan tōŋ bī thou weyiic, ē riāi yetōk yen abī riāāk. ²³Ku wēn akōu atuny Nhialic yen ye ʔen raande, ku yen ya door acī bēn tēnē ʔa, ²⁴ku lueel, ‘Duk riōc, Paulo! ʔin abī ʔet Bēnyŋaknhom nhom, ku rin ē wēt kēnē Nhialic acīi ʔi pēl wei, ku kɔc cath kek ʔi riāi yic aabī piir.’ ²⁵Kēya, kackiē, deetkē wepuōth! Nhialic aca deet puōu, abī kēpath looi tēcīt tē cī ye lēk ʔa thīn wēnakōu. ²⁶Ku yom abī riāi kuaath bī cɔl ala gool nhom cɔk alɔn bī yen la riāāk thīn.”

²⁷Ku nīn aake cī ya thiäär ku ŋuan, ku yomdit apei ē kuath riānda wārdīt Adēkdiēet yic. Na ye tēcīt wēēr ciel yic, ke ye kɔc ger riāi ʔok kepuōth ciēt ʔo cī thiōk buk ʔet agōr thok. ²⁸Gokē wīn cī duōt thok kēthiek luaac piny piū yiic, ku wēn ye kek ye luaac piny ēmēn ku mēn, ke ʔökkē lɔn thiōk wār yic. ²⁹Gokē riōc ciēt riāi bī rot deeny kuōr tō piū yiic, gokē wīn cī duōt thook aleeldīt ye riāi dɔm luaac piny riāi thar ciēen, ku jɔlkē bak piny ŋōōth. ³⁰Ēcī agēr kōk them ku bīk rōt kuēl bei riāi yic. Ku jōtkē riān thiin koor tō riāndīt yic bei, ku tēēukē wīir ke ye kɔc ciēt ke la wīin cī duōt thook aleel luaac piny riāi nhom tueŋ. ³¹Go Paulo lēk bēny apuruuk kek apuruōkkke, “Na cā agēr rēēr riāi yic, ke kɔc tō riāi yic aacīi bī piir.” ³²Go apuruuk wīn cī riāi mac piny teem kōōth ku cɔlkē ke aa buok kuēer.

³³Nawën bak piny, go Paulo ke lōŋ bīk mīth ku lēk ke, “Wek aacī tiit nīn thiäär ku ŋuan ēmēn, ku keek ē nīnkā yiic acīn kē cāk cam. ³⁴Wek ya lōŋ, ku bāk la miēth camkē, wek aa wīc miēth rin ku bāk piir. Acīn raan tōk weyiic la kē bī ye gɔt.” ³⁵Tēwēn cī yen wēt kēnē lueel, go Paulo ayup lööm, ku rōok ke lec Nhialic kenhiim ēbēn, ku bēny ayup yic, ku kōŋ jɔok bī mīth. ³⁶Keek aacī kepuōth bēn deet, ku mīthkē ēbēn. ³⁷ʔok kɔc ʔo tō riāi yic, ʔok aa ʔo ye buot karou ku thiārdhorou ku dātem. ³⁸Nawën cī raan ēbēn mīth, gokē rap ke tō riāi yic dhēēth wīir rin bī riāi pial.

Riāi acī atiaktiak rac

³⁹Nawën cī piny bak, ke kɔc ger riāi aake kēc tē cī kek ʔēēt thīn ŋic, keek aacī tē cī wār yekōu tot thīn, la yic liēet tiŋ, gokē tak bīk riāi geer thīn bīk la mac. ⁴⁰Gokē wīn yeke riāi mac piny teem wei bīk diir piny, ku dākkē wīn cī ke alau duōōt piny. Ku jōtkē alēth nhial ku bī yom riāi kuaath tueŋ, bī la agōr thok. ⁴¹Ku riāi acī bēn la tē cāäl ku dōōt liēet yic bī ciēn tē ben yen rot nyoōŋ, ku cī abaŋ ciēen dhoŋ atiaktiak abī dōŋ ke ya apet.

Ku yöökkë kəc ɲic kuaɲ bɪk kaɲ thuɛɛt wiiɾ tueɲ ku bɪk kuɛɛɲ aɲeer (27:43)

⁴²Eci apuruuk tak bɪk kəc ci mac ebën nõk, bi ciën raan tööɲ kuɛɛɲ aɲeer bi kat. ⁴³Ku ë wic bëny apuruuk bi Paulo kony bi ciï næk, go apuruuk yöök bɪk ciën kë loikë tënë kəc mac. Ku yöök kəc ɲic kuaɲ bɪk kaɲ thuɛɛt wiiɾ tueɲ ku bɪk kuɛɛɲ aɲeer, ⁴⁴ku kəc kök aake bi jal lõk kuaɲ, ke ci tiim riäi ci duɔɔny kuök bɪk ke yäth aɲeer. Ku ë yen tẽ ci yok bën kuɛɛɲ aɲeer thïn akan ke yo puɔl gup.

Kë ci rot looi tënë Paulo Malta

28 Wën ci yok yet wär alɔɲtui yo puɔl gup, ke jɔlku ɲic lɔn cɔl pan tō gool nhom Malta ²ku kəc ke ciën thïn aaci yo lor, ku nyuuckë yo apath. Tëwën ke deɲ tueny ku lir piny apei, gokë mac took ku cɔlkë yo buk yõc. ³Go Paulo tiim kuar piiny ku tẽɛu ke mɛɛc, tẽwën ke këpiiny bõ bei tiim yiic, ku kəc cin abi nuɛt thïn. ⁴Ku tiɲ kəc awën tō thïn këpiiny ke ci nuɛt Paulo cin, ku jɛɛmkë kamken, “Mony kënë ala cin rim. Ku kënë acii yen bi pɪr, cɔk alɔn ci yen poth wiiɾ ke këc mou.” ⁵Ku tënë awën ke Paulo yir këpiiny mɛɛc, ke cin kërɛɛc ciï rot looi tënë ye acin. ⁶Ku ë titkë bɪk tiɲ ke ci but cin, nadë ke wiëëk piny nyin yic ke ci thou. Ku tẽwën ci kek tiit apei ku cin kë tiɲkë ke ci rot looi tënë Paulo, ke war kenhiim ku luelkë, “Yeen ala guõp jɔɲril apei.”

⁷Dum raandit baai cɔl Publioth, aake ci mec kek tɛwɛn looi kɛnɛ rot thɪn tɛnɛ Paulo. Ku yeen aci ʔo ɲɛc lor aya, ku rɛɛrku ʔo ye jɛɛlke nɪn kadiɛk. ⁸Wun Publioth ɛ rɛɛr biɔɔk yic ke ci juɛi dɔm ku yiɛny riem. Go Paulo la ʔɔt tɛnɛ ye, ku rɔɔk ku dɔɔc, go pial. ⁹Wɛn ci kɛnɛ rot looi, go kɔc juɛc ke tuany bɛn, go Paulo ke dɔɔc bik pial. ¹⁰Ku gɛmkɛ ʔo kɛjuɛc, ku wɛn jiɛl ʔok, gokɛ kɛk bi ʔok dhɛl tɛɛk tɛɛu riɛi yic.

Paulo aci jɛl Malta bi la Roma

¹¹Nawɛn pɛi kadiɛk cɔk, ke ʔo jiɛl riɛn cɔl, “Jak Acuek,” bɔ wanh cɔl Alekdhandria ku yen aci pɛi bɛn nɔk ke kɛɛc Malta rin yom ɛ dɪt apei. ¹²Ku ʔeetku gen cɔl Thirakuthe, ku nɛkku nɪn kadiɛk thɪn. ¹³Ku jiɛlku thɪn, ku lok gen cɔl Regium. Nawɛn bak piny ke wel yom nhom, ku ʔeetku gen cɔl Putɔli nɪn karou cɔk. ¹⁴Ku ʔokku kɔc ci gam thɪn, ku thiɛckɛ ʔo buk rɛɛr ke ke nɪn kadhorou. Ku jɔlku jɛl tɛn ku lok Roma ʔocɔk. ¹⁵Wɛmɛthkuan tɔ Roma aake ci ʔo piɲ lɔn biɪ ʔok, go kɔc kɔk bɛn gen ʔɔɔc cɔl Apioth ye jɔɔl nɪn thɪn bik ʔo lor. Wɛn tiɲ Paulo ke, ke lec Nhialic, ku riil kɛnɛ puɔu.

Paulo aci ʔɛɛt Roma

¹⁶Wɛn ci ʔok ʔɛɛt Roma, Paulo aci bɛny mac Roma puɔl bi rɛɛr ɛ rot kek apuruk tɔɲ tit ye. ¹⁷Nawɛn nɪn kadiɛk cɔk, ke Paulo cɔl kɔcɔdɪt Itharel rɛɛr Roma bik rɔm kek ye. Nawɛn cik kenhɪim mat, ke lueel tɛnɛ ke, “Wɛmɛthkiɛ! Wɛn cɔk yen ciɛn kɛrɛɛc ca looi tɛnɛ kackua, ayi lɔn kɛc ʔɛn ciɛɛɲ wɛrkuandɪt dhɔl yic, ʔɛn aci mac Jeruthalem ku thɔn ʔa apuruuk Roma. ¹⁸Gokɛ ʔɛn thiɛc awuɔc ca looi, ku wickɛ bik ʔa lony, rin acik ʔok ke cɪn kɛ ca looi lɛu ye bi ʔa nɔk. ¹⁹Nawɛn la kɔc Itharel kuec wɛt bi ʔa lony, guɔ luɔɲdiɛ cɔl aʔɛth tɛnɛ bɛnyɲaknhom Roma mac wuɔnda aya, cɔk a lɔn cɪn yen kɛ gɔɔny ʔɛn ɛ kackua. ²⁰Yen ɛ kɛ wic ʔɛn we buk rɔm, ku jaam kek we, rin ʔɛn acath ʔa mac rin wɛt raan yen nɔɔth kɔc Itharel.”

²¹Gokɛ lueel tɛnɛ ye, “Acin athɔr ci ʔɛɛt tɛnɛ ʔo Judia riɛnku, ku acin wɛmɛthdan ci bɛn kek wɛt, lɔn le yen kɛrɛɛc ca looi. ²²Anhiarku buk wɛlku piɲ rin aɲicku lɔn ye kɔc juɛc akut tɔ yɪn thɪn, jɛɛm guɔp.”

²³Kɛya, gokɛ akɔl bi kek rɔm kek Paulo mat yic, ku kɔc juɛc aaci bɛn akɔl kɛnɛ tɛ rɛɛr Paulo thɪn. Ku jɔl Paulo wɛt bɛɛny Nhialic teet yic tɛnɛ ke, jɔɔk riel ʔɛt thɛɛi. ɛci them bi nyooth tɛnɛ ke lɔn kɛ ye lueel rin Jethu ɛ yic, ku nyooth lɔn thɔɲ lɔɲ Mothith ku kɛk kɔk ci gɔt kɔc kɛk Nhialic tiɲ, kek wɛt ye lueel. ²⁴Go kɔc kɔk wɛt ye lueel gam, ku kuec kɔc kɔk. ²⁵Gokɛ jɛl ke tɛɛr kamken, wɛn ci Paulo ye lɛk ke ɛlɛ, “Ee yic

apei, yen të cī Wēi Nhialic raan kāk Nhialic tīŋ cəl Ithaya lēk thīn bī lueel ēlä tēnē wārkuān dīt. ²⁶Rin acī lueel ēlä,

‘Lōr luel tēnē kōc Itharel,

Wek aabī weyīth diēl piny apei ku acāk bī deet,

wek aabī wenyīn pāl piny apath, ku acāk bī tīŋ.

²⁷Rin kōckā aa ril nhīim,

keek aacī keyīth cuōk,

ku keek aacī kenyīn niēn.

Ŋuōt keek aa daai, ku ŋuōt keek aa piŋ, ku detkē kāŋ yiic, ku lueel Nhialic.

Na cī rot looi kēya,

ŋuōt aacī kepuōth wēl ŋen ku kuōny ke.’”

²⁸Ku wit Paulo wētde ēlä, “Alēukē bāk dhiel ŋic, lōn wēt bī kōc kony bī kōc pīr, bō tēnē Nhialic, acī lēk kōc cie kōc Itharel. Ku abīk piŋ.”

[²⁹Wēn cī Paulo ē wēt kēnē lueel, ke kōc Itharel jiēl ke tēer apeidīt kamken.]

³⁰Ku jəl Paulo rēer run karou pan ye riōp yic, ku ē ye kōc bēn bīk ye bēn tīŋ lor ku nyuuc ke. ³¹Ee ye piōōc wēt bāāny Nhialic, rin Bēny Jethu Krītho, ku jiēem tēnē kuat raan ēbēn ke cīi riōc, ku acīn kēnē ye gēl bī cīi ye piōōc.